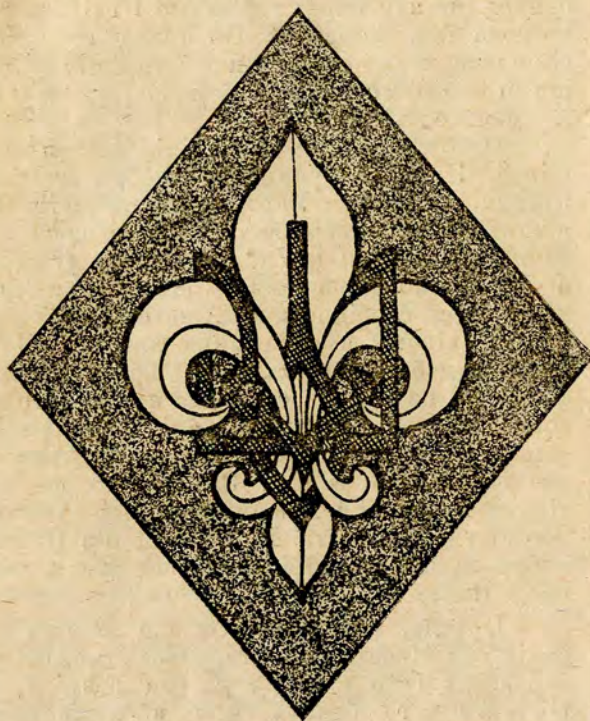

Молоде Миття

Часопис
українського Пласту.

Виходить раз в місяць.

Ціна числа 100 Мп.

За редакцію відповідає:
Степан Тисовський.

Видає:
Укр. Краєве Товариство охорони дітей
і опіки над молодіжю у Львові.

Редакція і адміністрація:
у Львові, вул. Бляхарська 11.

Пл. „Лиско“, I. пл. п. ім. П. К. С.

Пластовий похід.*)

Ми діти України широких степів,
Ми все готові до бою,
За волю, за правду і славу батьків
Прапор наш леліє горою.

В нас крила вірлині і бистрий в нас лет,
В нас бистре соколине око,
До бою зірвемось як буря в момент
І славу внесемо високо.

Від верхів Бескиду по синій Кавказ
Покотиться гомін луною:
„Гей брати! пора нам вже стати враз
За правду, за волю до бою!“

Пл. Розв. „Осипин“, I. пл. п. ім. П. К. С.

Велика пора!..

Іде весна. Проміння ласкавого сонця що раз тепліїші. Природа будиться зі сну... Мов чарівна німфа мило глядить голубими очима на оточення. Від неї блакиті очей почина набирати похмуре передше небо. Але чи ці голубі очі не покриті хмарами. Чи не трівожить це нас? Невже ми спокійні? Чи ми допустимо до цього, щоб блакит небес потемнів, щоб старе українське коріння не покрилось зеленозвіжними листками? Цеж від нас залежить!.. Так, ми є галузками, що повинні цвісти та життям вкривати пеня-на-рід, з якого ми походимо. Від нас залежить доля Неньки. І це ми повинні наконєць зрозуміти; зрозуміти, що слід нам відчувати горе нашого народу, котрий тепер, як пеня старого дуба, не цвіте а сумує.

Іде весна. Іде нове життя. Йде та виплітає до своїх дій усе, що по дорозі здибає: і добро і зло, і кривду і неволю, і всі гнети і всі насилля. І все записує, і все пам'ятає, і все значить по своїй дорозі чорними та червоними слідами.

А життя це несе з собою і біль і жаль, і мст і завзяття. Воно збирає досвіди, воно виховує покоління, воно витворює історичну „немезіс“...

*) До цього зладжена д. М. Гайворонським музика для муж. хору а capella (на три або чотири голоси) появляється в окремій відбитці. *Ред.*

Проміння весняного сонця будить нас зі зимового півсну. Ми пробуджуємось. Волиять нас віковий біль, давлять нас століття гнєту, пече нас кривда, неправда, несправедливість... та будить нас сонце, що вже й нам було засвітило, а тепер зайшло за хмари. Ми тямимо це радісно-блискуче проміння ясно-го сонця, що сяло нашому Народови. І це проміння хай буде нашим символом і нехай воно нас скріплює на дусі та пригадує нам наш клич: „Скоб“.

Цю весну ми вітаємо під знаменем хосенної праці. Вступаємо в переломову хвилю з переконанням, що за нами правда, що зусилля наші видадуть не лиш галузки, але й овочі; ідемо з ясним і отвертим чолом, бо ми не маємо „і зерна неправди за собою“.

На нашій прапорі золотими буквами сяє клич беззглядної справедливості та безмежної любові до вітчизни. — Це наша ідея!

А однак, щоби ідею цю удержати, треба боротьби, рішучої, беззглядної боротьби.

А коли мова о боротьбі, то треба й на це бути приготованим, що кожна боротьба з собою несе: і біль і терпіння і переслідування і жертви, і... Бо така настала тепер пора! А однак:

Не пора упадати нам на дусі, не пора піддаватись нам сліпо під кормигу ложних пророків... Не пора! Не пора! Не пора!!!

А пора, велика пора, стати в ряди борців, що ведуть народ до перемоги... Пора зрозуміти і відчувати, що ми цвіт свого Народу, що має принести плід.

Тому нехай ми, коли сонце світитиме на весну, працюємо для нашого дня — народу з кличем „СКОБ!“

Дрот.

На І. Сходини Прихильничок.

Про ціль жіночого пласту. — Вступ і розмова для старших дівчат.

Говоримо не раз з великим захопленням про український нарід, про його славу бувальщину, про його незavidну сучасність, про працю для кращої будучності, але рідко хто здає собі справу з того, що то всьо відноситься до нього самого, що коли він чваниться славою предків або докоряє сучасним може за але поведення нашої справи, то тими своїми словами бере він на себе тяжкий обов'язок учасника і подекуди причини тих усіх подій. Кожде діло, хочби й як на погляд неважне кожної одиниці, хочби й як не впливової, є якоюсь цифрою у загально народнім рахунку. Воно мусить бути або прибутком або убутком тої великої суми, яку зовемо культурою і щастям і долею і славою народу. Коли булаби якась справедлива сила понад народами, то вона повиннаби карати за кожне найдрібніше недобре діло безощадно не цілий нарід, тільки ті злочинні одиниці. Ця сила існує, тільки ми про неї

не знаємо або забуваємо. Вона йде по нитці до клубка, карає всіх так довго аж поміж невинними загорне й винного. Цєю силою судьба, на яку не раз нарікаємо і гніваємось, то вона така жорстока. По правді вона злагіднілаби, колиб ми сталися мудрішими і нашими нерозумними ділами не спонукувалиби її мститися на нас.

От були колись Англійці, Американці, Німці, Японці, Французи, усі сильні нині народи, на рівні з Українцями некультурні, півдикі, темні племена. І сталося щось, що вони нині могуті а Українці допрошуються в них щойно признання — що їм як людям треба десь свобідно жити, на своїх споконвічних, нікому незагарбаних землях. Жорстока судьба і безталанний нарід. Добре, але чому ця судьба саме для нас жорстока? чому не для Англійців ані Американців, тільки для нас? Тому, що вона мститися на нас за... знаєте за що: За те, що не ми, тільки Англійці і Американці перші почали організувати Пласт. Їм було й без Пласту добре, ліпше без порівняння від нас, а вони ще й Пласт видумали.

Правда, ви не знаєте, що воно за винахід сей Пласт. Пождіть, пояснимо, бо тепер вже багато з нас, коли не розуміє, то відчуває чого бракує нам в порівнянні з могутнішими народами. І ось то всьо разом зібране зветься Пластом тоді, коли нараз цілі громади, десятки, сотки, тисячі, навіть мільйони молодіжжі заявляють охоту виплекати його в собі для добра свого народу і всього людства. Отже змісл карності — як то інакше виглядалаби нині українська держава, колиб від давних, від княжих ще часів не були ділали різні люде, кождий на власну руку без порозуміння з иншими, колиб в небезпеці все були всі слухали одного. Отже почуття словності — щоби добрі наміри і прикази одиниць не розбивалися о легководну необов'язковість тих, що мали тільки точно, совісно сповнити не раз дрібні річ. Отже змісл роботящості — щоби при змозі і средствах праці не датися випередити иншим може й не надто талановитим але пильним, рухливим, метким. Отже вироблення фізичної сили — щоби не улягти малим трудам, коли инші пориваються до відважних подвигів і добувають це, що для лінивих видається недостижним. І брак неодної ще з таких прикмет можнаби віднайти як причину багатьох невдач в життю нашого народу, які вкінці склалися в оден довгий тернистий шлях, що його зовемо нашою історією. Усвідомити собі значіння кожної одиниці, кождого з нас для судьби народу, розбити раз цю домовину, в яку замкнули нас і держать наші власні хиби, вхопити керму нашого життя у власні кріпкі руки і дігнати у скорім розвою наших вроджених здібностей инші культурні народи, які так нас випередили, що вже стратили нас з очей як нарід — отсе ціль нашого українського Пласту.

А якеж діло у Пласті дівчатам — тим дівчатам, що не раз навіть не застановляються над тим, яку участь моглиби вони взяти в великому, історичному життю народу й людства? У Пласті треба й дівчатам віднайти свої завдання для народу. Життя, діяльність, культура жіноцтва, сеж половина тої суми, що її ми назвали культурою народу. Яке спинення культурного розвою народу, коли ціле жіноцтво не бере в ньому участі, а навпаки творить у нім нерухливу, бездумну, неохотну до правдивого поступу, мало образовану масу, яку не раз навіть тяжко заняти тим, що найгарнішого дає життя, наука, штука. Найбільші зусилля не допоможуть народові, щоби станув на рівні з тими іншими щасливішими народами, коли його жіноцтво не підіймесь на висоту культури, коли кожда одиниця цього жіноцтва не напружить усіх своїх сил, щоби образуванням, моральною силою і фізичною красою дорівняти жіноцтву тамтих народів.

До цього знову мусить взятися жіноча молодь українського народу, ця молодь, що мала нагоду протягом великої війни пізнати, як булоби придалося їй справді багато більше вміти і бути ліпше підготованою до співдіяння з мущиною в творенні історії. Взятися тепер дівчатам до праці ще не за пізно. „До праці“ — по правді невлучний висказ, бо ця праця у Пласті, се тільки покищо гра з життям, це, сказатиб, прогулька на гірські шпиль для випробування сили й витривалости, відваги і підприємчivosti, це бажання почути в груді свіжий воздух свободних просторів, відчуті в серці гордість вільної, самостійної, повної людини, зрозуміти красу орлиного лету людської думки.

Ціллю жіночого Пласту повести дівчину в життя, навчити її того всього, що зробить її второнною й позитивною членкою суспільности і свідомою свого значіння горожанкою української народної держави. Треба тільки, щоби приступаючи до Пласту, кожда з Вас усвідомила собі добре, що з діяльністю в Пласті, в уладі на який звернені очі цілого культурного світа, не дадуться погодити ніякі сварки, зазисти, гніви, ані бажання позорами а не правдивою вмілостю добути собі значіння. Пластові власті є рішені для добра і чести українського народу безоглядно висувати проти всього того, за що цілий наш нарід терпів довгі віки страшну неволю. Іншими словами: У Пласті місце тільки для розумних і добрих дівчат.

Вісти з світового скавтіngu.

В літі 1920 року відбувся в Лондоні пласт. міжнародний Здвиг і Ревія („Jamboree“). Участь в цьому брали лише пл. Улади побідних Держав, а виключені були від участі Улади Держав побіджених.

Побіч збірки пл. Молоді цілого ряду країв організовано з приводу цього Здвигу Конференцію провідників пл. Руку з різних країв, яка відбулася в Лондоні в серпні 1920 р.

На цій конференції винесено рішення, що вона має збиратися стало що два роки і що завязується stále „Міжнародне Бюро“ в Лондоні, яке має на меті навіязання взаємин і улекшення зносин поміж пл. Уладами різних країв світа; з цєю метою взялося назване Бюро видавати міжнародний пл. часопис, печатаний на кількох мовах.

Президентом „Бюра“ став ген. Бейден-Пауелл, директором Г. С. Мартін; оден з добродіїв англ. пласту (Peabody) жертвував з місця 2500 фунтів штерлінгів (яких 40 мільонів Мп.) на кошти організації Бюра. Часопис Бюра зоветься: „Jamboree“ — „Symposium of Worldwide-Scouting“, виходить чвертьрічно, а зложений з 32 сторінок, печатаних в двох колонках на мовах англійській, французькій, італійській і еспанській; як пятий язык має ввійти або німецький, або на переміну оден зі славянських языків, що однак має бути щойно вирішене на слідуючій „конференції“.

Ця друга з ряду міжнародна конференція ладиться французькими пл. Уладами на час між 20 а 24 липня ц. р. в Парижі. Вона буде получена з Виставкою пл. друків, книжок, часописів, печаток, відзнак і т. п., за це не буде жадного здвигу. Участь могтимуть взяти лише пл. Улади, які зістали прийняті „Міжнародним Бюром“; вони могтимуть вислати на конференцію по 5 делегатів; пл. Улади, які не належать до згаданого Бюра, могтимуть зголосити своє приступлення писмом або через висланих відпоручників, а конференція порішить про їх прийняття. — *ст.*

(В. Пл. Рада поробила вже вступні кроки о прийняття Укр. Пл. Уладу в склад „Міжнародного Бюра“.
— *Прим. Ред.*)

Степан Тис.

„Обережно-Бистро!“

Будь готовий! — Не можеш знати, коли яку задачу прийдеться тобі виконати — для того кожної хвилини будь на все готовий, як ця звірина, що безвпинно глядить кругом себе, сторожить уха, втягає носом воздух, слідить за всім, що моглоб її грозити небезпекою, готова кожної хвилини до оборони.

Будь і ти все готовий до оборони, але будь готовий і до виконання цих обовязків, які на тебе вкладають твої пластові закони.

Ця готовість, не бистрота, що є першим, головним кличем Пласту, це справність тіла, — отже мязів і життєвих органів і духа, отже чинностей мозку.

Подані тут вказівки мають саме на меті розбудження та скріплення справности чинностей мозку.

На першій місці цих чинностей стоїть пам'ять, могутня сила в життєвій боротьбі людини.

Славні великі мужі всіх часів і націй відзначувалися бистротою пам'яті і цьому дарови природи завдячували у великій мірі свою духову силу.

Правда — чоловік приносить вже з собою на світ більше або менше бистру або лиху пам'ять, але так як слабкі мязи, як що вони здорові, можна відповідною поживою та розумним поступовим вправлюванням скріпити, так також бистрота пам'яті — як що причина її ослаблення не лежить в органічній хибі або недугі мозку — дається в значній мірі збільшити систематичним розбуджуванням та вправлюванням чинностей мозкових клітин.

Хоч як воно дивним здається, все таки лишається правдивим, що цивілізація зі штурком чигання і писання приносить людині шкоду для її природної бистроти пам'яті.

У людей, що не вміють читати і писати, або у яких ця штука задля малого вишколення та недостаточних технічних середників знаходить лише мале практичне примінення, пам'ять значно більше чутка і справна, чим у людей, що цєю штукою, виробленою технічно до досконалости, вповні володіють. Це ясне і природне.

Такий мешканець африканської пустині або американської прерії та азійського степу, або хочби й наш бідний неграмотний мужик, може все, що протягом життя бачить, чує та проживає, лише в пам'яті записати і лише з пам'яті далше переказати, підчас коли людина цивілізована й образована не має кінцевої потреби напружувати пам'ять, бо може все, що хоче задержати в пам'яті і передати до відома інших, точно записати і в письмі на віки утравалити.

Тимто діється, що людина письменна письмом заступає працю пам'яті, а ця невправлювана лінійка і слабне.

Розуміється, що для вдержання або скріплення бистроти пам'яті не пожертвуємо всіх цих інших превеликих користей, які дає нам знання штуки читання і писання; протинно, мусимо старатися присвоїти собі цю штуку в якнайбільшій досконалости. Але не належить уживати її без потреби, для самої вигоди замість пам'яті, бо вскорі станемо її невільниками і не зможемо без неї обійтись, так як слабкі мязи хорого або старця не можуть обійтись без помочи палиці яко підпори.

Коли отже хочеш вдержати пам'ять свіжою або скріпити її бистроту, не привикай до записування всего і до невільничого користування у всім своїм записником, а протинно, учися задержувати все, що бачиш і чуєш та що тобі треба знати, в пам'яті або — як звичайно кажемо — „в голові“.

Необхідним до цього є зосереджування уваги на все, що дорогою зміслів доходить до нашої свідомости і що мозок наш має

задержати, а саме на це, що передає йому зір і слух.

Треба вправлюватися глядіти на все і слухати всего, що нам треба запам'ятати, уважно, себ-то бистро, з гадкою й волею задержати його в пам'яті.

Коли отже хочемо запам'ятати це, що хтось говорить, мусимо не тільки (як це дієся звичайно при записуванні) чути, й то точно чути поодинокі слова, але ще бачити і рух уст і вираз очей та чертів лиця і ілюструючи мову рухи тіла, щоби вхопити цілість і зміст висказуваних гадок та щоби до нашої свідомости перейшли не поодинокі слова, а гадки і зміст бесіди в цілости і відбилися там неначе на фотографічній плиті виразно й точно.

Таксамо, коли маємо запам'ятати щось написане, мусимо зосередити увагу в рівній мірі на зовнішню форму, себ-то на поодинокі слова, як також на зміст, себ-то на висказані тими словами гадки письма; длятого великим улекшенням для задержання в пам'яті письма є, коли його відчитується голосно та зі зрозумінням другій особі або таки собі самому.

Мірою такого уважного слухання або читання буде, коли зможемо це, що почуємо або відчитавмо описати якнайточніше з пам'яті повторити. До цього „репродукування“ треба пам'ять якнайпильніше поступовно вправлювати, а це вправлювання рівнозначне з раціональним виучуванням „на пам'ять“ зі слуху і з письма, яке є найліпшим „тренінгом“ пам'яті.

Отже виучуймо на пам'ять в поданий тут спосіб при кожній нагоді все, що під яким небудь оглядом може бути корисним або хочби лишень інтересним, чи його чуємо чи читаємо, чи це проза, поезія, музика, чи це більша в одну цілість обнята скількість гадок чи лиш одна гадка для себе, фраза, сентенція, цитат і пр., чи при нагоді шкільної науки чи позашкільної лектури, гутірки, забави, сходин, обходів і пр., навіть при нагоді розривок та прогулюк.

Часто лучається, що бистрота пам'яті вироблюється вже з природи односторонньо, себ-то лише в певнім означенім напрямі. Говоримо тоді про пам'ять локальну, що вяжеться з місцем певного зміслового вражіння, пам'ять фізіогномій або осіб, пам'ять чисел, імен і т. п.

Кого природа обдарувала такою — сказатиб — спеціальною пам'яттю, цей має легкий спосіб поширення цієї природної бистроти пам'яті через лучення тих зміслових вражіннь, які лекше вриваються в його пам'ять, з усіма іншими. Так прим. хтось, що бистро пам'ятає місце, де щось чув або бачив, по-требує лише відсвіжити в пам'яті — неначе викликати „черед очі“ — це місце, щоби рівночасно пригадати собі це, що там чув або бачив. Коливін отже схоче задержати в пам'яті якенябудь зміслове вражіння, то треба йому це вражіння лише в свідомости тісно і живо получить з місцем, де воно зродилось, — на прим. якусь перечитану в книжці гадку з місцем, де вона

в книжці на даній сторінці знаходиться. Те саме дається відповідно приміняти до всіх інших „спеціальних“ пам'ятей.

Зокрема вражіння зору врізаються в пам'ять з більшою легкістю, ніж інші. Тому значним улекшенням для запам'ятання чогось написаного є, коли поодинокі маркантні слова та цілі фрази, що творять ненавчестовпи або рами, в які вбудований зміст писання, при нагоді читання і — сказатиб — проковтування мозком назначимо, отже підчеркнемо на переміну кількома різними барвами, які що певний відступ, н. пр. що сторінка, можуть знова повтарятися. В цей спосіб лучимо приступніші для памяти вражіння зору (поодиноких барв) з перечитаними словами і їх змістом, який лекше відновиться в памяти, коли в дусі викличемо перед очі почерзі та в тім самім виді (порядку) образ поодиноких барвних черт. (Таким самим помічним способом, опертим на лученню вражінь є приміром загально звисне і уживане завязування вузлика у хустинки до носа).

(Кінець буде).

Що пишуть?

„Boys Life“, місячник американських пластунів подає: Якщо хочеш стати членом „Міжнародного Братства Молоді“, слід Тобі примінятися до слідуєчих вказівок:

Напиши як найстаранніше лист до якогось тобі незнаного хлопця. Вложи цей лист до незаліпленої куверти. Випиши свою адресу вгорішнім, лівім розі або на відворотній стороні куверти. На цій куверті не пиши нічо більше, а лиши її чистою, щоби мож було на ній помістити адресу хлопця. Лише в долині куверти можеш ще написати назву держави або краю, до якого хочеш лист спрямувати. На окремім куснику паперу напиши: своє назвиско, свою адресу, свій вік (кілько літ скінчив), як довго Ти вже пластуном, якою чужою мовою володієш в письмі, яке Твоє улюблене заняття або який предмет Тебе зокрема займає, вкінці які Твої бажання відносно роду і числа кореспондентів.

Повищі вказівки посилається лише з першим листом; при слідуєчих листах подається вже лише своє назвиско і напись: „old member“ (давний учасник).

Цей кусок паперу вкладається, — разом з написаним листом в куверті без адреси, — до иншої куверти, на якій пишеться таку адресу:

World Bratherhood of Boys.
Boys Life, 200 Fifth Avenue
New York City, U. S. A.,

почім цей лист висилається, — розуміється оплачено, — поштою.

Твій лист піде десь до якогось хлопця, який опісля стане Твоїм кореспондентом.

(— см.).

С. Т.

Писанки.

Надходять Великодні Свята і Ви невдовзі розідетесь в родинні сторони.

Слідби Вам подумати, що далоб'ся зробити для Пласту протягом цього вільного від школи часу.

В кого щира охота, цей мігби прислужитися Пластови, приміром збиранням Великодних писанок (крашанок).

Колиби так кожний з Товаришів і кожда з Товаришок привезли зі Свят збірку писанок зі свого родинного села чи міста, а опісля віддали (післали) цю збірку до пл. Музея, то пл. Музей збогативбися творами одного із найгарніших родів нашої народної штуки; писанки, зібрані в Музею в цілість, виявлялиби чималу не лише артистичну а то й грошеву вартість.

Одначе до цього потрібне слідуєче:

1. Кожда збірка з одної місцевости мусить бути окремо зложена і означена назвою місцевости (з поданням політ. повіта);

2. до кожної такої збірки треба долучити короткий опис про це, які назви дають в цій місцевости писанкам, як їх зладжують, чим і в який спосіб їх красять, відки беруть краски і взори, які звичаї (обряди тощо) при цьому, яке значіння приписують писанкам, що відтак з ними роблять;

3. коли в Вас писанки красяться в певні стало прийняті взори, — треба з кожного взора взяти щонайменше по дві, колиж нема таких сталих взорів, а уживається всяких різноманітних, — вистане з кожного взора взяти по одній.

Збірки, добре опаковані (щоби писанки не потовклись!), привезете з собою і віддасте (пришлете) з поданням Вашого імени і Вашого пл. Полку для пл. Музея на адресу:

Вогдан Окниш,
у Львові, вул. Кадецька, ч. 4.

Римидолов.

Дещо про чужі пласт. улади.

Пластова ідея здобула уже цілий культурний світ У всіх краях, що числяться хоч троха культурними, завязуються і чим раз більше поширюються пластові організації.

Ділимося з Товаришами [ками] цим, що знаємо про теперішній стан пластового руху поза кордонами нашого Краю.

В Англії, властивій вітчизні Пласту, розвивається він дальше дуже гарно. Після статистики з 1913 р. доходило число членів до 200 000 чоловік; новішої статистики не маємо.

У Франції існує тепер чотири пластові організації, а саме: „Eclaireurs de France“, „Eclaireurs Unionistes“, Association Française, de „Boy-Scouts“ і „Scouts de France“.

Аж до недавних часів французький Пласт був строго мілітарний; тепер бачимо там зворот на дорогу пластових ідей ген. Вейден-Пауелла, між иншим також в пробах навизання дружніх зносин з німецькими скастовими уладами.

В Бельгії розвинулися до війни три пластові організації, менше більше подібні французьким. По скінченій війні та по відзисканню рідного краю приступили всі три організації до обнови життя на основі англійського скавтінгу.

Чисельно дуже сильно розвивається Пласт в маленькій державці, Люксембургу.

В Голляндії, краю дуже багатім, виробився зівсім своєрідний Пласт, так сказатиби „Comfortscouting“, отже Пласт лише від параді і для параді. В останніх часах дається завважити серед тамешних пластових організацій напрям до американського Індіанізму.

В північних державах Європи, а то в Данії, Швеції та Норвегії, розвивається Пласт дуже гарно.

В Італії існує дві пластові організації; тепер поширюють вони свою діяльність дуже скоро, головню в новоприслужених краях.

Еспанські „Exploradores“ працюють самостійно, влучно примінюючи авглійські взірці до власних обставин.

В Швайцарії, краю трох націй, мимо цього іде пластова праця складно. Там розпоряджують пласт. організації всякими середниками пропаганди, навіть такими, як пр. фільми.

В німецькій Австрії зірвали Пластуні з передвоєнним мілітарним устроєм Пласту; тепер поширюється чим раз більше організація по авглійським взірцям.

Мадяричина мала до війни дві пл. організації, одну по німецькому взірцеві чисто мілітарну, другу оперту на ідеях англійського скавтінгу. Ця остання, передше доволі слаба організація, з'єднає тепер в собі цілий мадарський Пласт і розвивається дуже гарно при допомозі державних чинників.

Гарний пл. Улад має Чехословаччина; чеський Пласт прийняв в цілості англійське пластоє право і наслідуює ві всім авгл. скавтінг ген. В. Пауелла.

Противно польське „Harcerstwo“ організація більше мілітарна, чим скастова.

В Німеччині, де перед війною „Pfadfinderbund“ розвивався під опікою і проводом von der Goltz — ib et cons, бачимо сильний зворот.

Дорогою через Брему надходить там нова струя з Америки: — „Woodcraft“.

Америка, а зокрема З'єдинені Держави півн. Америки мають свій власний Пласт, оснований Ернестом Томпзоном Його цілію зближення чоловіка до природи. Цей улад „the Boy-Scouts of America“ розвивається зівсім незалежно від Англії та взагалі Європи і щойно тепер дорогою через Німеччину цей рух починає розходитись по Європі.

В усіх прочих державах Америки існує Пласт переважно англійський. Рівнож в азійських державах, в Китаю, Японії і пр., розвивається Пласт дуже гарно при великій піддержці з боку державних урядів.

3 пластової хроніки.

(Грудень 1921—март 1922).

4. XII. відпровадив льв. Кіш пл. прих. II. Полку, Марту Курбасівну і пл. прих. IV. Полку, Е. Мадика, на місце вічного спочивку.

19. XII. відбувся заходами II. пл. Полку „Святомиколаївський вечір“ для Льв. Коша.

Протягом місяця грудня і січня носили пластушки львівського Коша обіди політичним в'язням до льв. тюрем.

31. XII відбулася у чл. В. Пл. К. Вогдана Окпиша поліц. ревізія; забрано м. и. все, що відносилось до Пласту. На подання до Дир. Поліції віддано часть забраного.

8. I. відвідали Пластунки III. пл. Полку підчас свят Різдва наших інвалідів, принесли дарунки, котрими обдарили всіх, поміщених в львів. Домі Інвалідів без ріжниць нації.

9. I. відбулась у льв. кошовій домівці „Ялинка“ для Пластувів, що лишились у Львові, при участі пл. Духовника, Відпоручника I. пл. Полку і декількох членів ВПл. Комди.

На провінції росте чимраз більше заінтересування пл. ідеєю. Творяться гуртки і більші частини.

Пл. частина, зорганізовані незалежно і без відома ВПлКомди в Долині, розв'язала поліція.

Приказ, виданий ВПл. Радою на час шк. ферій льв. пл. Полкам в цілі пізнання рідного краю і землі, дав гарні й поважні висліди. Зібрано великий етнографічний матеріал, зільвики, мінерали, монети, робітки і проче, що дало завязок пл. Музеєві львівського Коша.

18. I. відбулись сходина льв. Коша, де рішено по порозумінню з прочими пл. частинами навязати контакт з пластунами инших народів і вислати їм привіт, та заставовленося над дальшою діяльністю.

В цьомуж часі відбулася друга поліційна ревізія у чл. ВПлКомди, Б. Окпиша.

19. I. З приводу Йорданського свята беруть Львівський, Перемський і Стрийський Коші участь в церковних обходах.

21. I. відбулися святочні полкові сходиви VII. Полку, які привели вибір нової полк. Команди і рішучий перелом в Полку.

Непластоє поведення дотелер. полковника і ще деяких инших тов. ввело було Полк на якийсь час на шляхи анархії, яка поінчалась виступленням полковника і його сторонників з Пласту; по словам одного члена VII. Полку на Сходинах „Полк ви-

шумів з непевних елементів і вступив на шлях пл. праці.

21. І. відбулась „Ялинка“, уладжена III. пл. Полк. для львівського Коша. Присутні були запрошені гості, ВПл. Рада і Кмда, та делегати всіх львівських пл. Полків. Свято отворив пл. Духовник гарною запальною промовою.

4. III. взяв львівський Кіш участь в похоронах гром. Івана Кивелюка.

5. III. дав театр. гурток II. пл. Полку „Шум“ прилюдну виставу: „Сватання на Гончарівці“ власними силами в гімн. СС. Василянок. Зваживши вік „артисток“, вистава випала доволі вдачно і принесла поважний дохід на полковий Прапор.

11. III. дано почин до зорганізованя інтролігаторських варстатів львівського Коша та швальні Пластунок, яка виготовлювалаби пл. однострої і відзнаки власними силами.

(Про всякі події, які відносяться до життя і діяльності поодиноких пластових частин, проситься надсилати на адресу секретара В. Пл. Ради по можливості як найточніші подробиці для Пл. Хроніки.) — Б. О.

Критика нашого Уладу.

Наш пл. Улад поширюється з живловою силою; в цьому найлучший доказ його вартости і потреби.

Та мимо цього, а може саме ізза цього, не переводяться негодування і жалі на Пласт і на його діяльність.

Воно не зражує нас, бо ми добре знаємо, що в нас є хибя, та що нам далеко ще до осягнення нашим Уладом такої уровені, на якій ми бажалиби його бачити.

Ми навіть радо приймаємо уваги й взагалі критику, бо критика саме викликає змагання гадок, отже рух вперед, поступ!

Але болить нас, коли в нашій тяжкій праці, серед непривітних умовин, при обезсилюючому лявіруванню між зусиллям осягнення наших цілей і страхіттям наведення на наш Улад шкоди, приходиться нам боротися зі скритою нехиттю, з браком зрозуміння а то й з ігноранцією.

Не жадаємо, щоби наші вороги нас щадили, але просимо всіх, що їм наш Улад і наша праця не подобається, щоби, заки кинуть каменем на нас, познайомилися, що це таке цей наш Улад, пізнали його основи, закони, цілі та середники, якими прямує до їх осягнення, щоби розглянулися і дізналися хто і що серед нас робить та серед яких умовин приходится нам вести нашу працю.

Хто зі знанням предмету і зі зрозумінням джерел наших хиб до нас прийде, цього уваги і критику приймемо з подякою і вшануємо на нашій дальшій дорозі, а передовсім того попросимо, щоби пожертвував частину своїх сил для позитивної праці в наших рядах; противно з критикою ігноранції, нехиті та злої волі, не числимося.

З окрема звертаємся до родичів, опікунів і всіх, що стоять на сторожи виховання нашої, в Пласті згуртованої Молоді з просьбою, щоби зі всіми замітами, до яких дає їм привід наш Улад, його зарядження, або його діяльність, зверталися все прямо і отверто до В. Пл. Ради на адресу Секретара, В. Лициняка у Львові, вул. Доміканська ч. 11. І. п., а В. Пл. Рада подбає, щоби оправдані закиди були при справляванню помічених хиб Уладу узгляднені.

Реф. орг. ВПлР.

Вісти з В. Пл. Ради.

Верх. Пластова Рада признає частинами пластового Уладу, який стоїть під протекторатом Укр. Кр. Т-ва охорони дітей і опіки над молод, лише ці гуртки, що точно по приписам пласт. підручника Дра Тисовського: „Життя в Пласті“ зголосяться письменно під провід Верх. Пл. Ради (на руки Голови, Дра О. Тисовського, Львів, вул. Хмельовського, ч. 15. І.) і що цим зголошенням підчиняться всім приписам названого підручника.

Які закони обовязують Укр. Пласт? Крім законних постанов вище згаданого підручника обовязують всі частини нашого пласт. Уладу ще слідуючі, В. Пл. Радою видані і оголошені закони:

1. Закон про компетенцію В. Пл. Ради, В. Пл. Команди та їх органів;

2. Закон про права і обовязки Відпоручників пл. частин при В. Пл. Раді;

3. Припис про пл. однострій (муж. і жіноч.) з додатком про пл. Прапор і пл. відзнаки.

4. Закон про „Пластовий хрест заслуги“. В найблищому часі будуть видані:

5. Закон про пл. діловодства;

6. Проект для пл. Уладу Молоді і пр.

Інструкторський курс. Саме тепер відбувся у Львові інструкторський курс для членів пл. частин львівського пл. Коша, який покінчився іспитом учасників зі всіх предметів курсу.

З боку організаторів курсу пороблено старання, щоби зладити відбитки викладів для ужитку позальвівських Товаришів (-ок). За блищими інформаціями звертатися на адресу Богдана Оклича, у Львові, вул. Кадецька, 4.

Український пластовий попис. В другій половині червня ц. р. відбудеться у Львові загальний попис нашого Уладу, полученний з святочною Академією, з Виставкою і зі спортовими змаганнями. Услівя участі і програму попису подала В. Пл. Рада окремим письмом до відома всіх пл. частин, які по припису (гл. вище) зголосили приступлення до нашого Уладу.

Бережіться Кирині! Остерігаємо Товаришів (-шок) перед злочинною, кертичною роботою свідомих і несвідомих ворогів нашого

Уладу і нашої Справи. Просимо всякі прояви „кирині“ серед членів Уладу безоглядно поборювати, а нас про них безпроволочно звідомлювати.

Поділ праці В. Пл. Ради і В. Пл. Команди.
В. Пл. Рада ділиться на слідуєчі діловодства (реферати):

1. Голова: Др. О. Тисовський.
 2. Секретаріат: В. Лицняк,
 3. Організація і опіка: С. Тисовський,
 4. Пластова діяльність: Я. Весоловський.
 5. Замісцеві пласт. полки муж.: проф. П. Зимак, с. М. Саввич.
 6. Замісцеві пласт. полки жін. п-на М. Кекишівна, п-ні Єзерська.
 7. Постачання: п-ні Е. Макарушкова, Я. Біленський.
 8. Ліквідатура і Каса: п-на І. Студинська.
 9. Пл. хроніка: Б. Окпиш.
 10. Пл. бібліотека: п-на О. Мрицівна.
 11. Пл. видавництва: дир. М. Галушчинський.
 12. Пл. Духовник: о. пралат Л. Куницький.
 13. Пл. лікар: (не обсадж.).
 14. Фаховий дорадник технічний: інж. В. Рижевський.
 15. Фаховий дорадник правн.: (не обсадж.).
- В. Пл. Команда складається стало з діловодств, як вище від 1. до 6., відтак 9. і 14. (в разі потреби покликується поодиноким про-

чих референтів), та з Відпоручників зм. Опікунів львівських пл. частин.

В. Пл. Команда є органом виконуючим В. Пл. Ради.

Всі справи належить прямувати на адресу Володимира Лицняка, як секретара В. Пл. Ради, у Львові, вул. Домініканська, ч. 11. І.

Замісцевим частинам до відома. Що дня повстають нові частини нашого Уладу, які звертаються до В. Пл. Ради з запитами, відносно заведення діяльності, устрою, то що; в найбільшій часті знаходиться відповідь на ці запиту в пл. підручнику „Життя в Пласті“, де цілий устрій і ціла діяльність нашого Уладу від завязку гуртка починаючи, зі всіма подробицями подані і точно описані.

Отже читати і студіювати названий підручник, а відпаде потреба письмених запитів і пояснень, для яких в нас замало людей і часу!

Зноваж заводиться звичай, що замісцеві частини просять В. Пл. Раду о висилання до них відпоручників для зорганізованя, переведення І. пл. іспиту і т. п. Хоч як радо В. Пл. Рада прикладає безпосередню руку до завязування нових частин Уладу, не розпоряджає вона людьми, які моглиби жертвувати свій час на такі поїздки.

Ізза цього проситься, лише виїмково жадати висилки відпоручників, а вести працю по змозі власними місцевими силами. Воно доси так ішло і піде далі, лише: „сильно, красно, обережно, бистро!“

Вже вийшли окремими випусками предмети, які викладано на інструкторському курсі для львівського пл. Коша, а то:

1. Пластовий однострій

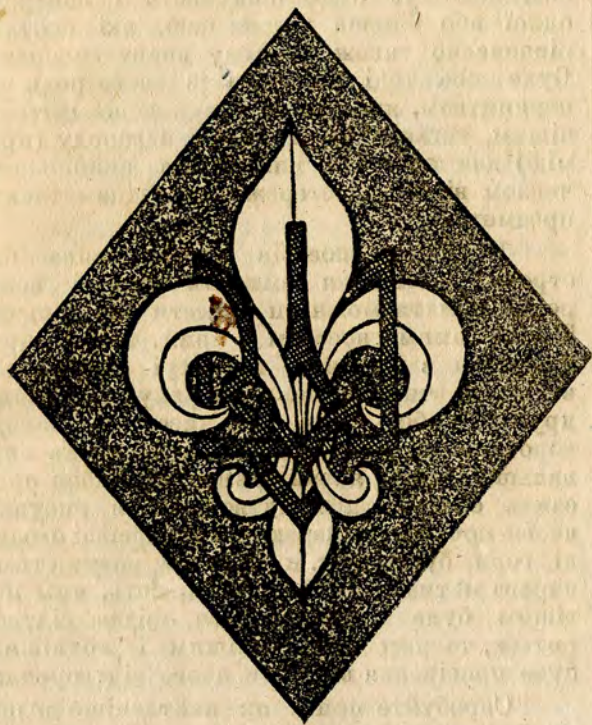
(його історія у інших і у нас, приписи про муж. і жін. однострій, ухвален. В. Пл. Радою). — Ціна 100 Мп.

2. Пластовий впоряд

(обовязуючий рішенням В. Пл. К. усі пл. частини). — Ціна 80 Мп.

Дальші ділянки пластового знання, як: пл. закони, ведення сходин, сигналізація, ведення пл. книг і пр., в коротці можна буде набути. Крім цього всякі пл. формулярі, як вписові карти, звітові листки, свідоцтва пл. іспитів для Пластунів і Пластунок і ин. — Замовлення і гроші слати на адресу:

Богдан Окпиш, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Молоде Життя

Часопис
українського Пласту.

Виходить раз в місяць.

Ціна тисла 100 Мп.

За редакцію відповідає:
Степан Тисовський.

Видав:
Укр. Красне Товариство охорони дітей
і опіки над молодіжю у Львові.

Редакція і адміністрація:
у Львові, вул. Бляхарська 11.

Пл. „Галайда“. VII. пл. п. 147.

Степан Тис.

Львови І.

Галицька волость Твоя у неволі!
Сумно у полі
Стрункі тополі
Дивляться в даль.
Горе і жалі!...

Вітер хрестами в степу колихає
Чує ридання...
Кида все, тікає...
Сльози і сум
Сміхи і глум!...

Крила до лету лиш тихо вправляють
Твої правнуки;
Пори вижидають...
Хвилі ідуть...
Серця так бють!...

„Обережно-Бистро!“

(Кінець).

Як із цього, що було сказано, слідує, пам'ятати щось, значить: задержати якесь змісловое вражіння в свідомості, „в голові“, та вміти відновити його в свідомості після волі або потреби (пригадати собі).

Це довільне відновлення або викликування минулого вражіння зовсім не є річю так легкою, як здавалося; а це окрема здібність, якою не кождий мозок в однаковій мірі обділений і яку знова треба відповідно вправляти, коли мається її скріпити або довести до досконалости. При цьому треба знати, що природні границі цієї здібности у чоловіка сягають дуже далеко, бо на основі дослідів науки аж до першого року життя, значить, чоловік протягом життя може пам'ятати і пригадати собі зміслові вражіння ще з першого року свого життя.

Подаю одну таку вправу, яка саме має на меті вироблення здібности репродукування пережитих вражінь.

Іде о це, щоби кожного дня в означеній порі, прим. вечір в ліжку перед заспанням, зосередити на кількх хвилих гадки в цім напрямі, щоби йдучи гадками взад від цієї хвилі пригадати собі як найточніше

постепенно (в хронологічному порядку) усе, що робилося, чулося, бачилося — взагалі всі власні чинності фізичні і духові та всі одержані вражіння змістові — аж до посліднього попереднього пробудження рано. Згодом розтягаємо таке цодання гадками на два, три, кілька днів, опісля на тижні, місяці взад та перебігаємо цей час по чим раз менше дрібних а за це чим раз важніших подіях та сильніших вражіннях, аж дійдемо до цього, що зможемо кожде хоч як давно пережите сильніше вражіння доволі кожної хвили викликати в пам'яті. Це якраз і є вразливість, бистрість, свіжість та гнучкість (еластичність) пам'яті.

Розуміється, не все, що діється кругом нас, задержується в нашій пам'яті, бо не всі змістові вражіння однаково виразно доходять до нашої свідомості; противно, саме більша частина цих вражінь перебігає попри нашу свідомість і або, не дотикаючи її зовсім, пропадає для нас без сліду, або доторкнеться її так легенько, що полишений слід ледви помітний і не може задержатися, тим менше відновитися опісля в нашій пам'яті як виразний образ.

І чим менше змісли наші чуткі на зовнішні вражіння, чим вони тупіші і більше ліниві, тим більше вражінь, нераз для нас великої ваги, не доходять до нашої свідомості і пам'яті.

Отже знова важна для нас річ, вироблювати і скріплювати бистроту зміслів, себто дар помічання (обсервації).

До цієї мети ведуть нас знова зівсім прості, легкі до виконання вправи.

І так щоби виробити помічання зміслом зору, учімся обнимати зором в якнайкоротшім часі якнайбільше число вражінь. Коли ідемо улицею міста попри склепові вистави, пробуємо, переходячи попри якусь виставу, кинути оком на виставлені різного рода предмети, а опісля минувши виставу, пристаємо на хвилю і стараємося вичислити (найліпше комусь другому) усі предмети, які ми побачили і затирили.

Для контролі можна вернути до вистави і переконатися, кілька предметів ми пропустили, значить, кілька їх ми вправді „побачили“ але не „спостерегли“, не обняли нашою свідомістю. Коли будемо цю вправу довший час повторювати, переконаємося, що наша бистрота помічання зором значно збільшиться.

Ту саму вправу можемо виконати при нагоді якої прогульки, переходячи лісом, лукою, полем і т. п. Тут предметом помічання будуть різні роди рослин або звірят, а задачу буде, вичислити по змозі усі роди рослин чи звірят (комах, птиць), які нам попадуть під очі в переході протягом якогось часу (через годину, за цілий час прогульки і т. д.) або на означеному просторі (від місця „А“ до „В“ і т. п.). Як що іде о довший час або більшу просторонь, можна спостережені предмети обмежити до важніших і назви

їх у відступах часу нотувати; все однак необхідно тут буде співучасть і контролю одної або більше інших осіб, які схотять рівночасно також ту саму вправу виконати. Буде вона тоді получена із свого рода соперництвом, яке можна вчинити ще інтереснішим, устанавляючи якусь нагороду (премію) для того, хто викажеться найбільшим числом вірно „спостережених“ (запам'ятаних) предметів.

Подібних способів вправлювання бистроти помічання зміслом зору і посередно пам'яті можнаби навести ще більше. Таким самим способом є прим. також вправлювання в можливо точнім і вірнім повторенню чимраз більшого ряду написаних другою особою букв, слів, чисел, по якнайкоротшім одноразовім погляденню на них, дальше також якнайвірніше подрібне описання словами або відтворення в рисунку якоїсь побаченої в переході або переїзді околиці, гори, будівлі і т. п., при чім, розуміється, вправа матиме тим більшу вартість, чим новішим буде вражіння, яке опісля відтвориться, та чим прислупнішим і точнішим буде провірення вірності цього відтворення.

Спробуйте прим. як найточніше в подробицях описати убрання якоїсь особи, що перейде попри вас, або вигляд хочби вашої власної комнати, хати родинної, шкільної салі — розуміється, без приготування і з віддалення — а переконаєтеся при провіренню, кілька подробиць за першою пробою відтворите невірні, кілька пропустите зівсім, а кілька самі від себе додасте. Що йно по довший вправі бистрість вашого помічання зором буде поступенно зростати і вражіння, які дорогою зору будуть діставатися до вашої свідомості і пам'яті, стануть чимраз більше виразними та тріvkими.

Як слабою на загал є здібність помічання, коли її занедбується, вказують наглядно відтворювання вражінь зміслових людьми, що були свідками якоїто більше або менше важної події. Відтворений ними хочби безпосередно після події загальний образ перенятих зміслами вражінь виходить не тільки в малозначних подробицях неоднаково, але його зуподоблення також в головних, основних чертах прямо так невірне, що щойно із критичного порівняння більшого числа поодиноких начерків дається здебільша відтворити подію такою, яка дійсно мала місце. З цим фактом числиться нині уже дуже поважно вимір справедливості при оцінці зізнань свідків перед судом.

Все це, що сказано про значіння бистроти помічання зором, відноситься *mutatis mutandis* в рівній мірі також до відбирання вражінь іншими зміслами, а саме слухом, нюхом, смаком та дотиком.

Вразливість усіх цих зміслів в нас людей стає тим слабшою, чим більше цивілізація дає чоловікові способів заступати в борбі о існування природні сили тіла і духа штучними витворами тоїж цивілізації, якими він

пемов охоронним валом, відгороджує себе від природи. А піддається чоловік цьому убійчому впливови цивілізації в великій мірі лише з простої вигоди на шкоду не лише природної здібності оборони та приміняємості, а то посередно ще й розвою тих самих сил духових, які саме мають йому дати змогу користуватись здобутками цюїж цивілізації.

Бо як бистрість зору, так само й вразливість усіх інших змислів є умовиною бистроти помічання і пам'яті та підставою лущення гадок і творення логічних висновків, отже й доцільного думання взагалі.

Тимто людина, що як ви Пластун, має бути кожної хвили та у всіх умовах готовою до борби й оборони, котра усовершенням природних сил тіла й духа має прямувати до сповнення тяжких завдань „Скоба“, мусить дбати про постійне рівномірне вироблення здатності усіх змислів до як найвищого степеня.

Дорога, яка веде до вироблювання вразливості змислів слуху, нюху, смаку і чуття (дотик) в суті річі така сама, як подана тут в загальних чертах для змислу зору. Так отже учімся розрізнявати слухом вражіння, доходячі до нашої свідомості так, щоби ми з кожного захопленого звука могли моментально здати собі справу про його жерело і значіння.

Чутке ухо повинно приміром по характеристичних звуках ступання розрізнити безпроводочно без помочи зору, що саме ступає, чи чоловік, чи звірина; коли спосіб ступання нам знакомий, від котрої нам знаної особи або від якого звірати воно походить, колиж ні, то щонайменше чи ступає животина двоножна чи чотириножна, чи велика чи мала, мягкою чи твердою стопою, ходом, бігом чи скоком, по яким підложжу, в якому напрямі і пр. Таке саме розрізнявання вимагається від чутливості слуху також зглядом усіх інших звуків.

Що звук для уха, те вона (запах) для нюху і його органу (зваряду) — носа, а смак для язика.

І ці оба змисли наділені вже від природи ніжністю, яку при деякій вправі можна виробити до такої міри, що вражіння цю дорогою відбирані лущаться у свідомості моментально та самочинно, ц. є. без помочи прочих змислів, з поняттям жерела і причини.

Ці два змисли відповідно вироблені становлять для чинності мозку так само могутні підпори, як зір і слух, а яку важну ролю під цим зглядом відгравав дотик та чуття, загально звісне з досвідів сліпих людей, у котрих ніжність дотикув вироблюється до такого степеня, що заступає змисл зору навіть при розрізняванні згрубша красок.

Коли подумати, що вразливість одного із змислів може бути доведена до такої тонкості, що цей змисл є в силі заступити инший, то легко уявити собі цю могутню силу,

яку становлять для животины в її оборонній та заціпній боротьбі о існування усі змисли разом, доведені до досконалости, коли вони до того ще зосереджуються в мозку о так необмеженій спроможі розвою, як мозок людський.

Цим, що відійшли...

Сидір Богуславський, пластун - учасник, бібліотекар Гуртка „Олена“ І. пл. Полку ім. П. К. Сагайдачного, помер по короткій а тяжкій недужі в Глинянах д. 10. мая; похорон відбувся тамже д. 11. мая ц. р.

Покійний вступив в члени Пласту в пам'ятнім 1919 р. Був тихої, лагідної вдачі. Свої обов'язки намагався виконувати все по своїм силам як найкраще. В годині смерті тямив ще про Пласт і просив вложити йому до домовини його пластовий однострій. Вічна йому пам'ять!

Евген Сельський.

Кілька слів про туристику і краєзнавство.

„Промірю тернистий весь шлях України,
На щастя дорогу введу Вітчину!“
(З „Плактові Прислуги“).

По часописах читається дуже часто, що цей і той турист, вийшовши в гори альпійські або в Татри, більше не вернув, бо забився на скелях або пропастих.

Дехто, читаючи, не може зрозуміти, що веде цих людей на недоступні верхи гір, що каже їм драпатись понад пропасти, і... сумно киває головою над їх нерозумом.

І наш Гуцул, дивлячися на туристів, які ходять по наших горах, каже: „гей, гей! які ті пани немудрі! вони йдуть на верхи дивитись, як виглядає долина, хоч це з долини краще видно“.

От і маємо два світогляди: Один з небезпекою для життя іде світами шукати краси, а найшовши її в одному місці, шукає в другому, і нічо не спинить його, аж повна перемога, досягнення бажаної мети дасть йому вдоволення. Другий, — цей наш Гуцул. Він любить рідну землю, він з крісом в руці боронив її, він не заміняв би своїх неурожайних ґрунків за плодовиті подільські лани, але краси цюї землі він не відчував.

Перший — світогляд спортсмена-туриста другий — світогляд власника — газди в своїй хаті.

Жаден з них сам собі не вистарчає; щойно оба так злучені з собою, що не перечають собі і не виключають себе взаємно, складаються на поняття любови до рідного краю.

Отже туристика не все і не зівсім зайва річ та забавка.

Коли поглянемо на мапу то побачимо, що галицька Україна має для туристики дуже щасливе географічне положення.

Вздовж цілого краю тягнуться чудові „сині Карпати“, як каже Федькович.

Ціла придніпрянська Україна не має гір, хіба далеко на Сході часть Кавказу і полудневу часть Криму, обі ці області о етнографічно мішанім населенню.

Так отже наші Карпати мусять стати головним туристичним тереном Соборної України.

Та крім гірської туристики маємо у нас по цілій Україні, а з окрема в Галичині, чудові місця до так званої плоскої туристики.

Якже ж нам братися до туристики і як її у нас, дома, виконувати?

До основних обов'язків кожного громадянина, а з окрема кожного Пластуна належить знання і любов Вітчизни.

Що ви любите свій рідний край, цього я певний, та чи любите ви його лише любов'ю вище згаданого Гудула, чи радше любите його, як лицарі Краси, ще й любов'ю того, що для краси і знання наражує життя?

Бо любити можна лише це, що добре знається. А чи знаєте ви свій край?

З жалем приходиться мені за вас відповісти, що ні.

А край цей чудовий! До нас приїжджають всякі чужинці, любуються красою наших гір, красою наших краєвидів, церквей, красою всіх цих річок, для яких ми самі не маємо належного зрозуміння.

Так приміром у всіх польських підручниках найдете признання, що Східна Галичина куди краща від Західної. І воно щира правда, лиш вона нам не знана, бо ми її не бачимо.

Ви з часта читаете про красу Вененії, про Татри і Закопане, а чи багато ви вже читали про нашу Чорногору і Горгани? Ви читали вже певно про „Морське Око“, але про „Несамовите-озеро“ — або про „Шибене-озеро“ в нашій Чорногорі, та про багато інших прегарних озер ви нічого не знаєте. Вас вчать по школах про світової слави печеру в Постойні (Adelsberg) в Країні з її сталактитами, а не вчать вас нічого про наші славні печери в Кривчу і Більчу золотім, в повіті борщівським, повні лябінгів і коридорів з кристалічного гіпсу і алябастру, які тягнуться мільями, а яких доси ніхто з наших людей не прослідив, але з яких може до 40 скринь всяких дуже гарних і важних збірок вивезли чужі люди до Кракова, куди впрочім помандрувала також найдена 1898 р. в ріці Збручи слава на всю Славянщину статуя бога Святовида. А чи бачили ви вже славні скали в Бубніш, Розгірчу і Уричі, тисовий ліс в Княздорі коло Коломиї, кедрові ліси в Горганах, степ Панталіхи і тисячі інших подібних творів природи, чи чули ви про них? Чи чули ви про цвіт „омегу“, що росте лише

на нашій Чорногорі а якого не постидалася ніяка оранжерія, або чи знаєте ви, що це таке „жереп“?

Йдім ще дальше! Хто з вас не чув про водопад Ніагари? А чи багато з вас бачили водопад Манявки, Бухтовець, Громітний, Жонки, водопад Пруту під Говірлею і в Яремчу?

Хто з вас чув вже коли про гейзер недалеко Шкла біля Яворова? І таких запитів можна поставити тисячі.

Але мало цього, бо чи знаєте ви приміром хочби й це, як називається найвищий верх нашої Чорногори?

Тут вже певно обиджені скажете, що таки знаєте це, бо це й в шкільних підручниках написано.

Та я вам скажу, що ви й цього не знаєте, бо цей верх у всіх майже книжках названий „Говерлею“, хоч він по правді називається „Говірля“. — Правда, з книжок цього вам не навчитися! Але колиб ви були на долині під Говірлею в часі, як горою йде вітер і буря, ви почувлиб, як Говірля гуде, шумить, а газда, що пасе вівці на полонині, сказавби вам, що вона „говорить“.

Та це лише дрібний доказ нашого загального незнання рідного краю, бо у військових мапах находимо і присвоюємо собі тисячі таких перекручених назв! Ось вам ще одна:

Над Космачем є гора Пожеретуль; так зветься вона з румунська, та на мапах вона означена з польська як „Woze gatój“.

Ізза нестачі місця годі мені над цим ширше розводитись, тому лише загально скажу, що кождий наш присілок, кожде село і містечко, має щось цікавого. Треба одначе за цим пошукати і на цьому розумітися, бо та сама річ, яка в одному місці є найзвичайнішою, є може зівсім незнакомою і цікавою в усіх інших місцях.

Надходять вакації, ви переведіть їх під кличем прогулянок и краєзнавства.

Хто з вас може, нехай іде в гори, хто ні, хай робить прогулянки у своїй найближчій околиці, а кождий найде тисячі і тисячі чудових річок.

На одно одначе памятайте, а саме що прогулянка сама собою не є цілію туристики і не вистарчає, а з кождою прогулянкою слід лучити краєзнавство.

Та краєзнавство, це дуже складне знання: історія, географія, етнографія, археологія, геологія, архітектура, мистецтво, всі галузі наук природничих, і багатьох інших складаються на поняття краєзнавства.

Отже збирайте на прогульці все, що вам попаде в руки, всякі мінерали, мотилі, грущі і інші комахи, всякого рода зілля, всякі предмети людського здібництва (писанки, вишивки, мережки, гафти, килими, вироби гончарські і кафлярські, домашні знаряди всякого рода і пр.), всякі старі книжки і образи і пр. і пр.

За старими річками шукайте по старих людях, по дзвінницях і церковних піддахах. Хто може нехай робить світляні знімки краєвидів, старих церковей, дзвіниць, каплиць, хрестів, домів, могил, скель, хат, сільських типів в народних одягах та всяких пам'яток.

По можності збирайте по два-три окази; оден задержите для своєї збірки, а прочі віддасте до пластового, або якого иншого нашого музею.

Досліджуйте і записуйте точно місцеві назви гір, верхів, піль, урочищ, городищ, цвинтарів, та пр., а з усіх прогульок ведіть точні записки (дневнички).

Як поводитися на прогулях, найдете описане в книжці Дра О. Тисовського „Життя в Пласті“, а що й як треба збирати, подане в книжці Дра І. Свенціцького: „Про музеї і музейництво“.

Коли підете такими прогулями по Краю раз і другий і третій, вміть зродиться у вас замишування до цих прогульок, та бажання пізнавати що раз нові околиці, і ви самі не спостережетеся, коли станете правдивими спортсменами-туристами. Щойно тоді зрозумієте, длячого люде ходять по недоступних скалах, та вибирають собі найтяжчі стежки і бездорожжя шукаючи за красою.

В українській частині Галичини, нема таких гір, де грозилаби небезпека для життя. Всеж таки куданебудь йдемо, треба нам пам'ятати про своє здоров'я. І ще одно: вибирайтесь шукати за красою, поступайте розумно і обережно, щоби якій злій людині не дати приводу до вираження вам пакости а то й шкоди.

Дронт.

Порання пісня „Вовків“.

Гав-гуу! Вовки! вже ліс шумить,
Крізь гилля розсвіт загляда;
Зяєнів обрій, роса тремтить,
Вітрець вже мрак розганя!

Позір Вовки! журчить ручай,
З просоння очі сполочить;
Зберіть що ваше, в ряд ставай!
Тихцем, бо ворог нас слідить!

Ходом Вовки! в цей чорний бір
Ваш крок сміливо хай ступа;
Завзяттям хай палає зір,
Бо рідна нам отся земля!

Вперед Вовки! хоч жде нас труд,
Бо з пільмою нелегкий бій;
Ми вирвемся з ворожих пут —
На вольний вийдемо обрій!

Пл. Розв. А. Турченко, VII. пл. п.

ЛОВЛЯ ПРИХИЛЬНИКІВ.

В грі є один „Пластун“, решта „Прихильники“. Прихильники уставляються в ряд по однім боці грища. Пластун стає на противнім. На знак свиставкою починають бігти прихильники і Пластун проти себе. По дорозі ловить Пластун Прихильників доторкаючися їх рукою. Зловлений Прихильник стає Пластуном, завертає і помагає ловити Прихильників.

Підчас гри можна бігти лише вперед згідно на скіс. Завертати не можна ні Прихильникам ні Пластунові. На противних боках грища уставляються знова в ряд і гра починається на ново зі збільшеним вже числом Пластунів.

Що згодом буде ліпше..

(Помічені хибн в діяльності пластунів, пластунок і частин Уладу.)

1) Гурткові, полкові і кошові домівкварі навчаться вже раз, як виходять з пластової домівки все оглянутися за себе, чи оставляють лад, позамикані вікна, погашені світла, добре замкнені двері і затамлять, яку шкоду мають в найближчому часі направити.

2) Пластові театральні кружки добирають штуки і приготівлятимуть їх дуже старанно все в порозумінню з опікою свого полка і не виводитимуть ніколи невідповідних вікови, убогих змістом і недбало приготівлених театр. вистав прилюдно. Подбають також о власні твори.

3) Частина Уладу, яка змінює свою старшину, не забуде ніколи уладити це в такий спосіб, щоби не уразити того, котрий уступає і не забуде принайменше подякувати уступаючому за попередний труд, коли в нім було слідно старання.

4) Підчас походу на прогулю не бракне Пластунам пісень, що їх всі добре вміють (слова і мелодію).

5) Пластуни, які приходять до домівки на сходини не приходитимуть за скоро, не уладжуватимуть збірок на вулиці і не непокоїтимуть сусідів домівки голосними розмовами, тупанням по сходах, совганням по сінях і тп.

6) Пластові Полковники і взагалі вищі діловодчики не нехтуватимуть волі великої частини членів своєї частини і не робитимуть зі себе якихсь нетовариських, неприступних самодержців, бо зарозумілість з карністю не має нічого спільного а назва Полковника ще вимагає розумного розуміння пластової братерськості.

7) Пластунки, які почувають в собі заздрість по цій причині, що иншу вибрано вищою діловодчицею, опанують це чутство розумною розвагою і не псуватимуть з дрібних причин загальної справи а радше подбають, щоби власною діяльністю придбати

собі відповідне значіння хочби й без тяжких обов'язків вищого діловодства.

8) Талановиті Пластуни і Пластунки подаватимуть свої твори в першій мірі до розпорядимости Пластови а щойно одержавши заповнення, що дана річ виходить поза обсяг Пласту а ще й може якусь добру раду, удаватисямуть зі своєю працею до інших людей.

9) Ніякий пл. Полк не покажеться так мало поученим про компетенцію пл. діловодчиків, щоби не найшов способу поучити свого вищого діловодчика, коли цей виконує своє діловодство не по приписам і намірам Пласту.

10) Пластуни і Пластунки намагатисямуть держатися все по приписам просто, коли ходять чи сидять, бо згорблений Пластун (ка) це символ кривого розуміння ідеї Пласту.

11) Ніякий пл. Полк не дасться чимбудь скоро знеохотити до свого вищого діловодчика і не забуде ізза якоїнебудь непровиненої ним або недоказаної дрібниці цілої його щирої праці для Пласту. Бо річку Полку є охороняти кожного свого члена перед кожною кривдою а вжеж найприкріша кривда, коли вона походить від тих, для кого працювалося.

12) Пластуни не уживатимуть на пл. прогульки інших палиць тільки пластових, бо це негарно, коли кожний пластун має в руках інший костур (звичайні ліски, топірці залізні чи дерев'яні і т. п.)

13) Пластуни і Пластунки скоро позміняють в своїх одностроях все те, що дуже легко (при охоті) приміняти до припису (пр. відзнаки).

14) Пластуни і Пластунки уживатимуть вже все пл. однострою там, де вони виступають як Пластуни, бо часом таке занедбання велить догадуватися, що вони у Пласті не почувуються в своєму середовищі.

15) Пластові старшини видаватимуть свої прикази все рішучо але чемно, не капральським тоном а свої замітки робитимуть не так зі строгою і знеохоченою, як радше з прихильною і переконуючою, — міною з надією на успіх, не з марною охотою зневаження свого товариша-Пластуна.

16) Ніякий пл. полк не знеохотиться тим, що іншому удалося хвилино взяти верх в пластовій діяльності, тільки намагатисяме знову в чім іншим перевищити його. Без такого ревновання Пласт втративби значно на інтересності і значінню для життя народу.

17) Деякі Пластуни залишають непотрібне, штучне і плитке (себто нерозумне) удавання середньовічного кавалерства або тзв. кібіцовання, а задержать природне, товариське, гарне і по приписам чемне відношення до всіх прочих Пластунів і Пластунок.

18) У своїх перших письменницьких пробах, хочби з обсягу дотепів в гумори-

стичних листках, Пластуни обмежать жарти до жартобливих справ, по зможі загальної інтересності а не дуже особистих ані дуже льокальних ані таких, які є вже не нешкідливою смішністю тільки очевидною провиною в пластовому значінню. Форма дотепів буде коротка, коли віршом то старанця і виповнена на правду дотепним змістом.

19) Перед прилюдними виступами Пластуни і Пластунки все прочитають точно приписи подані в підручнику „Життя в Пласті“ стор. 33 і 34 і навіть в найтяжчих умовах при удержанні порядку заховують пластову рівновагу духа і нечемним поведінням супроти публіки не наразять Пласту на докори.

Ось і все на цей раз. В цій рубриці буде все визисканий весь матеріал, який відкинебудь насіє до ВПлР., — з окрема також з власних помічень членів ВПР., — о скільки помічені погибки зможуть послужити як поучаючий досвід. Для того і тільки до цього ціли ВПлРада приймає з вдячністю всякі критичні заміти, уваги і т. п. відносно діяльності як членів пл. Уладу так і тих, що у Пласті працюють. — Голова В. Пл. Р.

Зі спорту.

П. С. К. „Ясний тризуб“ — Theam гімназ. 1 : 3 (1 : 1).

В дні 30. IV. ц. р. розіграв львів. пласт. спорт. кружок партію копаного м'яча з львів. укр. гімназіальним тімом.

У обох дружин (головно Пластунів) брак тренінгу.

В пластовій дружині бачимо матеріал на добрих гравців.

Пластуни грали безперечно „красно“ та „обережно“, але ніяк не „сильно“ ані не „бистро“!

Сподіємося, що під вказівками старших поучників невдовзі побачимо Пластунів з кращими вислідами.

Римидолов.

3 пластової хроніки.

Від половини марта ц. р. начислюється двадцять правильних пл. частин, які зголошилися під покров Укр. Краєв. Тов-а охорони дітей і ведуть свою працю після пластового підручника „Життя в Пласті“.

3. IV. відбулася у членів В. Пл. Ради, Дра Ол. Тисовського, п-ни М. Кекишівної і проф. С. Гайдучка у Львові, поліційна ревізія: п-ну Марію Кекишівну арештовано з невідомої причини.

При П. пл. Полку гарно розвиваються театр. кружок, перекусня та пл. крамниця.

Пластунки II. і III. пл. Полку носять далі обиди політич. в'язням.

9. IV. з приводу арештовання п-ни М. Кекишівної появилася в тут. польському бруковому письмі: „Gazeta Codzienna“ безлична нагілка повна злобних інсинуацій, проти „Пласту“. Пласт посуджено о шпійонство та оклеветано, що домівку льв. пл. Коша уживається на конспіраційні наради та сходини. В „Гром. Вістнику“ (ч. 45 з 14. IV.) дано бруковій газеті належну відправу.

При III. пл. Полку дано почин до zorganizowania пластової швальні. Тут існує теж перекусня і пл. крамниця получена з крамницею IV. Полку.

12. IV. з рамени льв. магістрату опечатано Домівку льв. пл. Коша, без подання причини або хочби звідомлення. Заходами „Укр. Кр. Т-ва охорони дітей“ ухилено остаточно безправне опечатання і пл. Кіш користується надалі так потрібним і цінним місцем пл. діяльності.

12. IV. відбулась в пов. суді в Коломій розправа проти кількох членів тамошнього пл. Полку. Поліція закинула Пластунам, мов би вони виконували якісь „підозрілі“ вправи за містом. На ділі були це звичайні пл. вправи на вільному воздуху. Пластунів при розправі звільнено.

Уладжено канцелярію ВПлРади, де можуть члени Уладу засягати порад і інформацій у дижурного члена ВПлРади (гл. Вісти з В. Пл. Р.).

14. IV. Пластуни льв. Коша на запрошення парохії Катедрі св. Юра, Преображенської і Успенської Церкви, повнили безпреривну службу при Божих Гробах, держучи 34 годин почетну сторожу.

15. IV. Арештована п-на М. Кекишівна розпочала враз з іншими політ. в'язнями із за проволікання їх справи голодівку в тюрмі. Заходом рухливого VII. пл. Полку zorganizовано 2 оркестри, а то: смичкову (полкову) і дуту (кошову).

З бібліотеки льв. пл. Коша користають всі члени Уладу. До бібліотеки крім белетристичних, наукових і інших книжок придбано значне число пластов. підручників.

30. IV. відбулись святочні сходини VIII. пл. Полку з нагоди I. річниці його заснування. На Святі були присутні делегати ВПлРади, прочих льв. пл. Полків, та смичкова оркестра VII. пл. Полку. В нагороду великих заслуг і вірцевого ведення Полку, одержала полковниця цього Полку писменне признание ВПлРади.

Заходом кількох членів I. пл. Полку założено спорт. кружок „Ясний Тризуб“, що має об'єднати всіх Пластунів-спортівців льв. пл. Коша.

30. IV. відбувся м'ячевий змаг між „Ясним Тризубом“ а „team-ом“ львів. укр. гімна. з вислідом 1 : 3 в користь останнього.

7. V. відбулися XV. Полк. Сходини I. пл. Полку П. К. Сагайдачного з нагоди 300-літніх роковин смерті Патрона Полку при участі делегатів ВПлРади, прочих льв. пл. Полків і запрошених гостей. Змісто-

ва й ядерно переведена програма, викликала в слухачах подив і захоплення для ідейної праці цього вірцевого Полку.

Пластові частини так місцеві як і за-місцеві пригтовляються до здвигу-попису нашого Уладу в червні ц. р.

(Пластова хроніка, яка має обіймати цілість наного пл. життя, все ще не розпоряджає достаточним матеріалом відносно життя і діяльності з а-місцевих пластових частин. Полкові (згл. сотенні, четові) Команди схочуть у звітових листках, які пересилають що місяця В. Пл. Раді, — на вір веденої в цьому часописі хроніки — подавати коротко також важніші подробиці з життя і діяльності своєї частини так, щоби звітові листки найдалі до 30-го кожного місяця вплили до Секретаріату ВПлРади, Львів, Домініканська 11/1.) Б. О.

Вісти з В. Пл. Ради.

Дату загального пластового попису усталено оконечно на 21, 22 і 23 червня ц. р.

Хто бажавби світлити поодинокі моменти попису мусить заосмотритися в виказку ВПлРади за підписанням відповідного зобов'язання, що всі кліші зладжених світлин віддасть за зворотом коштів до пл. Музея львів. Коша. Зголошення приймає Б. Окпиш, який і видає виказки. Світлення без виказки буде рішуче зборонене. Це відноситься також до членів пл. Уладу.

ВПлРада одержала привіт для нашого пл. Уладу від пл. Союза Нім. Австрії у Відні, який подаємо в переводі:

„Міжнар. Інформ. Бюро Австр. Пластунів“.

„Відень, 3. марта, 1922.—Дорогі Пластуни! Дякуємо Вам сердечно за Ваші милі писма і за милі побажання. Не треба Вас хибя впевнювати, що ми з цілого, щирого серця жемаємо Вам найкращих успіхів Вашої праці. Ми радо готові іти поруч з Вами дорогою, що веде до кращого, шляхотнішого людства. Ми охотно все вчинимо, щоби помочи Вам перекинути міст до прочих Товаришів-Пластунів Світа. Все буде нас радувати, коли змогтимемо щонебудь для Вас зробити. — Багато щиробратерських поздоровлень! — Той бер в. р. — Міжнародний Комісар. — Печатка“.

За посередництвом цьогож Міжнар. Інформ. Бюро у Відні вислала ВПлР. слідуючі два писма (в переводі) до Секр. Міжнар. Пл. Бюро в Лондоні:

I. „Дорогі Браття Пластуни! — З приводу Вашого свята св. Юрія пересилаємо ми, укр. Пластуни Східної Галичини, нашим Товаришам-Пластунам по всьому світі желання найкращих успіхів у виконанні нашого спільного завдання коло удобрення і ушляхотнення роду людського. — Остаємо з щиробратерськими поздоровленнями. — Підпис“.

II. „Вп. Пане! — На основі приложеного звіту просить підписаний скавтовий Улад „Пласт“, щоби Ви звернулися до Міжнарод-

ного Бюра о вписання його імені до Світового Уладу. — За Укр. Пластовий Улад „Пласт“. — Підписи“.

В цій самій дорозі наспіла вже до ВПлРади на адресу Голови, Дра О. Тисовського, слідуюча відповідь Міжнародного Комісара в Лондоні (перевід): „Дякуємо Вам дуже за Ваш лист з 25. марта, в яким Ви просите, щоби Ваш Улад був втягнений в нашім Бюрі, а який ми одержали через п. Тойбера, міжнар. Комісара Австрійських Пластунів; дякуємо рівнож за всі документи, які Ви були ласкаві нам післати. — Ми з цілою прихильністю відносимося до Вашої просьби а тимчасом ми бажалиби, щоби Ви були ласкаві післати нам англійський перевід Пластових Законів та Пластової присяги, яких уживається у Вашому Уладі. — Ваш щиро зичливий: Підпис. — 24. IV. 1922“.

Канцелярія ВПлРади відчинена у второк, четвер і суботу від год. 16 до 18, вул. Домініканська ч. 11, I. п. („Достава“).

Пл. О. Тарнавський XV. пл. П. подає проєкт, щоби кожда просьба о прийняття в члени Уладу була оплачена 10-марк. значком „Рідної Школи“. ВПлР. одобрює цю гарну гадку і поручає її до загального введення.

Всі частини Уладу обов'язані присилати для ужитку пл. Хроніки та Пл. Виставки світлини (фотографії) з свого пл. життя — якщо їх мають згл. зладжують — в трьх примірниках за зворотом коштів, які покрити ВПлР. після предложеного рахунку. Пересилка на адр. Секретара ВПлР. В. Лициняка, Львів, вул. Домініканська, 11. I.

Вже появилися відбитки викладів, виголошених на інструкторському курсі льв. Пл. Коша, а то:

1) Пл. Однострій (муж. і жін.)	100 Мп.
2) Пл. Впоряд	80 „
3) Пл. Закони (їх пояснення і доповнення)	180 „

На днях появиться дальше:

- 4) Знакування (сигналізація),
- 5) Ведення книг пл. діловод.,
- 6) Пл. Діловодства.

Замовлення і гроші слати на адр. Секретара ВПлР. В. Лициняка, Львів, Домініканська 11. I.

Там рівнож можна набути:

Пл. Виказки по 20 Мп., Устав для відзначення „За Значне Діло“ (пл. Хрест заслуги) 20 Мп., Закон про права і обов'язки Відпоручників ВПлР. при пл. частинах 30 Мп., Звітний листок (місячний) і Звітний листок діяльності (чвертьрічний) даром, Вписові карти по 10 Мп., Свідoctва пл. іспитів по 15 Мп., Пл. Гимн (ноти) і пр.

(Все висилається лише за попередною заплакою замовлення і поштової оплати).

Від Редакції і Адміністрації.

Справлення ошибки. — Автором статті „Велика пора!“ в 4. ч. нашого часопису є пл. Розв. „Орисин“ (не „Осипин“) I. пл. П.

Рукописи, яких не вихіснувано, звертається на жадання протягом 3 місяців.

Просимо усильно читачів, які одержать це число, щоби схотіли безплатно прислати належність (разом з почт. оплатою) і евент. вирівнати рахунок за одержані, ще не заплачені, попередні числа, бо кошт кожного нового числа покривається з розпродажі попереднього. Те саме просимо всіх, що мали (мають) часопис до розпродажі.

Слідуюче число (здвигове) за червень вишлеться лише тим, що найпізнійше до 10. VI. вирівнують залягаючі рахунки і пришлють за це нове число наперед належність разом з почт. оплатою.

Адреса для замовлень і пересилки грошей: Секрет. ВПлР. В. Лициняк, Львів, Домініканська, 11. I.

Пластовий Калєндарець 1922

з багатим змістом інформаційним і літературним

ціна лише 60 Мп.

(Часть доходу призначена для Пласту)

головний склад: **Українська Книгарня і Антинварня**

Львів, вул. Рутовського, ч. 22.

Молоде Життя

Часопис
українського Пласту.

Виходить раз в місяць.

Ціна числа 100 Мп.

За редакцію відповідає:
Степан Тисовський.

Видав:
Укр. Краєве Товариство охорони дітей
і опіки над молодістю у Львові.

Редакція і адміністрація:
у Львові, вул. Бляхарська 11.

Юра Шкрумеляк.

„С к о б!“

Українським пластунам і пластункам присвята.

Сильно вдарив я дужим крилом
(Бо з вірлами під хмари полечу —)
І збудив я все спляче кругом,
Вдунув порив у кволість старечу.

Красно знялися ви до життя,
Стали в полі до жнива з серпами.
Але гляньте: там з ліса — яга
Жарить жаром, женеться за вами!

Обережно готуйтеся всі, —
(Щоби зрада не впала на лави),
Ви опретесь лютій змії.
Разом - згідно! Позір! До розправи!

Бистро вдарте на відьму-ягу,
Не жахайтесь в бою вмирати,
З нею разом — недоленку злу
Проженете ви з рідної хати.

М. Галуцинський.

Замість привіту!

Наче святочним закінченням пластового року являється здвиг пластового Уладу усього краю. Молода організація, молода молодими членами, хоче мати перегляд своїх сил, перевірити працю вложену, намітили шляхи розвитку на найближші дні. Зїздиться, збирається молодь, обєднана словом С К О В, щоби поспитати себе, чи все й всюди поступала відповідно до великого змісту цього слова. Після трьох днів перегляду розїдуться усі, щоби час відпочинку зужиткувати для скріплення тіла, для відживлення духа, для доцільного використання пластової ідеї.

Ріжно можна дивитися на вартість і ціну та значіння пласту для нашого життя. Але з якого боку ми не підійшлиби, всюди находимо цінности, розвиток котрих для нас так необхідний.

Одні кажуть: це забава. Нехай воно й так. Забава — легеньке, діточе слово. Але воно у своєму переведенні підставове для цілого людського життя, бо шляхом забави розвивається діточа душа, виявляє свої найглибші тайники, основа творчого духа, природний перехід до праці, живої, хосенної. Та чи не найважливіше те, що між виховуючими засобами — забава дає найкраще під-

готовання до державного життя. Гурт осіб об'єднується в часі забави одною думкою провести певний протяг часу у спільній злагоді, і проте стоячи не раз проти себе ворожим табором. У змаганню до здійснення ціли, наміченої забавою, годується думка: не псувати забави другому, хоч він у хвили забави мій противник. Таке живе практичне переведення засади — ставити загальну справу вище від усіх особистих справ, приготує нам справжніх громадян. Хоч їх в дальшому життю розділять різні станів, політичні і другі інтереси, вони не забудуть на одно, що українська держава потребує їх усіх, що для української держави кождий з них однаково важний і що поборюючи навіть себе уживатимуть тільки таких засобів, котрі причиняться до скріплення і удосконалення державної будови.

Про всі другі цілі Пласту не згадую. Про них багато говорять і пишуть. Зверну тільки увагу на можливі хиби, що зринали — би з лихого, невідповідного розуміння Уладу. За всяку ціну поборювати порожнечу, замкненість, кастовість. А того рода улади на-ражені на таку небезпеку. Поза виступом, формою, одностроєм і навіть певного роду шаржованям забуває дехто дуже легко на важнішу внутрішню культуру духа. Тоді приписи, кличі, постанови переходять на дальший план, врешті вони забуваються, припадають порохом і цвіль покриває їх та розсаджує ґранітні основи прекрасної ідеї.

І в цьому напрямі потрібна перевірка й глибока застанова! В цьому напрямі йдуть наші побажання, і тому кличемо зїздови на зустріч: С К О В!

Пластун Галайда VII. пл. П. 29.

На здвиг.

З усміхом Сонця повстанем
В карні ряди; — переглянем
Здобутки, силу свою...
Скажем, що Волю
В тихому бою
Знайдем своєму Краю!

Срібним потоком поллеться,
В небо до зір понесеться
Перший наш радісний спів...
Що не сумуем,
Що не горюем,
Скаже народам світів.

Й гордо наш стяг піднесемо,
Голову в гору знімемо,
Кликнемо в вічі втрам:
„Є в нас ще сила,
„Є в нас ще крила!
„Значиться — Жити і нам!“

Др О. Тисовський.

В дорозі на верхи.

Неблизька і нелегка це дорога. Саме минуло десять літ, як ми почали нею йти. Вибралася нас мала горетка, а сьогодні відкись нас так багато. По правді — не знати як довідалися інші, що ми йдемо на цю трудну й далеку прогульку, на високі-високі й стрімкі шпилі, бо ми йшли мовчливо, — от як ідеться в малому гурті. Ні, не розголос збудив інших, коли ми йшли попри їх вікна. Їм мусіло певно подобатись, що ми йдемо, — що ми взагалі йдемо уперто вперед, вдивлені в якусь далеку ціль. Їх може зацікавило це, що ми минали їх хати як щось, що тільки лежить при нашій дорозі але не в її кінцем, і що ми дивилися на їх буденні заняття як на це різнорodne, що в дорозі стрічається, але що не задержує тих, які йдуть кудись далі. Так, не що інше: коли глядиться на тих, що йдуть в далеку дорогу або виїзять поїздом чи кораблем, будиться в душі якась благородна зависть, якась туга, якеж бажання йти разом, далеко, в широкий, — так в цей широкий і гарний світ. Витревалий, упертий похід до свідомої ціли має в собі щось потягаючого, счинює кругом себе струю пориваючу всьом, що не отяжіло, що не втрапило ще змоги лету...

А ось як то нам ішлося тих перших десять літ нашої прогульки. Десь на весні 1912 року, вже не знати як до цього прийшло, чи так собі під впливом весни чи із знехоти до буденного життя, котрийсь ученик тодішньої IV а. класи гол. заведення академічної гімназії у Львові спитав підчас перерви свого господаря класи, що таке скавтінг. Питання й випадкове й ні, бо такі хлопці з IV. класи неодноразово довідаються. Відкись то почули вони, що їх господар класи розчитується в скавтових книжках, отже чому не запитати, до чого воно йде. На це питання професор обіцяв при вільному часі розповісти дещо про скавтінг. Так і сталося. На другий чи третій день підчас заступства відчитано в класі IV а. вже готовий, для української молоді зладжений устав Пласту, такий як його відтак випечатано у гімназіяльній звіт за шк. рік 1912/13.

Хоч справа видалася трохи трудна і серед нашої молоді небувала, найшлося на початок добровольців багато, бо мало не ціла IV. клас; чому саме, годі знати: не один певно з цікавості, що воно на ділі цей скавтінг, не один може, щоби вдоволити професора, але кількох таки ізза вродженого ідеалізму і запалу до діла.

Отже почали ми діяльність 21. квітня 1912 р. Попри прогульки, вправи і забави не дуже там ще строго але всетаки ставлено вимоги відповідно пластовому закону. І ось через те почали нас деякі покидати. Ці домагання точності й совісності, ці жа-

дання оправдувати неприязності на сходинах і прогуляках, ця потреба підчинятися проведови вибраних старшин, — це все видавалося початкующим пластунам якимсь непотрібним додатком до цікавих впрочім виправ і до впорядку. А вже непоборимим ворогом Пласту являлася школа, — не щоб школа як така побороувала Пласт, тільки ця вимога Пласту, щоби пластуни не збирали в школі двійок, очевидно з огляду на добру славу Пласту. Цей припис, ділаючий автоматично, проріджував все більше і більше ряди наших членів і врешті остало в Пласті тільки 6, словами: шістьох членів. Варто їх тут назвати, бо в шістьох держати стяг, коли інші відступають, нелегка річ. Ось вони: Волод. Матвіяс, Денис Манастирський, Лев Копистянський, Євген Лициняк, Михайло Пежанський і Петро Мандзик. Деякі з них сьогодні чуються пластунами ще більше ніж тоді, коли ще може сумніватися в побіду пластової ідеї.

Досить одначе що вони, ті шість, рішилися бути тим живим зерном, що, одиноке з усіх частий чималої рослини, захвало зарід нового життя. І Пласт відродився, живе й росте.

Були й інші причини негодування початкующих членів, не тільки ці приписи про повнення шкільних обов'язків. Пласт, організація з широкими плянами, був для початкующих трудно ухvatний. Неодин, задивившись в одну його частинку, думав, що саме вона є вже й остаточною ціллю. Відси виходили непорозуміння, коли іменню у Пласті ці ніби головні цілі час до часу заслонювали що інше, немов рівноважне з таким. На ділі було пр. так: Найшлися такі, що взяли Пласт за військо, таке собі військо зі стрілянням і капральською лайкою, і ніяк не могли поняти, що кожда сильна, карна організація мусить бути подібна до війська, а що знова силою війська не є сама вмілість стріляння. Уроїли собі, що коли Пласт не є військом, то він нічого не варт, і ніяк не хотіли датися зорганізувати в силу, в карну єдність. Інші знова хотіли тільки самих прогуляток без перестерігання організаційних приписів. Ще інші, а таких було багато на філії львівської акад. гімназії, вчилися різних річий загалом, без розбору, без виразної праці по гуртках, без очеркеної цілі, сотворити щось культурно-вартісного, коби тільки скоро вперед у сигналізації і впоряді. Ці навіть не оглянулися, як десь одні від одних погубилися, і не остало нікого, хто підніс би покинений у дівачькій забаві стяг. Ці отже вважали Пласт тільки забавкою.

Серед цього треба було йти уперто вперед і доказувати, що Пласт не для неуків, що Пласт не військо, не спорт, не руханка, не забава, а тільки зівсім своєрідна, карна, сильна організація піонер в правдивої ідейної культури, одновартної для цілого людства. Отже чи членів було 80, чи 40, чи 6, програму Пласту ми виконували точно по

усталеним приписам: вчилися пластових вмілостей, виконували організаційні діловодства, читали реферати, відбували прогульки, бавилися і т. п.

В початках перший пластовий іспит на Пластуна-Учасника був недостижимим ідеалом, а другий пл. іспит лежав вже в області фізичних неможливостей; — хто вспівби його здати, мав бути вписаний в Золоту Книгу. З цим і Золота Книга була чимсь зівсім абстрактним. Вложити на себе пластовий однострій і показатися на вулиці, себто признатися явно, що ось то я український пластун по всім тим трудним приписам, — це вважалося попросту героїзмом, майже таким, як те саме сьогодні для членів найвищої нашої пластової влади.

Отже у всіх дрібницях великі трудності, їх поконування — це була правдива піонерська праця. Але під напором гордої ідеї трісла крига і наше судно виплило на ширші філії. Довші прогульки у східний Бескид і в Чорногорі, хоч одним чи двома гуртками, і таборне життя додали нам віри в наші сили, а перебутий правдивий труд і побороення трудностей надали нашій діяльності п'ятно поваги, наповнило обезсилені душі гордістю и самопевністю. Военне ліхоліття признало правдиву актуальність навіть найромантичнішим творам пластової уяви: життя, це розвіжене культурне життя найбільш європейських народів, найшлося нараз в небезпеках, про які не снилось колишнім білим завойовникам диких пралісів Америки в боротьбі з червоношкірим Індіаніном, узброєним тільки в лук і томагавк. Дійсність поучила наглядно, що пластовий клич „готовся!“ не був словом без змісту, і що всі вимоги ставлені Пластом до фізичної і моральної видержливости кождої одиниці не були пересадними, перестарілими моралами. Тим ідея Пласту набрала нараз поваги і значіння навіть в очах людей, які в Пласті бачили передше непотрібне гайнування часу молоді, відривання її від поважної науки, будження первісних інстинктів і дразнення уяви образами фантастичних підпринять. Зрозуміння вартости власного труду додало пластунам відвагу виступити прилюдно, спершу тільки в приваті професорів і кількох запрошених посторонних осіб, а відтак вже й перед широкою публікою. Зріла до поширення, добре в основах укріплена праця зробила на всіх посторонних відразу добре вражіння і зєднала прихильність нашого громадянства. З цєю хвилиною почав Пласт бути українською, всенародною, міжпартійною інституцією. Свідомі свого значіння члени Уладу почали вже власними силами і власним промислом працювати над укріпленням і поширенням доброї слави Пласту. Кождий новий попис прибільшував число оборонців і пропагаторів Пласту між старшими а Уладови зєднував щораз більше нових членів. Нетільки пописи але й буденна не раз праця, виконувана пластунами як пласто́ве добре діло в користь різних добро-

дійних Товариств, як також готовість пластунів брати участь у національних торжествах і всюди і всім своїм помагати в доброму, зєднали Пластови цю повагу, якою він сьогодні тішиться.

За цих десять літ існування, до цього літ так виїмкового значіння, український Пласт став вже частиною історії великого українського народу а zarazом доказом його укритої, неволею придушеної великої а досі невизисканой культурної енергії.

Пл. Отар, XV. пл. II.

Кінець бурі.

Не теряймо браття духа!

Вже втихає завірюха,

сонце виринає,

вітер проганяє

Чорні хмари, погані чвари.

Послідні громи гуркотять.

Лиш каплі — сльози миготять

по здавлених цвітах,

поломаних вітах

В бою із тою, бурею злою.

Вже минула завірюха.

Час до часу з тиха — глуха

загуркоче в далі грім.

А цвітоткам, вітам всім

Йде час нової, долі ясної.

Пл. розв. О. Топорець, VII. пл. II. 1.4.

Більше самостійності!

Вже не раз чув я від посторонних Пластови людей, особливо від пластової молодіжи закиди, що наш Улад не є Уладом молодіжи, бо в ньому за мало проявляється ініціативи і праці самої молодіжи, а всю діяльність ведуть властиво „старші“. Найліпшим доказом цього, — так говорили ті посторонні люди, — „є хочби пластовий часопис „Молоде Життя“, в якому що друга стаття зладжена кимось зі старших. Тому й не диво, що Пласт на зверх так сильно і гарно розвивається. Одне це не є заслуга молоді! Як би так не стало тих „старших“, тоді певно виявилася б на зверх та „ініціатива“, „самостійність“, „порадність“ і т. п. пластунів, задля вироблювання яких так дуже цінить себе пластовий Улад“. Безперечно, ці закиди получені з деяким упередженням до Пласту, але всеж таки вони оправдані, тим більше, що одиниці, від яких довелось мені такі закиди почути, і ідейні і діяльні і можуть самі похвалитися здіб-

ностями питомими правдивим пластунам, як помисловість, змісл організаційний, порадність, ініціатива і т. д. На цім місці не маю на меті збивати такі закиди (це стараюся робити по змозі в розмовах з особами, що їх роблять); тут хочу показати, що причиною таких закидів є з одного боку поведення самих членів нашого Уладу, з другого хибне зрозуміння своєї ролі у відношенню до частин Уладу деякими зі „старших“, що стоять на чолі Уладу. По перше мало хто з пластової молодіжи розуміє як слід завдання тих „старших“ у нашім Уладі. Отже завданням старших осіб, що працюють у Пласті є в першій мірі репрезентація на зверх; воно й зрозуміле, бо ж з поважними людьми цілком инакше числяться суспільність та посторонні інституції і люди, чим з самою, хочби не знати як ідейною молодіжю. Так отже завданням старших, бути лише щитом, що заслонює Улад в разі небезпеки, але поборювати та відбивати ворожі наступи повинна вже сама молодіж. На мою гадку, навіть у порозуміванню на зверх і взагалі в цілій, так сказатиб, зівнішній діяльності нашого Уладу повинна ініціатива по більшій частині виходити від молодіжи, менше-більше так, як це було в справі навязання зносин нашого Уладу з чужими пластовими Уладами. З цим завданням репрезентації звязане дальше завдання старших, а саме опіка і провід Уладу. І це, — думаю, — цілком зрозуміле. З окрема провід старших в Уладі лежить в цьому, що їх річю дораджувати молоді в діяльності. Не значить це одначе, що старші радять і ухвалюють, а молодіж лише виконує ухвали. Тоді би Пласт не мав ніякої вартости і цілі, бо щось подібного є й в школі, а Пласт власне має на меті самовиховання а підставою його організації є самоуправа молодіжи.

Отже це дораджування старших можна звести до двох функцій. Перша функція обнимає раду на жадання самої молодіжи з цим, що ця рада обмежується на справлення похибок, заокруглення виконаної праці і т. п. Значить: плян якогось свята, яких сходин чи якої прогульки укладає і передискутовує сама молодіж, а щойно перед самим ухваленням пляну звертається з ним до старших о замітки. Так само при уладжуванню театральної вистави чи руханкового полису і т. п., молодіж сама все приготує а когось старшого (евентуально знатока) питає „чи так буде добре?“, евентуально: „як буде добре?“ Треба отже при таким дораджуванню вважати, щоби ініціатива все виходила від молодіжи і, щоби молодіж виконувала дану працю настільки самостійно, що без вагання все можна сказати: „авторкою цього діла — сама молодіж“. Та бувають такі случаи, що при виконуванню якогось діла молодіж робить значні похибки, а не просить старших о раду, бо не бачить цих похибок і не здає собі справи з наслідків. А наслідки цих похибок приносять не раз значну шкоду чи то для єдности, орга-

нізації та доброї слави цілого Уладу або значніших його частин, чи то для здоров'я фізичного або духово-морального членів Уладу. Тоді поради старших являються konieczними хочби навіть молодіж цього собі не бажала. Це саме друга функція вмішування старших в діяльність молоді. Однак і в цих случаях повинні старші подавати ради в такій формі, немовби молодіж сама до них додумалася і виконувала їх з власного переконання і охоти. Старші ніколи не повинні накидуватися молодіжці зі своїм дораджуванням, а зокрема в інших, чим вище згаданих, не так важких справах; — краще нехай молодіж сама дійде до якогось висновку власним досвідом, чим щоби старші за кожним її кроком висказували свої уваги. Надто часто поміч старших не лише відбирає Пластові рацію існування, але також часто ще й зражує молодіж до старших. Впрочім вирішення, чи належить без прохань молодіжці уділити помочи чи ні в кожному окремому случаю залежить від оцінки і волі старших, які безсумнівно розуміють, що працю у Пласті слід їм оперти на строго педагогічних основах, бо від цього саме залежить доцільність діяльності Пласту. Це булоби кілька теоретичних міркувань, а тепер погляньмо, як справа мається на ділі у нашому Уладі.

Тут сейчас кожному кидається в очі, що молодіж має дуже малий вплив на діяльність цілого Уладу; воно так виглядає, немовби молодіж мала працювати лише в поодиноких, більших чи менших, частинах Уладу, але діяльність Уладу як цілості не повиннаби її цілком обходити. І коли прим. поставити якомубудь пластунові питання, чи не добре булоби уладити підчас літніх ферій пластову оселю в якійсь гірській місцевості, признаєть кождий з захопленням, що так; але запитайте його далі: „А не знаєте Ви, товаришу, чи робитьсь старання, щоби урядити таку оселю?“ — „Можеби так Ви, як член пластового Уладу, постаралися о уладження чогось подібного?“ На це почуєте з певністю відповідь: „Або я знаю? — На це в В.П.Р. чи В.П.К.! — що це мене обходить?!“

На першій погляд видається, що така відповідь цілком оправдана, бож воно віддай нечемно, „встромлювати носа до чужого прося“. Тимчасом справа мається трошки инакше. Безперечно, В.П.Р. згл. В.П.К. найвища законодавча згл. виконуюча власть нашого Уладу, і до неї належить ухвалювання та виконання всіляких справ, що відносяться до цілого Уладу. Та членами В.П.Р. та В.П.К. є переважно старші люди і коли вся пл. молодіж схоже завдання цих пл. властей так розуміти, що не в річю молодіжці займатися справами Уладу як цілості, то справді вийде на це, що діяльністю і організацією Уладу як цілості займаються виключно старші люди мимо того, що Пласт в Уладом „молодіжці“. Що у В.П.Р. згл. В.П.К. працюють і мусять працювати стар-

ші люди, доволі зрозуміле і оправдане: праця в цих властях настільки трудна та відповідальна, що ризиковно булоби поручувати її самій молодіжці. *) Однак В.П.Р. чи В.П.К. працює лише в імені і в інтересі молодіжці, виконує — так сказатиб — це, що молодіж задумує, чого потребує й бажає. Отже коли хтось з пласт. молодіжці вважає потрібним поробити якісь зміни в організації, чи ввести щось нового в діяльність цілого Уладу, слід йому з довіром звернутися до відповідного референта В.П.Р. згл. К. зі своїми поглядами і в цей спосіб подбати, щоби на них звернула увагу найвища пластова власть. Розуміється, не мусить це зараз виписуватися на аркушах паперу та урядово вноситися; протинно, таких бюрократичних формальностей належить навіть уникати, а радше отверто і сміло поговорити з відповідним референтом. Та цього в нас, на жаль, більшість товаришів(шок) не робить, головню по причині незрозуміння ролі „старших“ у нашій Уладі.

Крім цього є ще й інші причини, які утруднюють таку безпосередню участь молодіжці в праці верховних властей Уладу; одні з них лежать в чертах характеру і особистих прикметах поодиноких членів цих властей, з окрема членів, які ізза молодого віку виявляють в зносінах з молодіжкою замало рівноваги духа та педагогічного досвіду і цим онесмілюють а то й зражують молодіж, — інших слід шукати в браку ініціативи й помисловості таки самої нашої молодіжці. Часто в парі з цим стає ще брак цивільної, сказатиб, відваги, чи надмірна стидливість та брак довіри в свої сили. Так неможе бути! Пластова молодіж мусить зясувати собі, що пл. Улад цілий, як стоїть, від Гуртка до найвищої влади, — мусить являтьсь її ділом, її власністю, що він для неї поветав і для її добра існує, отже що її річю є дбати про це, щоби він як слід сповнював свої завдання. Молодіж наша мусить вироблювати в собі більше самостійності та ініціативи, а дорога до цього веде крізь такі заняття (розуміється вміло переведені) як: проведення сходинами або прогульками, прилюдні, згл. перед більшою кількістю товаришів уладжувані виступи, вільні внесення, неодні гри, приказування і т. д. Належить лаше все бути завзятим та упертим у тім добрім значінню, значить не зражуватися першими невдачами, а тоді і на сторінках цього часопису найдеться більше, чим досі, праць пластунов та пластунок, тоді хочби і про таке прим. діло, як загальний

*) Належить зазначити, що теперішній склад і організація В.П.Р. та В.П.К. вимагає під деяким оглядом — на мою гадку — поправи і зміни а саме в цьому напрямі, щоби в склад цих властей входили в більшій мірі, чим досі, члени, що вийшли з самого пл. Уладу та щоби в добір членів більшу, чим досі, участь брав загал пл. молодіжці через вибори з кругів Відпоручників і опікунів на з'їздах. Ці зміни однак вимагають великого досвіду і є можливі щойно в будучности.

пластовий Здви́г, що має невдовзі відбутися, ніхто не подумає і не скаже инакше, як лише, що він справді зладжений руками молодіжи.

В. Красів. *Л. Н.*

✓ Прогулька на Маківку.

Дня 2. VI. 1922, о год. 9 20 вечером, при звуках стрілецьких пісень, виїждить зі Львова в напрямі Стрия гурток пласту́нів VII. пл. Полку.

Ідемо поглянути на красу наших рідних, зелених Карпат. Ідемо відвідати кладовище Українських Січових Стрільців на горі Маківці, кладовище тих, що перші пішли на зустріч Сонцю золотому.

Над землею розпростерла свої крила чорна ніч, небо вкрилося міріадами зірок.

Гуркотить поїзд, біжить вдаль та монотонно видзвонює пісню заліза. Минає тихі вповиті сном села, поля та гаї...

Переїздимо Дністер, долину ріки Стрия, Підгіря... та візджаємо в гори, в долину ріки Опору. Срібною стяжкою вється Опір, журчить тужливо по камінцях. А з обох сторін висуюються стрімкі, чорні гори високо до неба.

В другій годині рано, ми в Тухлі. Скоренько збираємося та виходим з вагону. Переходимо двійками через село та входимо в долину ріки Головчанки.

На сході світає. Небаром рожевіють хмаринки. Високо в полонинах починаєся життя.

Щоби скоротити дорогу, йдемо навпростець через верхи Маківки. Дорога важка. Що хвиля зломи, пеньки, каміння, що хвиля гущавина. Скоро кінчатся одинока стежка й одна частина нас сходить в долину та йде дорогою попри ріку Головчанку, а відтак попри потік Грабівець. Друга частина не зважаючи на труди, йде даліше верхами гори.

В 7 г. рано одна і друга частина на третім версі Маківки, де кладовище Укр. Січових Стрільців. Оглядаємо гроби, огорожу. Все так, як лишили ми останнього разу 18. вересня 1921 р.

Розтаборюємося на горі, понизше кладовища. Заглядаємо до клунків, а відтак лягаємо, щоби відпочати по невиспаній ночі.

Та спати не всім хочеться. Оглядаємо околицю, поправляємо гроби та огорожу. Під вечір одні будують в таборі шалас другі сходять до села Головецька.

Вечером розпалюємо огні. Тріщить село дерево, розсіваються з його міліони іскор, високо піднімаються огняні язички. Дерева та люде здаються якімись фантастичними тінями з країни казок.

10. година — все спить. Тихо. Кругом табору ходять стійка та час від часу, підкладає дров до вогні.

Недільний ранок посвячуємо на звиджування сусідніх верхів. Що хвиля розкривається перед нашими очима чудовий, чарівний вид. З одної сторони синіють верхи Парашки, Зелеменя та інших, з другої Плішка вкрита полонинами.

Вечером того дня приходить всеч. о. Галькевич з села Головецька та відправлює павахиду на кладовищі. Несеться горами величне „Вічна пам'ять“ Героям-братям. З шумом смерек змішується тиха заупокійна молитва.

Срібним потоком ллються по горах пісні Українських Стрільців, ллються велично, гордо, сумовито, так само як тоді, коли вони йшли волю стрічати.

... Ніч простирає чорні крила над горами. Збираємося, гасимо огні та відходимо.

Крапить дрібненький дощ... Високі смереки колишуться звільна та шумлять тужну пісню нам на відхід...

С. Т.

Міжнародний Конґрес Пласту.

В 4. ч. нашого часопису була подана вістка про міжнародну Конференцію пластових Уладів, яка ладиться Фравцією в Парижі на місяць липень ц. р.

Хоч наш пластовий Улад на цій Конференції не буде ще заступлений, інтересно для нас довідатися дещо ближчого про неї.

Для того містимо нині деякі подробиці з програми-цього Конференції, яка тепер має офіційну назву: „Міжнародний Конґрес Пласту“ (Congrès International de Scoutisme).

Конґрес відбудеться в Парижі в часі між 22. а 30. липня ц. р. і триватиме цілий один тиждень.

Що дня, за виїмком середи, будуть відбуватися „Засідання“, розділені кожного дня на чотири групи, а то: гутірка, адміністрація, техніка і реферат. В середу по строює Комітет для Делегатів прогульки в деякі інтересні місця.

Кожде Засідання буде відкрите призначено до цього з гори особою. Дискусію ведеться на мовах французькій і англійській.

Дня 23. липня по пол. відбудеться привітання Делегатів Президентом Французької Республіки, на яке відповість „Начальний Пластун“ (Chief Scout — ген. В. Пауелі), по чім слідуватиме Концерт, пл. Кіно, прийняття Делегатів Начальним Пластуном, вибір Президента Конґресу, виклад Начального Пластуна та Вечерниці.

Кожний слідуєчий день Засідань присвячений певній з гори означеній темі, і так: 24. VII. „Хлопець“, 25. VII. „Шеф“, (те, що в нас Відпоручник), 26. VII. „Природа і Штука“, 27. VII. „Життя і Праця“, 28. VII. „Місто“, 29. VII. „Братерськість“.

Для гутірок і рефератів оголошено слідує теми: „Заклик Дитини і одвіт Пласту“ (Герен-Дежарден, Франція), „Психологічні основи Пласту“ (Севен, Франція), „Особисті обов'язки Шефа, — Шеф супроти себе самого“ (Ілуес, Англія), „Педагогічні обов'язки Шефа, — Шеф супроти дитини“ (о. Джекобс, Бельгія), „Зв'язь між Пластом а Законами Життя“ (Бертіе, Франція), „Суспільні обов'язки Шефа, — Шеф супроти Світа“ (Швайцарія), „Пласт в своєму відношенні до міста“ (Зед. Стани Пів. Амер.), „Братерськість“ (А. Лефевр, Франція), „Міжнародне завдання Пласту та його будучність“ (Началь. Пластун).

З області пластової техніки і адміністрації будуть порушені м. и. слідує справи: „Новики, — досвіди, система“ (Рауер, Англія), „Старші Пластуні“ (Полк. де Барг, Англія), „Система гуртків“ (Франція), „Відзнаки, — Плекання вмілості слідом наклонів, чи як основи професії?“ (Данія), „Пластові Закони, ріжніці текстів і усталення тексту“ (Майор Ліберат, Швеція), „Приймання нових Уладів — перегляд світового розвою Пласту“ (Міжнар. Бюро), „Організація міжнародних взаємин“ (Голяндія), „Організація чергового міжнар. Конгресу“ (Італія).

Пл. Галайда. VII. пл. II. 17.

Іду життям...

Іду життям із бажанням, — тугою
Чогось неясного мені,
За чимсь, що сном і мрією святою
Мені у сірі, монотонні дні.

Іду життям!.. За чимсь незнаним лину,
Вкладаю все в глядання, мов той грач. —
А може не найду і світ покину,
Паломник, — втомлений блукач?

Гей гірко, важко так життя кінчити!
Тож гетьте розпучні гадки!
Я хочу сонця, хочу жити! жити!
Змагатись з долею, з людьми!

Дрот.

Пластові забави.

І. Шукання знаків.

Одного висилає гурток наперед в означене місце. Він ідучи лишає по дорозі якісь умовлені знаки, пр. карточки з якимсь умовленим знаком, або рисує знак крейдою, вуглем, цеглою і т. п. Місце, де лишив знак записує собі або затамлює добре. Гурток іде поволи тою самою дорогою (звісною може

тільки провідникови, який веде), а члени йдучи вільно шукають знаків. Хто найде, не дає по собі пізнати, що найшов, тільки тямить і описля незаметно записує собі місце. Рухати чи затирати знаків не вільно. До затирання можна призначити одного, який іде далеко ззаду. По скінченні вправі провірюється, хто кілька знаків найшов і де і визначається по хрестикови за оден найденний знак.

2. По нитці до клубка.

Вправу мусить приготувати хтось, хто добре рисує (шкіци) начерки дороги. Він іде якоюсь дорогою і що якийсь кусень дороги рисує на карточці її шкіц. Цю карточку укриває чи то в дереві при дорозі, чи під мостом, чи під або на придорожній фігурі. Предмет і місце, де слідує карточку сховано, треба на шкіцу означити картографічно і замітним хрестиком. Гурток іде відразу цєю дорогою або, зайшовши иншою дорогою, на умовлене місце; коли стрінеться з цим, що приготував вправу, вертає дорогою якою він був прийшов. Приготовляючий передає гурткови карточку зі шкіцом, де можна найти найблищу карточку. Члени орієнтуються і йдуть по вказівкам до цього місця. Найшовши карточку знова орієнтуються далше і так відбувають цілу дорогу, яку перейшов приготувавший. За знайдення карточки після шкіцу з хрестика. Знайдену карточку віддається одному, який сам не шукає, тільки йде за иншими і кожному позваляє в карточку глянути.

Пластові прикмети у Гетьмана Богдана Хмельницького.

Про нашого найбільшого національного Героя пише польський історик Др. Людвик Кубаль:

„Був це чоловік під кожним зглядом надзвичайної міри — перерастав людей високо даровитих до цієї степені, що входив в незбагнуті області.

...Умів укрити свої наміри, в рішаючих хвилях не вагався; — всюди могла воля і залізна рука.

Ця його рішучість получена з вродженою бистротою, виробленою і випробованою в важких спробах і надзвичайних пригодах життя, позваляла йому в найбільших злиднях зберегти спокій ума і вільне володіння розумом. Не тратив ціли з очей і не було такого тяжкого положіння, з якого не зумів би видобутися з пожитком для себе.

„Rebus in arduis audax et providus“ говорено про нього в Польщі.

...Непевність завтрашнього дня і небезпека, які його зі всюди окружали, були джерелом його гідної подиви енергії і бистроти; відси чуйність, зручність в доборі людей

і позір на кождо зміну умовин, відси ці моменти відрухи, скільки разів вітрив нещирість і зраду. В безнастанній боротьбі між життям і смертю не знав відпочинку і півсередників, не вагався, не відволікав: під впливом самоохоронного інстинкту ішов до рогою найслабшого опору туди, відки бачив найбільший хосен і безпеку. Загальне русло обставин не підривало його, не вивертало, не несло колодою ані не лишало коріннякою на мілвині, — бо воно сягало йому ледви по коліна.

(— см.)

Степан Тис.

Як виглядає Пласт в Америці.

(З англійського).

Одинацятий звіт пластового уладу в Зєдинених Станах Півн. Америки за рік 1920 обнимає слїдуючі реферати: 1) Верховного Пластуна Народної Ради Чести, 2) фінансового Комітету, 3) Скарбника, 4) Департаменту полевого, 5) Комітету відзнак, 6) Департаменту бібліотечного, 7) плавби (водного), 8) таборного, 9) пл. постачання, 10) пл. видавництва, 11) виховання і 12) редакційного.

Часть статистична звіту приносить табелі: I. Загальний стан в дни 31. грудня 1919; II. Інструктори, а саме їх: а) випускнення, б) звання, в) образування, г) релігія; III. заведення, при яких основані пл. частини. Табелі виявляють дати цілого Уладу і окремо дати Уладів поодиноких Станів. Подаємо деякі цікавіші цифри:

Улад обнимає пл. частин 16.176 (з цього 31 поза межами Станів); в них згуртовано було 360.060 пл. молоді. Окремо виказані т. з. „Пластуни-Піоніри“ (Pioneer Scouts), себто поодинові відокремлені пластуни, яких числилося 721. На чолі частин стояло 15.176 інструкторів і 16.651 помічників, а доглядом займалося 357 комісарів. Окружних рад числилося 412 а в них працювало 18 118 осіб. Побіч цього в т. з. „Комітетах“ при поодиноких частинах було занятых 50.190 осіб. Число осіб старших занятых проводом виносило в Уладі разом 101.991. Улад числив без „Піонірів“ 462.060 членів (попереднього року: 418 985).

Поміж інструкторами було після звання: духовних 2.872, учителів 1.623, інженірів і техніків 1.867, урядовців держав 363, лікарів 336, правників 247, студентів універс. 245, членів УМСА (Катол. Союз Молоді) 76, публіцистів (редакторів) 75, ріжного звання 830; після образування: з академічними студіями 789, з середними школами 3.782, з елементарним образуванням 2.718, з торговельним 135. При школах було заснуваних 2.112 частин, прочі опиралися о ріжні союзи і інституції релігійні, адміністраційні і т. п., а

лише 3.033 частин стояло зівсім самостійно. В Зєдинених Станах припадає на кожних 289 жителів один пластун; в самім стані Нового Йорку числиться 52.038 членів Пласту в 771 частинах на загальне число жителів 10,460.182.

Члени уладу діляться на Новиків (як наші учасники), Пластунів II. і I. степені. Улад розрізняє 61 поодиноких вмілостей, і має тількиж відзнак пл. зручностей, яких видано в 1920 р. 65.728 штук. Як відзначення були введені: медалі бронзові, срібні і золоті (за вратування життя), похвали письма і титули Пластуна життя (Life Scout), Зоряного Пл. (Star Scout) і Пл. Бірла (Eagle Scout).

Пластові видавництва, дуже старанно опрацьовані, розходяться в великанських накладах; і так на пр. видано протягом 1920 р. 1½ мільона підручника для хлопців а 1½ міль. підручників вмілостей. Крім цього видано підручники інструкторські, співаники, підручники плавби, календарі, часописи для пл. молоді („Boys Life“ в 105,793 примірни.) і для інструкторів („Scouting“ в 60.000 примірни.).

Почесним президентом Уладу є Президент Зєдинених Станів Пів. Америки, почесними віцепрезидентами є найвищаніші державні мужі, як В. Вільзон, В. Г. Тафт і и. На чолі Уладу стоїть як президент Коллін Г. Лівінгстон, а верховну власть і догляд виконують Народний Комісар Пласту Деніель Картер Бірд і Верховний Пластун Джеймс Е. Уест.

На 14 амер. університетах введено пластові інструкторські виклади.

Америк. пласт. Улад розвиває також живу патріотичну діяльність переважно участю при т. з. американізації чужих.

Улад, як звіт голосить, не є ані мілітарна ані антимілітарна інституція.

В послїдних часах переведено в Уладі децентралізацію праці через поділ цілої території на 12 „округів“ та розложення праці між „окружні комітети“ (regional committees).

Американський пл. Закон обнимає 12 точок, а саме: пластун є словний, вірний, житочний, приятельський, чемний, добрий, карний (слухняний), веселий, ощадний, відважний (мужний), чистий і побожний (релігійний). Присяга амер. пластуна звучить: Бажаю на мою честь вчинити все, що в моїй силі, щоби 1) сповнити обовязок супроти Бога і Вітчизни та повинуватися пл. Закомам, 2) нести у всякій порі поміч ближнім і 3) дбати про силу фізичну, бистроту ума та правість характеру.

З наведеного звіту бачимо, як ідеї пластового самовиховання молоді приймаються і розвиваються на здоровій почві так культурного і поступового організму, як північно-американський.

А в нас? — Правда, ми в неволі.

Але саме тому слїдби нам хвататися кожного середника, що в силі оживити, під-

держати, оздоровити зломаний та обезсилений національний організм, — а таким середником пластове самовиховання молоді. Пора, крайня пора, отрястися з просоння, прозріти та увійти на шлях, який веде до кращої будучності а на яким ми так дались випередити иншим народам! —

Пробуймо збирати сліди!

Збирання слідів, це дуже займаюче заняття, яке дає змогу навчитися багато чого з Книги Тайн Природи.

Ходить зі мною на одну з моїх виправ за слідами. Мої прилади: мале бляшане горнятко з ручкою, малий ніжик, пачка сірників та троха воску (може бути також лій зі свічок і т. п.).

Дорога веде вас полями й луками, ярами і лісами. Наша добыча не буде велика, коли днина суха, бо тоді земля за тверда; найпригідніший час по дощі, коли м'яка земля добре відбиває кождий слід.

Шукаємо за слідами в ровах і по долинах; — саме дороги улюблене місце звірят, куда вони радо ходять. Береги ставів і озер, взагалі місця при якій небудь воді, — також дуже добра почва для слідів.

Вкінці ми наткнулися на кілька слідів, в яких пізнаємо сліди зайця. Ідемо за цими слідами, поки не знайдемо бездоганний і виразний відтиск.

Щоби одержати його відбитку, треба передусім зробити докруги оправу зі згорненої землі, глини і т. п. Опісля недалеко побіч розпалюємо малу ватру, — велика не потрібна і моглаби лише стягнути на нас негодуювання ізза небезпеки, — ставимо горнятко з воском (лоєм тощо) на вогонь і, коли віск розтопився, вливаємо його обережно у витиснений в землі слід так, щоби цілий слід аж по оправу був виповнений; справа не дасть воскови розлітатися.

Коли віск (чи лій) добре пристиг, відлупуємо обережно оправу з глини чи землі, підкладаємо під віск ніжик і цілий віск підіймаємо; маємо тепер форму сліду зайця.

По повороті домів беремо троха гіпсу, розроблюємо його в плиткій, більшій від нашої воскової форми посудині (риночці, тарелці) водою на густу масу і ждемо, доки ця маса не почне ципеніти; тоді втикаємо нашу воскову форму сліду обережно але докладно в цю гіпсову масу і ціле так лишаємо, аж добре застигне. Опісля вкладаємо посудину у піч (під кухню), щоби віск розтопився і коли він вже плинний, виймаємо з нього осторожно гіпсовий відлив та осушуємо його.

В цей спосіб одержуємо точно такий самий слід в гіпсі, який був зроблений зайцем в землі.

Порадно на кождім відливі наклеїти карточку, на якій пишеться, що це за слід,

коли і де найдений, і т. п. Так зладжена і систематично зложена збірка слідів буде мати чималу научну вартість для вас самих або для Пл. Музея.

Це заняття не получене майже з жадними коштами; віск чи лій може бути ужитий знова, а хосен, який приносить нам збірка, далеко перевищує видатки і труди.

Найтрудніше найти сліди ямника, видри і вивірки. Я найшов їх всі три на моїх прогуляках, але всі дуже невиразні, так що не мож було зробити форми.

Збирання слідів вчить вас помічання (обсервації) і заострює всі ваші змисли.

(З англ. перевів С. Т.).

С. Тисський.

Мужність.

(З англ. після Джек Ляндона*) „The Whale Tooth“.)

Давно тому на Фіджі, в місіїнім домі в місті Рева, виступив Джон Старгарст і оповістив свій намір нести світло Євангелія скрізь по цілому Віті-Леву.

Віті-Леву, — бачите, — значить „Великий Край“. Це найбільший острів в групі багатьох великих островів, не згадуючи сотки малих. Місцями на побережжю проживала в непригожих умовах жменя місіонарів, крамарів, рибаків і біженців з китових кораблів. Попід їхні вікна здіймався дим з горючих кострів, а попри їхні двері волічено тіла мерців, на місця бенкетів.

„Льоту“, це значить Віра, поступала пияво, часто вспать кроком рака. Начальники племен, що проголосили себе християнами і яких вже прийнято на лоно Церкви, мали нещасний звичай вертати назад на це, щоби взяти участь в пакуванню тіла якого визначного ворога.

Істи інших або бути зідженим було саме законом цього краю і здавалося, що цей закон остане в цьому краю ще на довгі літа. Були там начальники племен, що пожерли буквально сотки своїх земляків. Хоч як тяжко місіонарі працювали, терпіли від фебри і вперто стояли при своєму завданню, час до часу таки попадали в зневіру і дожидали якогось особливого об'явлення, якогось вогненого зступлення св. Духа, яке мало би було привести величне жниво для справи навернення душ.

Та людожерна Фіджі оставала закам'янілою. Куллатоголові людодіи не були охотні виречися своїх каннібальських страв і місіонарам заєдно приходило з однаковою точністю викуповувати життя жертв за пачку тютюну, локоть полотна або шнурок кораликів.

Серед таких-то обставин заявив Джон Старгарст, що він береться нести Євангелія

*) Америк. письменник, † 1917, дуже популярний в Америці і Англії.

крізь „Великий Край“ від одного берега до другого і що гадає починати діло від переходу крізь гірські твердині на горішніх водах ріки Рева.

Ці його слова викликали збентеження. Вчителі-тубольці проливали ревні сльози. Два його братчики-місіонарі намагалися відвести його від цієї гадки. Король Реві остерігав його, що жителі гір „каї-каї“ його цілком певно, — „каї-каї“ значить „зісти“, — і що він, король Реві, так як він став „Льоту“, бувби в цьому разі змушений іти війною проти мешканців гір. А що він, так говорив король, — не мігби їх поконати, це було йому цілком ясне. Та що тоді вони прийшлиби в діл ріки і розграбилиби місто Рева, це він також ясно бачив. Але щож було йому робити? Коли Джон Старгарет упретсь іти і бути пожертим, то прийде до війни, яка пірве життя соток людей.

Цьогож дня пізніше явилася перед Джоном Старгарстом депутація начальників племені Рева. Він терпеливо їх вислухав і терпеливо розпитував з ними, однак ані на волос не відступив від свого наміру.

Крамарям, що прийшли з найбільше зі всіх переконуючими замітами, відповів: „Ваші заміти зівсім нестійні. Вони опираються головню на втраті, яку моглаби потерпіти ваша торгівля. Ваше діло добувати гріш, мов ж діло спасати душі. Погани цього темного краю мусять бути спасені“.

Джон Старгарет не був фанатик; противно, він перший бувби відпер таке підозріння, бо був незвичайно розумний і практичний. Але він був певний, що його виправа буде мати добрий успіх а на образі, який ставав йому перед очима, він бачив вже сайво розпаленого в душах верховинців вогню св. Духа і овочі даного ним почину до відродження, яке мало сплисти з гірських вершин та розіллятися здвож і вширш „Великого Краю“, від одного берега до другого, аж на острови далеко серед моря. В його лагідних очах не було дикої полуміни а лиш холодна рішучість та незворушена віра у вищу силу, яка ним кермувала.

Лиш одного найшов він чоловіка, що одобрював його намір, а був ним Ра-Вату, що потайки підбадьорував його та офірувавсь доставити йому провідників аж до підвіжжа перших гір. Джон Старгарет зі свого боку був дуже вдоволений поведінням Ра-Вата. З непоправного поганина зі серцем так чорним, як чорними були його вчинки, став Ра-Вату справдішним світлом; говорив навіть про це, що стане „Льоту“ (віруючим).

Так отже відбував Джон Старгарет дорогу в гору повільної Реві одним із суден Ра-Вата. Два дні мало це судно везти його, а опісля, по досягненню початку сплавності ріки, мало вернути домів. Далеко в далі мож було бачити, як здіймалися у небо великі, курячі гори, що значили хребетну лівію „Великого Краю“. Джон Старгарет глядів ід ним день-в-день з гарячою жаждою.

Час до часу він тихо молився. Деколи лущився з ним в молитві Нарау, учитель-тубольць, що вже від семи літ був „Льоту“, саме від дня, колигто виратував його від огню-костра др. Джемс Ілерій Браун за ціну дрібного видатку одної сотки пачок тютюну і двоїх бавовняних покривал.

„Пане, я рішучо іду з Вами!“ — заявив був Нарау. Джон Старгарет прийняв його зі щирою радістю. Справді, Господь був з ним, коли такий слабодух, як Нарау, здобувся на цю відвагу.

„В мене дійсно нема ні крихти духа і я хіба вже найслабший із творів Господа“, — виправдувався Нарау першого дня подорожі в судні.

„Вам слід мати віру, крішшу віру“, — ганив його місіонар.

Таки того самого дня ще одно судно пустилося в дорогу горі ріки Рева, але воно виїхало в годину пізніше і намагалося так їхати, щоби його ніхто не бачив. Це судно було також власністю Ра-Вата а їхав в ньому Еріроля, близький свояк і муж довіря Ра-Вата. Віз він у малому кошику, якого він не випускав з рук, зуб потвали. Був це прегарний зуб, довгий на цілих шість цалів, красної форми, якого кістяна маса прибрала з віком жовтої і багряної закраски. І цей зуб також був власністю Ра-Вата, а у Фіджі за кожним разом, коли такий зуб пускався в дорогу, складається якась подія. Бо ось-яке значіння має такий зуб: хтонебудь прийме його, не може відмовити жаданню, яке проводить зуб або слідує за ним. Це бажання може обнимати щонебудь, починаючи від людського життя аж до перемиря племен, і не найдеться ні один житель Фіджі так дуже позбавлений чести, щоби відказавсь сповнити таке жадання, коли зуб вже раз прийняв. Деколи таке жадання спричинює нагальну пожежу, иншим разом його сповнення відкладається з тим певнішим вислідом впертої послідовности.

При кінці другого дня подорожі Джон Старгарет спочивав високо в горі ріки Рева, в оселі одного начальника племені, іменем Монгондро. Ранком задумував він пустатись пішки в товаристві Нарауа в курячі гори, що тепер з близька являлися зелені і мов оксамитні.

Монгондро був собі малий, старий начальник, спокійної вдачі і лагідного поведіння, слабого зору і хирлявий, якому не було вже до воєнних трудів. Він прийняв місіонара з теплою гостинністю, угостив його стравою з власного стола і навіть завіз з ним балачку на релігійні теми. Його спосіб думання виявляв чимало зацікавлення і Джон Старгаретови дуже припало до вподоби, коли він попросив його пояснити йому існування та початок всіх річий. Коли місіонар скінчив своє оповідання про сотворення світа, так як його подає біблія, побачив, що Монгондро був глибоко зворушений. Через хвилику малий, старий начальник мовчки ку-

рив люльку; відтак виняв люльку з губи і сумно похитав головою.

„Це річ неможлива“, — промовив. „Я, Монгондро, за молоду добре знав орудувати топором; а прецінь, я потребував цілих трох місяців, щоби зладити судно, — одно мале, дуже мале судно. А Ви кажете, що уся ця земля і воду зробив один чоловік.“ —

„О ні, Бог це зробив, єдиний правдивий Бог“, — перебив йому місіонар.

„Це ж однаково“, — говорив далше Монгондро, — „але таки уся ця земля, вся вода, дерева, риби, корчі і гори, сонце, місяць і звізди, були зроблені протягом шести днів! — Ні, ві! Кажу Вам, що я аа молоду був зручна людина, а прецінь одно мале судно завяло мені три місяці. Це байка для трусливих дітей, та жаден зрілий муж не може в це повірити!“

„Я-ж мущина!“ — відповів місіонар.

„Так, правда, Ви мущина; але мойому темному розумінню не є дане знати це, що ви вірите.“

„Кажу тобі, що я вірю, що все на світі зроблене протягом шести днів.“

„Так Ви кажете, так Ви кажете“, — пробурмотів лагідно старий людоді.

Щойно коли Старгарет і Нарау поклялися спати, всунувся крадькома до домівки начальника Еріроля, який після дипломатичної розмови вручив Монгондрови зуб потвали.

Довгий час держав старий начальник зуб в руках. Це ж був гарний зуб і він аж горів до нього.

Та і жадання, яке певно його провожало він догадвся.

„Гей, гей! які вони гарні, ці потвалеві зуби!“ — і йому аж слинка йшла на вид цього; але він таки звернув його Еріролі в супроводі численних оправдувань.

Вчас досвіта був Джон Старгарет на ногах і продирався зарослою дорогою у своїх великих шкіряних чоботах; слідом за ним ішов вірний Нарау, що знов ступав за нагим провідником, якого дав Монгондро, щоби показав дорогу до найближчої оселі. Дійшли до неї в полудне і відси взяли нового провідника на дальшу дорогу.

На милу позду тягнувся Еріроля зі зубом потвали в кошику завішеним через плечі. Ще протягом дальших двох днів був він такою задною сторожкою місіонара та жертвував всюди по оселях свій дарунок начальникам.

Але оселя за оселлю відказувалась прийняти зуба.

Він прибував так скоро вслід за місіонарем, що всі зараз догадувалися, яке-то жадання мало бути поставлене і не хотіли вже ніякого зуба.

Так зайшли вони глибоко в гори і тут Еріроля пішов тайною дорогою, якою перетав в горі дорогу місіонара і досягнув укріплену оселю Булього з племені Гатоки. Ізза

цього Булі не знав ще нічого про наближаючіся відвідини Джона Старгарета. Та цей зуб був прегарний, цілком незвичайний оказ, бо його забарвлення являлося одним з найрідших. А вручення зуба відбулося прилюдно; Булі Гатоки, сидячи на своїй найкращій маті, оточений своїми старшинами, з трема запопадливими відганячами мух за плечима, зволив прийняти з рук свого герольда зуб потвали жертвований Ра-Ватом а понесений в гори його свояком, Еріролем.

Оплески рук одобрили прийняття дарунку а зібрані старшини, герольди і відганячі мух піднесли хором крик: „Аа! вой! вой! Аа! вой! вой! А табуа леву! вой вой! А мудуа, мудуа, мудуа!..“

„Невдовзі прийде один муж, білий муж..“ — промовив Еріроля після відповідної павзи.. „це один місіонар, а має він прийти сюда ще нині. Ра-Ватови сподобалося забажати його чобіт; він бажає вручити їх своєму доброму другови Монгондрі, а його наміром післати їх йому разом із ногами в них, так як Монгондро старий чоловік і в нього зуби вже недобрі. Памятай же, о Булі, щоби ноги пішли разом з чобітьми, а що до його решти, то ця нехай тут лишиться.“

Радість з потвалевого зуба значно прибілділа в очах Булього і він глядів кругом себе доволі непевно; але він уже зуба прийняв.

„З такої дрібниці як один місіонар, не ма що собі багато робити“, — підшепнув йому Еріроля.

„Певно, що так! Така дрібниці як місіонар, нічо не значить“, — повторив Булі це раз сам. „Монгондро буде мати чоботи. Ідть-но, ви молоді хлопці, на дорогу, на зустріч місіонареви; а памятайте, що маєте принести також і чоботи!“

„На це вже запізно“ — відіззався Еріроля. „Слухайте! Він вже надходить!“

З гушавини хаців, виринув на вид Джон Старгарет і слідом за ним Нарау. Славні чоботи, що набрали були води, коли треба було бристи крізь потік, випускали за кожним кроком товкі струї води. Джон Старгарет глядів докруги радісно сіяючими очима. Несений незахитаним довірям, неторкнений непевністю або боязнію, він любувався усім, що бачив. Він знав, що від сотворення світа він був першим білим чоловіком, який вступав в гірську твердиню Гатоки.

Хати злажені з гилля висіли причіплені до стрімкої скальної стіни або звисали понад шумлячою Ревою; по другому боці відкривалась могутня пропасть, а її тісне горло бачило в найліпшому разі лише протягом трех годин дня світло сонця.

Не було тут видно ніяких кокосових пальм ані бананів, хоч густа тропікальна рослинність обхоплювала все, звисала у воздушних сплетах з острих берегів пропасти та добувала приступом усі ці порозколювані грані. Далеко на другому кінці пропасти зі-

скакувала Рева в діл одним луком з висоти 800 стін а воздух довкруги скалистої кріпости дряжав ритмічно від громів водопаду.

Джон Старгарст бачив як Булі вийшов з хати з своїми товаришами.

„Приношу Вам добрі вісти“, — привітав їх місіонар.

„Хто тебе прислав?“ — запитав у відповідь спокійно Булі.

„Бог“. —

„Це нове ім'я на Віті Леву“, — сказав з усмішкою Булі. Над якими ж то островами, оселями або провалами має він бути паном?“

„Він володар над усіма островами, усіми провалами“ — відповів торжественно Джон Старгарст. — „Він Паном неба і землі а я приходжу до тебе з Його словом“.

„Чи прислав він зуба потвала?“ — поставив Булі сміле питання

„Ні, та більше цінним, чим зуби потвала є —“

„Між начальниками є звичай посилати собі взаємно зуби потвала — перебив Булі — а твій пан скупар, або ти божевільний, коли приходиш з порожніми руками в гори. Диви, тебе вже випередив щедріший від тебе.“

Кажучи це показав Булі потвалевий зуб, який одержав від Еріролі.

Нарау застогнав.

„Це потвалевий зуб Ра-Вата“ — шепнув він до Старгарста; „я його добре знаю. Тепер ми пропали!“

„Це лише чемність“ — відповів місіонар глядячи рукою свою довгу бороду і поправляючи собі шкля.

„Ра-Вату видно подбав, щоби нас добре прийнято“.

Та Нарау знова застогнав і покинув геть сліди, за якими так вірно йшов.

„Ра-Вату стане невдовзі „Льоту“, — толкував Старгарст, а я прибув сюда, щоби й тобі принести „Льоту“.

„Мені не треба жадного вашого „Льоту“,“ — сказав гордо Булі, — „і я думаю, що ти ще нинішнього дня згинеш під палками“.

Булі дав знак одному зі своїх сильних верховинців, а цей виступив вперед і підняв свою булаву.

Нарау скочив у найблищу хату і намагався там сховатися між жінки і хлопців.

Але Джон Старгарст підбіг похід булавою і закинув рамена своєму катови на шию. З цього догідного становища він дальше вів своє переконування. Воротьба на слова йшла о його життя і він це знав; а проте він не був ані схвилюваний ані наляканий.

„Вбити мене, булоби з твого боку лихим ділом“, — промовив він до цього чоловіка, — „я не вчинив тобі нічого злого ані не вчинив жадного зла Бульому“.

Він так добре приляг до карку цього чоловіка, що ніхто не осмілювався повести удару булавою. І він дальше держався шії і боровся словами за своє життя з цими, що з криком домагались його смерті.

„Я Джон Старгарст“, — продовжав він спокійно, „я працював три роки на Фіджі, а працював базкорисно. Я прийшов сюда між вас для вашого добра. Для чогож мавби хто-нибудь з вас вбивати мене? Вбити мене не принеслоби нікому ніякого хісна.“

Булі глянув крадькома на зуб потвала; він одержав добру заплату за цей вчинок.

Місіонара окружила товпа нагих дикунів, що всі намагалися досягнути його. Знеслася вже пісня смерги, яка в пісню костру, і його толкування не можна було вже чути. Та він так прозорно озвинув і оплів своїм тілом тіло свого ката, що не можна було вимірити йому смертельного удару. Еріроля всміхався а Булього огортав вже гнів.

„Геть з вами!“ — закричав він; — „це гарна історія, щоб занести її назад над беріг моря! — вас ціла юрба, а місіонар сам один, без оружжя, немічний мов жінка, та над всіма вами бере верх!“

„Пожди, о Булі, — закликав Джон Старгарст із середини товпи, — „я ще навіть над тобою візму верх, бо моїм оружжам Правда, а їй ніхто не в силі опертися!“

„То ходи до мене“, — відповів Булі, — „моїм оружжам лише бідна, нужденна булава, а вона, як ти кажеш, не в силі ставити тобі опору“.

Тоді товпа відступила від Джона Старгарста і він стояв сам один, дивлячись у вічі Булі, що спирался на величезній, сукакій, воєнній булаві.

„Ходи сюда, місіонарський мужу і переможи мене“ — говорив визиваючо Булі.

„Навіть і тепер хоту прийти до тебе і поконати тебе“, сказав у відповідь Джон Старгарст, витираючи передше окуляри і накладаючи їх старанно, а опісля починаючи наступ.

Булі підняв булаву і ждав.

„Перше всего: моя смерть не принесе тобі ніякого хісна“ — розпочав Джон Старгарст.

„На це відповість моя булава“, — сказав Булі.

І так на кожду точку давав Булі цю саму відповідь а рівночасно слідив місіонара, щоби випередити те його хитре підбігнення похід піднесену булаву. Аж тепер, по перший раз, Джон Старгарст побачив, що смерть була в нього за плечима.

Він не пробував вже підбігати.

З відкритою головою стояв він у сонці і голосно молився, — таємничу статтю без боязнього білого чоловіка, що з біблією, крісом або фляшкою руму ставав до боротьби зі здивованим дикуном в кожній його твердині.

Саме так стояв Джон Старгарст в скалистій твердині Булього Гатоки.

„Прости їм, бо вони не знають, що творять“, — молився він. „О, мій Господи, змилосердися над Фіджі! О, Єгово, вислухай нас ради Його, Твого Сина, що Його Ти нам зіслав, щоби через Нього всі люди тож могли стати Твоїми дітьми Від Тебе ми

прийшли і нашим бажанням є, щоби до Тебе ми могли вернути. Цей край темний, о Господи, цей край темний, але Ти єси в силі його спасти. Простягни руку, о Господи, і спаси Фіджі, це бідне лкдожерне Фіджі”.

Булі став нетерпеливись.

„Тепер я тобі дам відповідь“, — за- бурмотів він замахнувшись рівночасно сво- йою булавою держаною обома руками.

Нарау, що вкривався поміж жінками і хлопцями, чув відгомін удару і здригнув- ся. Відтак знеслася пісня смерті і він зро- зумів, що тіло його улюбленого місіонара мусіли вже воліти до вогню, коли почув слова:

„Тягніть мене лагідно, тягніть лагідно!“

„Так як я Пластун-піонір мого Краю!“

„Дякую, дякую, дякую!“

Зараз по цьому з поміж гамору під нявся один відокремлений голос, який за- питав:

„Де є мужний чоловік?“

Яких сто голосів заревило у відповідь:

„Пішов, щоби бути вкинутим в огонь і спеченим!“

„А де є трус?“ — запитав окремий голос.

„Пішов розповідати!“ — заревило у від- повідь сто голосів.

„Пішов розповідати! Пішов розпо- вдати!“

Нарау застогнав від душевного болю; слова старої пісні говорили правду. Так, він був цим трусом, якому не лишалося нічого иншого, як іти й розказувати про мужність — иншого.

Римидонов.

Зі спорту.

Пласт. Спорт. Клуб л.в. Коша „Ясний Тризуб“ розіграв в дні 25. мая ц. р. від- платні змагання з Теат-ом тут. Акад. Гім- назії з вислідом 2:2

У пластунів видно вже більше тренінгу (прим. права оборона.) Добре грала поміч та лівий крайник. У лучників слідне перетре- новання.

В дружнє Теат-у недописувала поміч та крила.

В дні 11. VI. розіграв „Ясний Тризуб“ змагання з туг. Гімназ. дружиною „Льотос“ з вислідом 3:2 на користь пластунів.

Ізза перешкоди зразу заступлено воро- тара „Тризуба“ зівсім нефаховим воротарем, що й завив ворота, дуже легкі до оборони.

Черезцилий час гри слідна перевага „Тризуба“. Перші ворота до Пласту стрілені з нагладного „відсторонь“.

В другій половині грає „Ясний Тризуб“ далеко відважніше (вже зі своїм воротарем) та зискує для себе ще два добре випрацьо- вані ворота.

У пластунів виріжнвалися права поміч та лівий лучник. Великою хибою у пласту- нів, що мяч держить завісгди чільник, не

даючи його крайникам, що все є більш свабідні.

В „Льотосі“ виріжнвалися чільник, котрий однак не мав зі собою грачів, та лівий лучник. Оба крайники дуже слабі.

Взиваємо усіх пластунів провінціональ- них Полків до закладання дружин копаного мяча. До тепер, крім львівської, існують дружини копаного мяча в Станиславові та Золочеві; вони візьмуть участь в здвигових змаганнях. В осени біжучого року заміряємо уладити ряд стріч усіх пластових дружин о мистецтво галицького Пласту. Звіти про змагання провінціональних дружин прозимо надсилати редакції „М. Життя“ до вико- ристання.

Кільканацять пластунів львівського Коша вправляє правильно легку атлетику (головно біги та скоки). В останньому часі почато виправи в киданню диском та ратищем.

З пластової хроніки.

Пластовий спорт. кружок виступив в останньому часі двічі у відплатн. мячевих змаганнях (реванж) з Теат-ом л.в. акад. Гімназії з вислідом 2:2.

Зелені Свята, які стали днем поминок українських Героїв перемінилися в цілому краю у величаві маніфестації, в яких після змоги брали участь місцеві пл. частини. У- країнська преса нотувала з признанням кожний виступ пл. частин. У Львові виступив пласт. Кіш в оба дві свят на Личаківському і Янів- ському цвинтарі. Також станиславівські, стрийські та перемиські пластові частини виступили гідно і причинилися в великій мірі до звеличання пам'яті поляглих Братів.

Часть VII пл. Полку у Львові взяла в часі Зелених Свят участь у прогульці на Маківку коло Скольного, де їх старанням від- правилась панахида за спочиваючих там УСС-ів, які лягли там головами ще в 1915 р.

9. VI. випущено зі слідчої вязниці за кавцією п.ву Марію Кекишівну, членку В. Пл. Ради. Увільнену привитали на волі де- легат В.П.Р. та дві членки Команди II. пл. Полку ім. Марти Борецької.

Хроніка нотує збільшення Уладу кіль- кома новими пл. частинами муж. і жіноч.

11. VI. Почесна чета львівського пл. Коша взяла участь в посвяченню пам'ятника для поляглих Стрітців в Вивниках. Між повенню вінків зложив і український пла- стовий Улад свій скромний вінок на могилі тих, що своїм геройством служитимуть на- шій молоді як взір гідних горожан держави.

Пласт. спорт. кружок „Ясний тризуб“ розіграв мячеві змагання з тут. Гімн. дру- жиною „Льотос“ з вислідом 3:2 в користь „Я. Тр.“

16. VI. Сгорона, для якої львів. магістрат зареквірував безправно льокать Домівки л.в. пл. Коша, вдерлася при помочи поліції на- сильно до Домівки і заняла її мимо про- тесту і відклику до Воєвідства; цим позба-

влено львівську пластову молодь головного огнища їх щоденних пластових вправ і сходив а брутальним переведенням займлення спричинено львів. пл. Кошеви чималу матеріальну шкоду.

17. VI. Заборонено зі сторони польської адміністрації власти (Вовідства) відбуття пластового Здвигу. В часописі „Громадський Вістник“ ч. 95 з 18. VI появилось про заборону слідуюче повідомлення В. Пл. Ради: „Пластовий Здвиг, приготовуваний в десятиліття існування українського Пласту на дні 21. 22 і 23. червня, перекладається на яснійші для нашого народу часи.“

18. VI. Театр. гурток „Шум“, при П. пл. П. дав виставку твору „Сніжинка“, зладженого одною з членок гуртка. Твір і його виведення загально подобались.

Пл Частини поза Львовом не причиняються, мимо закликів, до вірного зладження хроніки. Зачуваємо, що пр. V. пл. Полк перебув важку кризу, що в Перемишлі відбувся пл. Фестин, і т. п., але до Секретаріату В. Пл. Р. не вплинув з поза Львова ні один звіт, ні одна згадка для пластової хроніки. — Можеби Команда пл. частин приділила одному своїй членови обовязково завдання, подавати коротко до відома В. Пл. Ради (на адресу Секретара) події з життя частини, важні і цікаві для цілого Уладу. — Б. О.

Пластунам і Пластункам

до виконання на вакаціях ц. р.!

Покликуючися на досвід зібраний Пластунами і Пластунками Львівського Кошамивувших вакацій і основуючися на оцінці вакаційних праць, переведеній В. Пласт. Радою, поручається всім членам і членкам Пласту вести дальше пильно працю над точним пізнанням цілого нашого краю і достарчити дуже цінного матеріалу дослідникам, які покищо гуртуються в одинокій нашій Академії, „Науковім Товаристві ім. Тар. Шевченка“. Працю треба вести з пластовою совісністю і зі зрозумінням ціли й вартости кожної з поданих тут робіт.

1) Увійти в звязь і удержувати порозуміння з перебуваючими в найблищій околиці (вакаційного побуту) пластунами (ками) з признаних В. Пл. Радою частин Уладу а рівночасно удержувати переписку з членами власної пл. частини. Порозуміння має відноситися до виконування пластової ідеї, приказів, вправ, самостійного передумування, збирання часописного матеріалу і т. п.

2) Записувати етнографічні матеріали (пісні, оповідання, вірування). Як записувати і що саме, про це можна докладно поінформуватися в виданнях:

1) В. Гнатюк: „Як може учительство прислужитися нації“ (учительський календар на звичайний рік 1922, стор. 27—34).

2) В. Гнатюк: „Українська народна словесність“. — „В справі запису українського етнографічного матеріалу, Відень 1917“. Книжку можна дістати в книгарні Тов. Шевченка, Львів, Ринок 10).

3) Прочитати селянам що найменше три укр. книжки прим. 1) Про Тараса Шевченка (Видання „Просвіти“), 2) Маленьку Історію України — Грушівського, 3) З видавництва „Світа Дитина“: а) Відьгельм Тель, б) „За Вітчину“ (редакція „Світа Дитина“, Зіморовича, ч. 3), згл. спричинити, чи хочби бути свідком такого діла нашої відповідної до цього особи, і вміти по вакаціях списати з цього точний звіт, як це було. Прочитати рівнож селянам що найменше два рази в місяць українську газету а для дівчорі раз в місяць один примірник часопису „Світ Дитини“.

4) Зробити десять трудніших добрих діл зглядом ближніх (це зв. з якимсь само-відреченням згл. напруженням сил). Списати їх з датами і поясненнями.

5) Ділами доказати явісь три практичні вмілости (прим. зробити крісло, стіл, тачки, лопату, вшити чоботи, або якусь часть одєжі, вишити сорочку, обчистити сад, зорати кусень землі, розвести кріликів, пчоли, голубів, зварити мило (з пів фунта), спечи хліб, нарисувати чи намалювати вид околиці своєї з назвами і т. п. — Виконання без помочі.

6) Точно описати околицю свого села по долученім тут поученню археографічної комісії „Наук. Тов. ім. Шевченка“. Кожде питання переписати і дати на нього як найточнішу відповідь. Списати родинні уличні назви селян, прим.: Іван Бяран („Кривий“), Грицько Слободян („Вояк“, бо хвалився що був при війську), Мих. Тонковид („Турок“) і пояснити ці уличні назви. Подати 2-ий і 7-ий відмінок всіх назв і прикметникову форму.

7) Подати статистику села: скількість будинків камінних, глиняних, деревляних, критих соломю, бляхою, черепицею, гонтами, як і куди тягнеться село (сторона світа), чи на горбі воно чи в долині, над річкою, ставом, як великою, чи в скали, глинокопії тп.

8) Чи є в околиці могили Укр. Стрільців (точно де, чий і в яким стані) та з котрого року. По змозі зрисувати план і зробити світліну.

9) Коли є стара церков, описати її точно (по змозі рисунок, світлина) зверху і в середині, матеріал, в якому стані, її історія, цінні або старі річи в ній (образи, книги), як поводитись підчас війни чужі війська і тп.

10) Подати назву і віддалення сусідних місцевостей.

11) Чи є стрілецькі окопи, подати їх історію.

12) Скількість населення, віроісповідань, занять, скількість фабрик, чи майстерень (які?), школи, церкви, театри, кооперативи, спілки, читальні, організації, (як вони стоять, кілька членів?)

13) Списати по змозі всі співанки, що їх співають в даній місцевості не зі співанників, себто чисто народні: побутові, історичні, воєнні про січових Стрільців і про чужинців. Списувати чітко, чисто так як чується з уст співаючого чи

диктуючого, без своїх поправок і додатків, але і без власних похибок.

14) Списати місцеві перекази і оповідання з давніших і воєнних часів.

15) Списати точно якісь місцеві обряди чи звичаї (на Купала, в жнива і тп.)

16) Який одяг носять в селі, як і з чого роблять його і як звуть його часті. Піддержувати ношення свого питомого одягу, а не впроваджувати чужого.

17) Уладжувати діточі представлення (відповідні твори можна дістати в редакції "Світа Дитини", — Львів, Зіморевича ч. 3).

18) Записати кожного дня погоду чи слоту, бурю, громи, град і тп.

19) Збирати і розпатувати о народні (місцеві) назви рослин, точно і вірно записувати їх — і сушити рослини дико-ростучі в околиці. Рівнож збирати і сушити зілля, яке місцеве населення уживає до лічення різних недуг, та описати точно, в якій собі уживають цю рослину як ліку. Головно подати, чи і якого ліку ростиного уживають проти укушення змії. Кожду таку рослину (цілу або цвітучу часть з листям) перехвати засушену коли не в правильнім зільнику, то окремо між картками якої непотрібної книжки і подати при кожній дати і місцеву назву, та підпис збирача.

20) Списувати місцеві назви дико живих звірат (савців, птиць, гадів, риб, комах, павуків, хробів і тп.) До назв подати, коли знається на певно, наукову назву звірати. Комахи збирати в трачіння на яке накапано трошки етеру (остаточно можна з браку етеру вложити комаху до слоїчка, а слоїчок вложити на хвилю в гарячу воду). Живих звірат не пробивати і не мучити.

21) Зібрати невеликі кусники різних мінералів, скаменіlostий і скал з околиці. Кожний кусник завити в карточку з написом, де зібрано, хто зібрав і яка була скількість на місці. — Подати місцеву назву цієї копалини.

22) Зібрати по змозі цікаві старі річи (письма, рукописи, документи, монети, образи ітп.) або подати точну вістку, де і в кого воно знаходиться і як виглядає (яка дата). Не знищити нічого, не згубити і не запропастити.

23) Вести пластовий дневник з описом пластової діяльності і пластових вражін. Старанно, гарно, чисто.

24) Виконання пластових робіт треба потвердити свідками (пластунами або старшими достовірними особами). Оцінку і вицінування зібраного матеріалу і пластове нагородження переведе по вакаціях Верховна Пластова Рада.

25) Загальний звіт з виконання цього наказу предложити кожний пластун (ка) своїм частинам, які опісля перешлють його Верховній Пластовій Раді у Львові.

26) Цілковите невиконання наведених тут завдань може оправдати лише тяжка недуга, частинне невиконання — конечна праця для школи (поправка).

Верх. Пл. Рада.

Вісти з В. Пл. Ради.

В. Пл. Рада ділиться зі всіма Членами пл. Уладу сумною вісткою, що теперішня влада заборонила в послідній хвилі відбуття нашого Здвигу, ладженого з таким захопленням, з таким накладом праці і коштів, з таким прямо пожертвуванням всіх прочих інтересів на дні 21, 22 і 23 ц. м. у Львові. Істнуючі в краю побіч нас такіж самі, як наш Пласт, скавтові Улади польські і жидівські уладжують що хвиля всілякі пописи, забави, зізди; нам мимо нашого 10-тилітнього істнування за відомом і дозволом, а той й за попертам усіх для виховання шкільної молоді компететних чинників, не вільно зібратись, щоби переглянути, кілька нас і як виглядаємо.

Причини заборони слід шукати на сторінках шовіністичної місцевої преси, в відлих обвинувачуваннях та наклепах „охрави“, якій не дає спокійно спати страшна гадка, що наша молець вихована в Пласті, здоровлям тіла і духа, ідейністю і свідомістю своєї вартости може досягнути а то й перевищити уровень, на якій завдяки Скавтингови стоїть нині молець вільних народів цілого культурного світа. Ми з цього здаємо собі справу і для того не піддаємося знеохоченню і зневірі, хоч як бажалиби собі цього наші вороги; навпаки будемо даліше вперто і витривало працювати над собою по гадці величних пластових кличів. —

Укр. пл. Улад вислав свого відпоручника і свій привіт на всеславянський пластовий Здвиг, який відбудеться дня 21. ц. м. в Празі. —

Укр. пл. Улад одержав запрошення до участі в зізді польської пластової молоді згуртованої в Уладі „вільного гарцерства“, який має відбутися в дні 29. п. м. в Монхюціцах біля міста Кельце. ВПл. Р. вислала від нашого Уладу подяку за запрошення з привітом і виясненням причин, ізза яких наш Улад не може під теперішню пору користати з запрошення. —

В. Пл. Р. рішила дати почин до згуртовання старшої пл. молоді муж. і жін. (членів Уладу, які по зложенню іспиту зрілости виходять зі школи) в окремім Уладі молоді. За бличшими поясненнями звертатися до Секретара ВПл. Р. П. Лициняка, Львів, Домініканська, 11, I, з поданням майбутнього місця побуту протягом ферій і опісля.

Протягом ферій (від 1. липня до вересня) Канцелярія ВПл. Р. і пл. Домівка у Львові зачинена. Пл. часопис ч. 8, появиться в вересні.

1912-1922.

Український Пластовий Улад

який стоїть під протекторатом Укр. Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молодістю

уладжує з приводу 10-тиліття свого існування в днях
21, 22 і 23 червня ц. р у Львові

ЗАГАЛЬНИЙ ЗДВИГ

муж. і жін. частин уладу.

ПРОГРАМА.

Дня 21. червня: год. 9-та, ПОЛЕВА СЛУЖБА БОЖА на площі Сокола-Батька;

год. 12-та, СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ в салі Музичного Інститута ім. М. Лисенка;

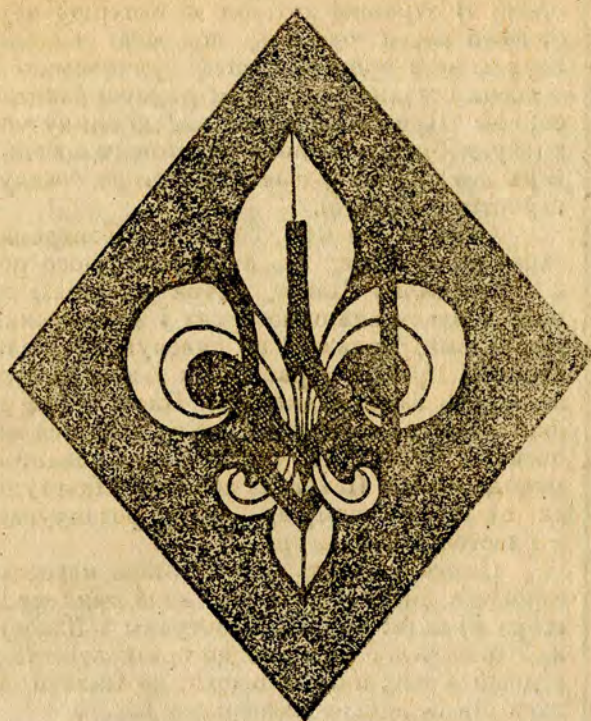
год. 16-та, відкриття ВИСТАВИ ПРАЦЬ членів Уладу в Пл. домівці львівського Коша;

год. 19-та, ТЕАТРАЛЬНА ВИСТАВКА в салі Музич. Інститута ім. М. Лисенка.

Дня 22. червня: год. 15-та, ПОПИС пластових частин на площі Сокола-Батька, в який входять як пописові точки: пластовий і боввий впоряд, технічні роботи, пласт. руханка, пл. знакування, таборництво, пожарництво, пласт. гри і забави, пласт. танець, вправи булавками, смолоскипами, рушниками, сніговими кулями і т. п., ратівництво і пр.

Дня 23. червня: год. 16-та, СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ членів пл. Уладу на площі Сокола-Батька, які обнимають: біги, скоки, копаний мяч, мет диском і списою, вільноручні вправи, вежі і т. п., вправи наколесників і пр.

У Здвизі заповіли участь всі частини Уладу з цілого краю.

Молоде Життя

**Часопис
українського Пласту.**

Виходить раз в місяць.

Ціна тисла 400 Мп.

За редакцію відповідає:
Степан Тисовський.

Видає:
Укр. Краєве Товариство охорони дітей
і спілки над молодістю у Львові.

Редакція і адміністрація:
у Львові, вул. Бляхарська II.

Від Редакції.

Ось повакційне число нашого часопису появляється з великим опізненням. Причина — зріст коштів і недостача фондів. На останнє (здвигове) число не було з боку пластових частин — мимо зазиву — майже вісних збірних замовлень; воно, хоч подвійне за ціну поєдинчого, не розійшлося ані в половині накладу. І на винішнє число вистігло досі лише кілька незначних замовлень. Та Редакція мимо цього рішилася видати не чергове число в надії, що Товариші (-ки) зрозуміють вагу і завдання свого органу і попруть зусилля Редакції масовим розкупом накладу. Кождий член пластового Уладу повинен вважати своїм пластовим обов'язком, мати свій власний комплект пластового часопису, в якому знайде багато цікавого і важкого на тепер і на будуче.

Товариші і Товаришки! Замавляйте, купуйте, поширюйте і поширяйте одиникий на українських землях пластовий часопис!

ВПЕРЕДІ

„Доктор“ пл. IX. пл. II.

Йдім все сміло вперед,
Захваймо лиш лад,
Хто вперед не йде,
Той вертається взад.

Все порядок держім,
Не сходимо на бік,
А до цілі дійдем,
Не змарніться наш вік.

Провідна нам зізда
Буде: Бог, Вітчизна
Й пластовий наш прапор,
Що злучить рамена.

До праці!

Злетілись Товариші і Товаришки з піль і лісів у шкільні мури, щоби по днях життя одинцем знова відновити працю в гурті.

Для нашого Уладу цим разом шкільні ферії були колючим ліком, передишкою, яка дала нам,

отямитись, піднятись на ноги і зібрати сили до дальшої праці.

Ми ще обезсилені, ще хитаємось на ногах. Ми так багато вложили були зусиль і енергії, тільки трудів, праці фізичної і духової у приготування до Здвигу, який мав нам дати моральну силу тяжко добутого успіху, що знищення всіх плеканих нами надій привело на неодоного з нас хвиливу заневіру і нехоть, якусь неміч і сонніють, якесь розпрямлення усіх життєвих сил.

Але нам не вільно піддатися слабодушкості, бо за нею іде загибель і смерть!

Саме тепер, коли болісне вражіння невдачі вже минуло і призабулося, слід нам всіми силами взятися на ново до праці над собою, щоби показати, що живемо, що кріпко і певно стоїмо на ногах і що не так легко дамося повалити об землю.

Отсе кругом нас страшна хуртовина.

Чи піддаватися нам розпущі і зневірі? Ні! — Ми Пластуни, що прирікали на свою честь вірність пластовим ідеям і законам! Ми їх не виречемося і ніхто не вирве їх нам із сердець!

Сильні вірою в остаточну перемогу Правди, Добра і Краси, задивлені в світлу мету наших зусиль і стремлень підемо.

спокійним, твердим кроком на зустріч сонцю Свобода!

Верховна Пластова Рада.

Степан Тисовський.

Рік досвіду.

Саме оден рік минає, від коли я прийняв участь в праці коло Пласту. Протягом того часу я мав нагоду пізнати з близька наш пластовий Улад і чимало його молодих членів. Нині бажавби я поділитися вражіннями і зібраним досвідом з широким кругом

Товаришів і Товаришок згід пластового етага. З окремаж хотілиби я в першу чергу вивести перед очі все, що мені видалося лихим, не з простої якоїсь критикоманії, а з хосен спільної, всім нам дорогої пластової справи. (При іншій знона нагоді найду може змогу добути з нашого пластового життя на верх все те, що удалося Пластови осягнути гарного і доброго).

Отже скажу Вам, Товариші і Товаришки, зараз на початок, що протягом цілого року я в нас бачив Пласт, бачив хлопців і дівчат в пластових одностроях і з пластовими відзнаками, бачив їх як виконували всілякі пластові праці і вправи, чув також як вголосували гарні гадки про Пласт і про всілякі пластові прикмети, але не довелося мені доси ще доглянути серед нашої пластової молоді такого Пластуна або таку Пластунку, як це я собі вимріяв, коли розчитувався в пластовій літературі.

Скажете мабуть, що це лише пересадна строгість погляду; та ні, воно таки чиста, щира правда: нашим Пластунам і Пластункам багато ще недостає до зразкового типу, а деякі з тих, яких я пізнав, не мали в собі таки зівсім нічого пластового.

От, приміром, переконався я, що про пластову словність наші Пластуни і Пластунки знають лише переловісті кількома вивченими фразами це, що написане в пластовім підручнику; але що це значить бути словним, що значить додержати того, що раз сказалося, так щоби на слові Пластуна мож справді полагати, — це в практиці навіть для деякого з наших покінчених, вивчених, іспитованих і наділених всякими титулами і відзнаками Пластунів щось зівсім відірваного, недійсного отже й не потрібного.

Або й це являлося мені лише щасливим виїмком, коли я мав нагоду чути про Пла-

В. О. Лиз.

Серед природи.

(Із записника гуртка „Лісових Чортів“.)

СПИСАВ ЧОРТ-ПИСАР.

У лісі літом я би жив,
Бо в лісі літом рай!...

Праці около Пластового Здвигу, який мав відбутися в червні 1922, казали нам на деякий час призабути на жевріючу в нас ще від минулих ферій думку перевести більшу часть слідуєчих ферій на вільному воздусі; серед природи. А іменно серед досить численних прогулянок тамтогорічних ферій і звязаного з ними таборного життя зродилася в нас думка пережати слідуєчі ферії куди краще і пізнати наші сині Карпати, бо правду кажучи прогулянки наших Пластунів в Карпатах можнаб почислити на пальцях, хоч не такі вони страшні, як хто може думає.

Приготовувані від довшого часу 2 великі прогулянки уможливили в кінці переведення в дію нашого пляну. Організатори прогулянки вибрали плян, маршрут і пр. та розіслали кільканацять повідомлень про намічені прогулянки. Бо відома річ, що між іншими умовами удачі прогулянки є теж дуже важна справа добору учасників прогулянки. Наш гурток мусив творити одну згідну, однаково думающую карпатську громаду, яка без вагання і негодовань поборолалаби

предваджені труди і дрібні невідгоди такого життя спільно мов одна велика родина.

З радістю дізналися ми міжтим, що дотеперішня, що так скажу, нехтє чи оспалість до таких більших прогулянок нарешті перевелася. Великий зрив нашої молоді, яка почала гуртуватися чим раз численніше в пластові частини по цілому краю, ана карно і сміло станула до боротьби з трудами, посвячуєчи свої молодечі сили пластовій ідеї, найшов теж і відгомін у цьому, що хоч ще молоді і невиколені як слід, задумали заправити своє тіло до невідгод життя на таких саме прогулянках. Численні прогулянки довші чи коротші, про котрі згадано в іншому місці, вказали, що в наших Пластунів живе молодеча бадьорість поборювати труди і заправлятися серед тих трудів до великих завдань, які поставлені перед ними.

II. Прогулянка, 23. VII. — 6. VIII. 1922*.)

(Львів - Стрий - Долина - Брошнів - Підляче - Манява - Битків - Надвірня - Делятин - Дора - Яремче (водопад) - Ямун - Жабе - Ясенів гор. - Яворів - Соколівка - Шешори - Пістинь - Микитинці - Іспас - Коломия - Львів)

неділя, 23. липня.
Львів - Стрий - Брошнів.

Як на кожду прогулянку, так і на ту вибравмося знов з блючими радісно серцями. Веселе товари-

*) Першу прогулянку списав віршом наш „поет диних скель“ Галайда.

стуна чи Пластунку, який (-ка) не лише як слід знає, що це значить бути карним, але також примінюється до приписів пластової карності. Бо не розумію, як можна говорити про карність, коли хто не вміє побороти в собі дула опору, не хоче пожертвувати для загального добра якусь хочби лишеpribну власну користь або не може покоритися волі другого хочби лише для самої ідеї карності і хочби лише там, де з цього не можна потерпіти ніякої шкоди. А такий брак розуміння правдивої внутрішньої карності як стрічав у членів Уладу дуже часто у дрібному і великому і неодна добра гадка. Неоден гарний план лишився з цієї причини невиконаний.

Те саме, лише може ще в більшій мірі, прийшлося мені запитати відносно розуміння і почуття обов'язку. Буває не раз, що Товариш чи Товаришка приймає на себе сповнення якогось завдання, виконання якоїсь праці, а оцісля, коли хвилева охота ослабне, або коли виявляється несподівані хоч і невеликі труднощі чи перепони, не відчувається ніякої моральної konieczності перевести приняте діло, ба навіть ніякої потреби виправдатися і одержати звільнення від доведення його до кінця, а просто кидається прийняту працю або переластається її в інші руки без відома і згоди цього, з чийого поручення праця мала бути виконана.

Мається враження, немов би брак карності і брак почуття обов'язку належали просто до питомих черт нашого характеру, бо наша ціла історія, з окрама також у подіях, які ми вже самі переживали і які ще розвиваються на наших очах, виявляє, мимоможливо, все ще багато примірів цих наших хиб і їх сумних наслідків. Тому саме нам у Пласті треба з цілим завзяттям, з всею витревалістю поборювати ці хибі у себе

самих і у других. Ні причому тут було би оправдувати таке покінення прийнятого обов'язку браком часу чи змоги виконання, бо Пласт не жадає від нікого неможливості, але жадає від своїх членів виконання приписів відносно форми, в якій уділюється звільнення від чогось неможливого і попереднього порозуміння в цій справі.

З моєю працею у ВПРаті получене м. і. також поладнання просьб членів Уладу о звільнення з Пласту. Тут приходило мені не раз стрічати просьби, в яких наводилося як оправдання „знеохочення“ до дальшої праці в Пласті. Цю причину такої, сказати би, „дезерції“ з пластових рядів залюбки подають саме старші, записані і вже вироблені члени Уладу, не раз навіть з двома пластовими іспитами а то й такі, яким довіря Товаришів поручувало вже всілякі діловодства. Чогож це доказом? Думаю, що це вказує на брак ідейності, брак поглиблення того, до чого боремося ідучи автоматично за приміром інших, врешті брак сили волі і характеру, а це все знова хибі, яких лічення мусить вважатися саме першим і найважливішим завданням Пласту. Старші Товариші і Команди частин, пластові Опікуни і пластові влади повинні усильно дбати про це, щоби серед членів, які вже перебули час проби і зложили пластові приречення, не появлялися зневіра і знеохочення та в загальні не допускати до вичерпання і застою у переведенню так багатогранної і різноманітної програмової праці пластового самовиховання як одиницями, так і Гуртками або більшими частинами.

Дальше можу ще сказати, що одинокою, але за те загальною, негативною чертою всіляких пластових сходів — це їх непластова штивність і неприродна повага, якась нахнюпленисть чи може свого рода

риство запевняє нас успіх. О 1/27 збірка коло двірця, за годину відїжджаємо до Стрия. З нами їде декількох Пластунів до Миколаєва а відси до Бродок на посвячення пам'ятника нашим Героям. Їдемо вкупі розмовляючи весело про все і стаючи предявляти найменші подробиці прогульки. Жалую, що склалося так, що не можемо бути присутні при відкритті пам'ятника; але туди: трохи за пізно оголошено про посвячення, а до прогульки приготувалися ми вже віддавна. В Миколаєві працюємо з товаришами і їдемо далі. За годину ми в Стрию. На двірці довідуємось, що до Брошнів о 2-й їхати не можемо, бо получення з вузкоторівкою до Підлютого не має. Мусимо перечекаати до вечора. Використовуємо це і до сходу купуємося в Стрию, бо погода гарна і тепло. Завтраковуємося в Кош. доміції стр. Пластунів. День сходять на міщевих приготуваннях. Провід лишається на дельтой сам. Повідомлені про прогульку Пластуни не приїждять, хоч заповіли свою участь, видно почта не дописала. Нас всіх разом 18. Вечір відїжджаємо о 3-й в напрямі Болехова. стежені щільно на двірці поліцією. Перед сівночю доїжджаємо до Брошнів. Сподіючись бути нині в Підлюті, ми найшлися негачайно без наміченого нічлігу. На щастя один з знайомих семінарств просить нас до себе і ми по швидкоплинному ході добираємося до села Брошнів, де ночуємо в stodolі на сні.

понеділок 24. липня
Брошнів-Підлюте.

О год. 4:30 встаємо, бо інформують нас, що залізничка відходить о 6 рано. Дякуємо за нічліг і відходимо до тартак, відки їде залізничка. І справді о 6 відходить перший „поїзд“, який не бере нікого. О семій, по довгому шибованню, відїзимо з тартак „поїзтом“ „Осмолода“. Це цілий ряд вагоників на дерево, декілька можливих до їзди для „пасажирів“, запряжений мініатюрною, як і всі вагоник, локомотивною „Осмолода“. По дво і півгодинній подорожі на одній в „льор“ добирається залізничка до Дуби стаючи що пів години, аби набрати води. „Забуто“ в Рожнітові забрати робітників, які їдуть в гору на роботу. „Осмолода“ вертає до Рожнітова, лишачи нас відпочити собі по подорожі. На дворі спела. Коло тору розкладаємося в тіні дерев і очікуємо поверету локомотива. Наша оркестра (мандоліна, гітара і гармонія) скорочує нам час, збиваючи довірливі нас цікавих. Сходять нам час при пісні. В тім приступає до нас один робітник та чепно, тихим голосом просить заспівати йому ще української пісні. Наш співак являє його просьбу, а він скупившись цілий у собі з надбачністю, здається зазираючи у собі віддих, слушає... Дійсно прегарне враження!... І не пуста хвальба, що не маєш кращого, над українську пісню!...

По двогодинному очікуванню їдемо далі через Перегітсью, Ангелю і ин. Дорога 45 км. залізнич-

„етикета“, яка пливе від провідників сходин, уділяється всім присутнім і витворює тяжку атмосферу апатії і нуди. „Пластун всімається і посвистує серед всіх, хочби познати як тяжких, обставин“ — так звучить англійське скавтове право; „Пластун є все доброї гадки, завжди веселий“ каже XIV. точка нашого пластового Закону! Таку пластову веселість, таку молодечу ясність і свіжість цілого еста, таку отвертість, щирість і певність себе та плівучу з цього свободи поведіння — розуміється в межах пластової чужности, товаришкості і пошани других — слід нам усильно плекати і ширити. Отже на сходинах більше свободи, руху, веселости, життя! Нераз при веденню якоїсь дискусії так і бачиться з лица і погляду одного або другого учасника сходин, що він про предмет дискусії має свою окрему гадку; та він, хоч і має до цього змогу, не забирає голосу. Тимто діється, що всякі дискусії і гутірки на сходинах випадають мляво і односторонно а рішення сходин виходять неначе насильно накинени, немовби у членів не було свідомости, що саме так буде добре, як рішення, або що винесене рішення — це тільки проба, про яку треба буде ще пізніше висловитися. Брак певности себе і смілости виступу, холодна пасивність і терпелива до крайности уляглисть (а „уляглисть“ не є рівнозначне з „карністю“) — це також некорисні черти нашої вдачі а завданням Пласту є усунути їх у нашої молоді.

Студіючи пластові устрої різних народів а подивляв захоплення, з яким сотки і тисячі людей поважних віком і становиском з всіляких ділянок громадської праці жертвують себе для пластової ідеї. Опісля, приглядаючись до здобутків нашої праці на полі пластового виховання молоді, а нераз ставив собі питання: чому в нас нема такого

захоплення, чому в нас Пласт не розливається морем по краю а держиться, ніжною ростинкою, шкільних мурів та і там лише з трудом животіє у вічній боротьбі з байдужністю і нехиттю старших і самої такої молоді? Цілорічний досвід поучив мене про причини тих мало вдовольняючих вислідів наших дотеперішних зусиль в цьому напрямі. Головним жерелом невдач вважаю нашу заскоружність і неприступність для живих, свіжих добутоків всеюдезької культури. В нас нема ще доброго підлога, врожайної почви, щоби зерно високо культурних пластових ідей могло як слід прийнятися і зародити; заскоружла духовна культура нашого загумінка не підходить ще під зрозуміння вартости Пласту для одиниці і загалу. Для того не цікавляться ще і не захоплюються Пластом ширші круги нашого старшого громадянства і з тої самої причини Пласт не попараний хочби лише морально старшими а до того ще в безперервній тихій боротьбі з якимсь безглуздим ворогуванням тих, що то бояться власної тіни, не приймається як слід також у нашої молоді. Кажу „не приймається“, бо один Пластун або Пластунка на десять хлопців або дівчат серед молоді наших середніх шкіл і яких тисяч-два членів Уладу на сотки тисячів всьої нашої шкільної і зашкільної молоді, цеж хіба нічого в порівнянню з десятками, сотками тисячів ба і мільонами Скавтів в Америці, Англії, Франції або хочби у Чехії і в Польщі.

Ще яркішим доказом, що Пласт не приймається як слід у нашої молоді, це факт, що у нашої молоді зацікавлення — не кажу захоплення — для Пласту звичайно обмежується до кількох перших місяців, в найліпшому разі — літ, а загалом беручи лише на час, як довго чар і значіння, яке має для шкільного середовища пластовий

кою. В Підлютім лишаємося денний час в саді на Чанельських, де й варимо обід і відпочиваємо. Вечером відходимо до саваторії, де дістаємо приміщення. Дістаємо покій і сінижки, отже маємо вигідний візліг і приміщення. Сейчас забираємося до роботи, треба варити вечерю. Кількох рубає дрова, кухар урядує при кухні, часть зносить сінижки і розміщує їх в кімнаті. Опісля оглядаємо „село“, хоч селом назвати тих кілька хат неможна. Гарне то Підлюте. Хати розміщені над Ліманцем, бо ніде инше не має для них місця. Довкруги небосажні лісасті гори, які заминають тих кілька хаток в кітловині. Над усім царює поважна недрова митрополічна палата, де тепер приміщено літників.

Вечером просять нас на забаву з нагоди нашого приїзду. Велика їдальня на І. поверсі вміст переміняється у салу; сходяться літники. Скоро і мило минає нам час при пісні в супроводі гітари, нашої „оркестри“, хорівім співі, товаришських забав, танцях і пр.

второк, 25. липня
Підлюте.

О 7 рано встаємо. Постановляємо лишитися тут ще нині. По сніданню абираємося на гутірку. Обговорюємо дотеперішну діяльність, критикуємо себе взаємно. В заміну за вторашню забаву постановляємо урядити нині щось в роді фестиву в своїм кружку. Робота починаєсь. Забавовий „комітет“ (бо де їх не має?) укладає програму і вибирає місце.

Тимчасом день сходиться нам свобідно на оглядання околиці, купелі, грі в палента і пр. Тимчасом виходять „з друку“ афіші, котрі повідомляють про „фестивал“. Виходить теж „Лісовий Чортин“. однодівка „видана з нагоди фестиву Пластунів“ з оголошення фестиву, поданням програми і слів маршу „Ліс. Чортин“, чорта Балам-Балама.

Гей гу! Гей га!
Ми Чорти Лісові.
Всі відважні, страшні,
Всі товчимося по горах і долах.
Пробуваєм в лісах,
Цесь часом і по хатах,
Всім дівчатам на клопіт і страх!
Бо чорти ми страшні,
У вряк галас сильні
І цікаві із нас музиканти!...
Як співаєм гей га!
Ти дівчино моя!
Всі втікають мов кури... на банти!...

Вечоріє... Зривається досить холодний вітер. Починаємо „фестивал“. Збирається доволі численно тутешні гості і цікаво приглядаються нашому безжурному життю. Біля розбитого шатра, сидючи в півколо, починаємо бавитися. На програму складаються співі, оркестра, монолог, сольоспів при гітарі, „большевизський парламент“, фотограф „a la minute“, почта, конкурс краси і пр. Згодом розбавляємо товариство, усі беруть участь у нашій весе-

однострій разом з всілякими відзнаками, мантиї і займає амбіцію хлопця чи дівчини; для вдоволення цієї амбіції наш хлопець чи наша дівчина підчинюється вимогам пластових законів і приписів, виконує всілякі пластові праці, здає пластові іспити і пр. Коли ж з покінченням школи і вступленням у ширше громадянське життя пластовий однострії стратить свій вплив на оточення і коли він лише остане видимим доказом зв'язу з чимось молодечим, дитинячим, — тоді зникає ціла його приналежність а разом з нею кінчаться ціле зацікавлення для Пласту і його завдань. Ізза того наш пластовий Улад стало терпіти на брак людей і сил до праці, тому нема у нас кому вести переважну працю інструкторську по частинах, нема пластво підготованих людей при пластових властях, нема потрібної фахової літератури ані тої пропаганди, про яку в Америці і в Англії читається чуда.

Не так приміром в англійським Скавтингу. Там скавтовій молоді просвічує засада: „раз Скавтом, Скавтом на віки!“ а Пластуни і Пластунки, які ізза переступлення приписаної границі віку опускають ряди пластової молоді, вважають своїм обов'язком вкладати придбане теоретичне знання і зібраний практичний досвід у працю коло поширення, поглиблення і уліпшення скавтової системи виховання; вони продовжують самі своє пластове виховання а побіч цього працюють як організатори і інструктори або при пластових властях або врешті пером при пластових видавництвах і у пресі. Там — згадайте це Товариші і Товаришки — нема ніяких приписів про „виступлення з Уладу“ а зате є постанови, які старому, виступленому у Пласті мужеві дають право і змогу задержати і носити пластовий однострії і заслужені пластові відзнаки!

Отсе булиби важніші хибі, які в нашому Уладі кидаються у вічі кождому, хто зіткнеться ближче з його членами.

Не значить це, щоби наш пластовий Улад був злий а наша пластова молодь була матеріалом непридатним для пластового оброблення; противно, основи нашого Уладу дають повну запоруку такого самого розвою, як цей, що його подивляємо у народів, які стоять на чолі скавтового руху, а наша молодь, якщо зіткнеться з Пластом, виявляє повне зрозуміння для його ідей і цілей. (Пласт, це ідея занадто схоплена з життя, щоби підозрівати в ньому якусь основну хибу у змісті чи формі).

Але так як це незвичайно тяжка річ, піддати самого себе власному безсторонному осудови, розпізнати в собі, що в нас лихе, сказати це собі самому і рішитися на енергічне, безоглядне здавлення і викорінення цих хиб, — воно потрібне і добре, коли хто другий покаже нам пальцем наші слабкі сторони, хочби при цьому декоси вразив нас болючо або хочби показав нам образ чорніший чим дійсність.

Хто знає, яке завдання має критика, цей і найгострішу, навіть пересадну й несправедливу критику зуміє трактувати розумно і холодно; цей не озлобиться карикатурними чертами, які побачить в її побільшачому зеркалі, а покористується нею, щоби найти в собі кождий хочби дрібний слід цього, що вимагає усунення або справлення.

Цю одну ціль мав і я на оці, коли писав ці стрічки, а моїм гарячим бажанням є, щоби наші Товариші і Товаришки як слід їх зрозуміли і вихиснували, собі і нам всім на добро, бо критика критикою, але коли вже працюємо нераз просто понад сили, коли дуже часто оден роботящий і совісний

дості. Починає накрапати дощ, і ми примушені фестив закінчити. Добровільні датки зібрані між гостями в сумі 13.780 мп. призначують літників на Пласт. Дякуючи нам за кілька хвилин веселости, розходяться усі. Дощ не перестав падати. Постановляємо мимо того завтра йти далі. Тому полагаємо всі рахунки за наш побут, працюємося і йдемо спати.

середа, 26. липня
Підлюте-Ігровище-с. Гута.

Дощ не перестав. Встаємо о 7:30, бо робити не має що і йти на разі неможливо. По сніданню виногороджує дещо. Сурмак трубить збірку, стаємо в дворяд і при звуках наших музик відходимо о 10:30. Дорога, хоч розмокла, досить добра, бо військo зладило її під перевіз гармат. По 2-х годинах спочив, ок; впоковуємо на камені „Скоб! Лісові Чорти“. Ідемо далі; починається стрімва дорога. Чим вище в гору, тим дор га стрімніша, там вітер перемішаний з дрібняким дощем стає сильніший і нагальніший. О 14:50 добиваємося до бущої хати австр. штабу цілком перемерзлі. Варимо чай і відходимо значно покритісні на силах. Починаємо входити в хмару. Ігровище (зв. 1805, 1724, 1807) окутає хмарами, які заслоняють нам цілковито вид. Січе проймаючий дощ. Дорога якийсь час можлива; описи негайно кінчаться. Ми рішені напросець добитися до с. Гуті. Входимо в яр, закидавши цілий камінням і колодами. Чим далі, тим ті нетри й ви-

верти стають страшніші. Величезне каміння, малийник, кропива, лопухи і ховзні колоди унеможливають дорогу. Не має відвороту! Ховзаючись і летючи нераз стрімголов з каменя на камінь, з колоди на колоду йдемо затиснувши зуби. По трьох чи чотирьох годинах такої авантюричної переправи, перемокли до нитки, добиваємося на слабо замінну дорогу і йдемо далі. Ніч майже несподівано, в одній хвилині покриває землю своїм темним плащем. Ідемо потемки крізь густий ліс і добачуємо слабе світло, яке блимає між деревами... Висилаємо стежу, яна добиваєсь до колиби; мала колиба на 3—4 людей не в силі помістити нас всіх. Селяни, які тут роблять сіно, дають нам провідника, який веде нас до більшої колиби, віддаленої яких 4 км. від Гуті, де добиваємося зівсім під ніч. В колибі находимо двоох верховинців, які приймають нас і дають деякі інформації. Варимо чай і розміщуємося по колибі. Цілу колибу обвішуємо мокрими частями одіння. Дорога ок. 19 км.

четвер, 27. липня.
Гута-Манав.

По вчорашній „хрестній переправі“, всі чуємося знаменито. Менше знаменито чуються наші черевики і однострії. Кождий з нас береться латати черевики, гуторячи весело при огниці і розповідючи комічні епізоди з вчорашньої переправи. Довідуємося, що кількох з нас влетіло в шліну, з якої мусіли їх витягати товариші, бо з плечакон

трудиться у Пласті за десяткох інших ще мало пластових Пластунів, то нехайже наша праця не марнується ізза перепон в нас самих і вигідної (бож не безідейної!) байдужності а Пласт нехай на правду буде: „Нашою гордістю і мрією“...

Пл. „Галайда“, VII пл. н. *п.ч.*

САДІВНИК.

Дорогому Верховному Отаманови дрови Олександрові Тисовському в день Ім'янин та десятиліття його праці для Пласту.

Садівник раз один із далеких країн
Дістав дуба насіння,
Що, як сонце проміння,
Мав галуззя кругом розіслати;
Бути міцю долин, а красою вершин
І дорогу до Сонця вказати.

В кам'янистій почві, у безпросвітній тьмі
Того дуба жолуддя,
Через камінь та груддя
Гін дустило сильний і високий;
І всеяльно вросло всім корінням воно
У землю крем'янисту, глибоко.

Коло його ходив і для його лиш жив
Садівник в віруванні,
Що його сподівання
Деревце се сповнить, і всі мрії.
Напря́м росту давав, у пору відтинав
Галузки, що всихали, слабії.

Дубчак міццю долин і красою вершин
Вже ставав. Та раз громи,
Гураган, хмароломи
По краю заревля — проходили.
Надійшли страшні дні, спалахнули огні
Деревце бурі, громи зломили.

„вибориватись“ не мали сили, наставивши лише руки і палицю, кількох влетіло в кропину парючи собі руки, коліна (то наше декольте!) і лице, дехто мов на санках їхав по мокрій і гладкій колоді в низ, аби опісля зайхати в потік, та багато-багато дечого іншого. Робимо знімку і відходимо, вдячні колибі за це, що примістила нас і загріла... Спершу хмарно, опісля холодний дощ з малими перестанками паде і пригадує нам вчорашнє. Ох! Невже-ж він нас не покине!? Переходимо через с. Гути над солотвинською Бистрицею і входимо в ліс. Крізь дерева проглядають вершки гір, оповиті серпавками хмар. Виходимо на г. Ріпну і о 13-й ми вже на вершку (в. 1210). Імо ще в колибі аварійний риж, як обід. Зимний, прошибаючий вітер товаришить нам цілу дорогу. Форсуємо в. 1282, де починається наша друга, подібна вчорашній „переправа“. Цілий хребет, яких 3 вільом, висипаний великими бльоками гладкого, тепер ховзкого каміння з численними щілинами. Мов дикі кози скачемо з каменя на камінь, продовжуючи дорогу. А вітер, той зимний, прошибаючий вітер, змішаний з дощем, дує нам прямо в лице. Доходимо до в. 1321 і совтаючись вже по гладкій, хованій траві сходимо в діл зліччям в яр, відсіс полониною (в. 1168, 937) і лісом доходимо до Маняви, переходимо цілу Маняву „від кінця, до кінця“ і о год. 17-20 добиваємось на приходство, по цілоденній марші. Думаємо тут ночувати. Дістаємо стодолу, варимо вечерю і вдоволені, не лишаючи варти, (двері стодолі підпиремо колом), засипляємо. Дорога: ок. 26 км.

Садівник не ставав і лиш пня доглядав;
Перейшло божевілля;
І зелене знов гилля
Простиралося долом й горою.
І простерлось. За те
Гомін клич понесе:
„Отамане! Ми в вік із Тобою!...“

Дрот.

Відкриття полудневого бігуна.

(Пластова забава).

Оден гурток вибирається на здобуття полудневого бігуна. Члени цього гуртка знають лише напрям: в простій лінії (воздушній) на полудне від означеного місця. На тій лінії лежить десь бігун назначений хоруговкою. До цієї хоруговки треба дістатися і її взяти. Поминувши вже, що нелегка річ удержувати все той сам напрям, ще по дорозі грозять різні небезпеки, що уменшують число учасників виправи. Тими небезпеками є засідки ворогів, які слідять, порозуміваються і, коли їм удасться, кидають з укриття кулями з наперу з камінчиком в середині, снігу тощо. Вільної з такої засідки кинути 2 кулі. Поцілений вважається забитим, тож мусить лишитися на місці, поки не заопікуються ним вороги. Коли хтось з гуртка поцілений, гурток не задержується, лише з більше напруженою увагою йде далі. Коли ворожа куля не поцілила нікого, гурток кидається, щоб обезсилити ворога, і, коли зловить, бере його зі собою. Засідки, що їм удалося когось поцілити, беруть його зі собою і біжать в умовлене для ворожих сил місце, але так щоби противники не бачили, куди і де вони йдуть.

п'ятниця, 28 липня
Манява-Скит манявськ. Бит'єв.

Нині Володимира. Обходимо імянини двох товаришів. Встаємо о 7-й. Збірка, в двояд, наш „цісар“ коротко, по табірному, в імени усіх желей наших соленізантам з нагоди їхніх імянин. Опісля кождий, желяючи окремо, стискає їм руку. Наші кухарі обіцяють дати нам з цієї нагоди ліпший і більший „фасунок“, а спеціально звернути увагу на соленізантів...

А треба знати, що у той час „сухоти“ в плечах так добре давалися нам в знаки. Запаси вичерпалися так, що бракувало по трохи всего, особливо хліба. До села далеко, а близько приходства також щонебудь дістати, бо фабричні робітники вичуповують усе. Отже аж в Делятині або Дорі придбаємо харчів, а тепер будемо лише про них мило згадувати.

О 9-й вище заповідане свідання; по сніданні відходимо о 10-й до Скиту Манявського, де й приходимо по пів години ходу. Велике подвіря окружене з усіх сторін муром, який замикає в собі руїни монастиря і башту. На стінах подекуди заховалися ще зовсім виразно сліди церковних образів та написів, хоч зуб часу понищив усе проче. Оглянувши усе цікаве, ми зробили знамки і пішли далі о 11-45. При розмовках з селянами довідалися ми, що перед кількома роками проходили сюди два монахи з Києва, які на основі книг мали відновити чи розглянути монастир; однак їх арештвано. Вістка

В якімсь віддаленню від бігуна уставляються всі вороги в довгий розстрільний ряд (ледо ва бар'єра), кождий за паперовими і т. п. кулями, після того, кілька лишилося противників, і дожидають тамтих. Члени виправи стараються тепер перейти сю бар'єру. В хвили того переходу кождому з ряду, але лише зі свого становища, вільно цїляти кулями в перехідячих. Більше куль не вільно викинути як ті, що їх приготувалося після числа противників. Хто з членів виправи перейшов неопіділений бар'єру, вже без дальших перешкод шукає бігуна.

За відкриття бігуна 7 хрестиків.

За страту першого товариша убитого в дорозі цілий гурток 1 чертка.

За страту кождого слідуючого убитого в дорозі цілий гурток 2 чертки.

За передбачення небезпеки цілий гурток 2 хрестиків.

За зловлення ворога в дорозі цілий гурток 1 хрестик.

Ворог, коли убіє одного противника, 3 хрестиків.

Ворог, коли дасться зловити, заким кинув кулі 2 чертки.

Ворог, коли дасться зловити по викиненню куль, 1 чертка.

Хто зіспеє забаву 7 черток.

Пл. „Сачко“ І. пл. п.

Відродження Славка.

Славко прокинувся нині зі сну досить пізно і дуже не хотілося йому вставати. Але згадка про школу не давала йому спокою і він хоч поволи і з неохотою підвівся. Ліниво протер очі, ваче механічно вхопив книжку, що лежала на столі, прочитав кілька

стрічок, відтак кинув її та почав одягатися. Коли вбрався, пішов умитися, а так як вода була дуже зимна, обмив лиш очі, а уший і шві, хоч були досить брудні, не мив. Коли поснідав, подумав, що час йти, і з успіхом вишукував книжки, що десь були загубилися. Нарешті зібрався і побіг до школи. Наука вже почалася і Славко спізнився пів години.

А треба знати, що Славко це хлопець гарний, дуже спосібний, з великим таланом до маларетва. На жаль він нічим не цікавився і не хотів вчитися, хоч міг. Взагалі талану було в нього доволі, але він його зовсім занедбував. В школі не жив з жадним товаришом, лихо вчився а з класи до класи переходив тільки з ласки. Товариші жалували його, але не мали впливу на нього. Навіть для Пласту, цієї гарної організації, до якої всі йшли, він не проявляв ніякого зацікавлення. Нічим не займався, хіба лиш оповіданнями про Шерльока-Гольмса, які читав при їдженню і в ліжку.

— Ну, а ти вже третій раз спізняєшся К...! — сказав професор до Славка.

Славко сів мовчки і подумав:

— Дурниця! Одно неоправдання більше, це байдуже!

Тої години він був питаний і знова не вмів. Задзвонили на перерву. Всі відіткнули свободніше і вибігли на коридор. Коло вікна відбувався звіт гуртка „Клена“. Деякі ученики повтаряли лекції, інші біглися і бігали, — от як на перерві в кожній школі. Славко стояв і дивився кругом. Йому все це здавалося дурним і смішним. На звіті Пластунів оповідали свої пригоди з вчешашньої прогульки і сміялися. Славко був лихий за це; — „чому вони веселі, чого сміються?“ — думав він. Так минуло п'ять годин науки, він вийшов зі школи та вибрався йти домів. Ішов

справді неперевірена, однак варту ближче нею зайнятися. Ми більше нічого в тій справі не довідалися, крім плутанини і байок на різні способи.

Трохи голодні йдемо ми чогось-то поволице як звичайно. Але о год. 13:15 ми вже на приходстві в Битькові, бо один з наших має тут знайомих. Поставляємо тут лишитися і поправити наше прохарчування. День сходить на відпочинку і розвідці, де можна набути харчі. Направляємо нашу „гітаридзу“, яка при останніх переправах вийшла інвалідом. Час від часу грає ще вірна „Магдуса“ (мандоліна), і „гармошка“. На приходстві приймають нас дуже гостинно, так що про прохарчування на разі не журимося... Поволі сходить день на різних зайняттях і ми кладемося спати, не розставляючи варті. Дорога: ок. 8 км.

Субота, 29. липня

Битьків-Пнів-Надвірна-Делятин-Дора.

Ранок пробуджується хмарний. Встаємо о 7-й і по сніданні о 8-й висилаємо кількох по харчі до консуму нафтових робітників, а самі при звуках вже здорової гітари слухаємо пісень і ждемо їх повороту. Ліне наша думка крізь простори ген-ген далеко кудись світами... Під її вражінням кождий похиливши голову на руки, вслухується в чарівні звуки пісні, яка в силі разом з чоловіком сміятися і сумувати...

Ну, але на сентіменти не має тепер часу... Вертають товариші, обвантажени хлібом, кулею і пр. і ми виповнивши наші плечики, подякувавши за гостину, відходимо. Дорога далека, треба ноги порядно приготувати... Дорога нецікава, бо йдемо цілий день гостинцем, хіба курява та очі цікавих супроводжують нас. Переходимо через Пнів; попри Надвірну звертаємо до Делятина. Наш прихід робить небувале вражіння. Ціла хмара менших і більших жиденят, біжучи то перебігаючи нас приглядаєсь нам з усіх боків, мовляв, ще „таке чудо“ по Делятині не ходило!.. А старі стоячи групами певно стали міркувати вже про якесь нерегрупування військ, нову війну і пр. та киваючи борідками „шваргостали“, коментуючи наш прихід на різні лади. Перед „Нар. Домом“ ми спинилися. Спинилися теж наші „новосформовані пластуни“. Входимо в середину ще дещо купити. Всі малі оченята цікаво заглядають крізь вікна і двері. А що вийде котрий з нас перед двері, схоплюються мов сполохане гайвороння, яке серед вереску втікає на всі боки, аби описати... знову зібратися.

Машеруємо далі чвірками. Чим далі, то дезерція серед наших „новосформованих“ поширюється і згодом вже ген за містом ми знову самі.

До Дори доходимо о 19-й і запрошені на приходство, спрямовуємо там. Помучені і обкурені від стій до голови відпочиваємо хвилину, миемося і по вечері ще троха поснівавши, засипляємо „свом блаженних“ на стриху по ок. 32 км. дороги.

задуманий, нінащо не зважав, не перепро-
сив якоїсь пані, яку невидячи потрунув, не
поглянув на хлопчика, якого перевернув,
лише без думки йшов наперед себе. Його
здогонив Юрко, провідник гуртка „Клена“.

— „Добре що я тебе дігнав, маю тобі
щось сказати!“ — промовив він до Славка.

— „Чого хочеш?“ — відповів невічли-
во Славко.

— „Ми рішили тебе зеднати до Пла-
сту, тебе так шкода! Ти так загигаєш, а
можуть бути з тебе люди. Вступи до Пла-
сту і все зміниться!“ —

— „Щож то тебе обходить?“ — сказав
на це Славко.

— „Ну, на вулиці нема що вдаватися
в розмову, ліпше прийди нині до мене о 4
годині на сходинах нашого гуртка. Я меш-
каю при вулиці Дорошенка ч. 30“.

— „Як кінче хочеш, то можу прийти“ —
сказав немов з погордою Славко, не попра-
щав товариша і пішов скорше вперед та
скрутив в бічну вулицю, при якій мешкав.
Дома скинув з плечей торбу з книжками,
зіїв обід та надумувався, чи йти до Юрка,
чи ні. Йому було цікаво, що там будуть го-
ворити і як виглядають ці сходина, але
знова здавалося йому, що коли він братиме
в цім участь, то тим він понижує себе. Од-
наче рішився таки піти. Перед 4 тою годиною
убрався і пішов до Юрка. Сходами вийшов
на другий поверх і увійшов до кімнати, де
відбувалися сходина. Сходина вже були по-
чалися. Всі хлопці поздоровили Славка і ві-
чливо попросили сідати. Славкові було чо-
гось ніяково, але сів і почав оглядати обста-
нову кімнати. На стінах висіли власноручні
малюнки членів, в куті була гурткова бі-
бліотека. Поки Пластуни щось писали, Слав-
ко оглядав малюнки і дивувався дуже, бо

ніколи не сподівався, щоби його товариші
вміли таке виконати. Потім слідували заба-
ви. Настрій зробився дуже веселий, всі смі-
ялися і Юрко з ними і йому вже не здава-
лося все дурним і нецікавим, як передше.
По забаві Левко мав дуже гарний і цікавий
відчит. При кінці сходин всі стали дово-
ла Славка, а Юрко виступив і промовив:

— „Дорогий Товаришу Славку! Нам
всім непрвємо було дивитися, що такий
хлопець, як ти, заведбується. Нашим пла-
стовим обов'язком і штукаю є, допомогти Тобі
покинути все те, що впливає на тебе зле.
Наша Україна потребує багато добрих і ро-
зумних людей, яких у нас, такого великого
народу, ще все дуже мало. А Ти, своїми
здібностями можеш прислужитися колись
вітчині. Для того шкода нам, що Ти так за-
недбуєшся. Хочемо, щоби Ти належав до
нашої організації, в якій ми всі виховуємося
взаємно, на розумних громадян, що в будуч-
чині багато зроблять для добра нашої віт-
чини! Просимо Тебе отже вступити в наші
ряди і старатися, як ми, робити все сильно,
красно, обережно, бистро!“ —

Славкові заблестіли зі зворушення
сльози в очах. Він весь неначе провидів,
переродився; всі видалися йому такі розум-
ні і милі і добрі і він сказав зворушеним
голосом:

— „Дорогі Товариші! Я вступаю у ва-
ші ряди! Я ось тут неначе переродився! Дя-
кую вам за це, що ви вивели мене на до-
брий шлях! Все вам буду вдячний і памя-
татиму цю хвилину ціле своє життя! Так
привітайте мене як свого товариша і за-
будьте про давнього Славка, бо тепер перед
вами новий, цілком новий Славко!“ —

З цими словами кинувся він до това-
ришів, які радісно його витали.

Неділя, 30. липня Дора.

Неділя! День призначений добрим людям на
спочинок. І ми Чорти, (не такі страшні, як їх малю-
ють) поставовляємо нині святкувати по минулих
трусах, та набрати нових сил на дальшу путь. За-
гальна веселість, яка панує цілий день, упрямлює
нам побут у пп. Ганушевських. Живемо нині зівсім
свобідно, без того ладу, що панував до тепер серед
нас. День сходиться на преріжних вигадках розба-
лених Пластунів, які своєю веселістю поділюються
теж з нашими гостинними Господарями.

Дора, село положене над Прутом в нітловині,
є густо-забудованим селом і тому не робить вражін-
ня гуцульського села, хоч вони тут вже мешкають.
Ціле село переповнене літниками, так що поруч ви-
багливих міських уборів, стрічаєш прекрасні поші
Гуцулів. Гарні вишивки грають красками в лучах
сонця. Гарна нота звертає нашу особливу увагу.

Понеділок, 31. липня Дора-Яремче-водопад Пруту-Ямна-Явірняк.

Але годі дальше збивати байдаки; час у до-
рогу! 8:25 відходимо з Дори. Переходимо кліматич-
ну місцевість Яремче, переповнене літниками, осо-
бливо Жидами. Здержуємося коло тунелю, розпо-
аїнялися на спочинок біля каміння. Гарне положен-
ня приємно ділає на нас. Відси вертаємо до водопа-
ду Пруту, подивляючи його силу і велич.

Хоч не вірю в забобони, то скажу, що ниніш-
ний понеділок для нас трохи фєральний. Після вчо-
рашнього веселого дня, починають вкрадатися якісь
непорозуміння. Абдикує „цїсар“ і провід обіймає
найстарший віком Муриурядо, який „правити-ме“
в порозумінню з нами. Двох наших, Романешті і Па-
ба Мападелко йдуть домів, бо у одного спухла нога,
а другому черевник відмовили послуху. Опускає
нас теж гітара і „гармошка“. Остає лише вірна
„Магдуса“.

Згодом веселість і безжурність вертає в наші
ряди. Від водопаду Пруту вв. 1034 і 1072 незви-
чайно милою дорогою виходимо доріжкою на Явір-
няк вт. 1467. Нашим очам представляється величава
панорама гір. При лучах заходячого сонця здають-
ся ті гори фантастичними велитами. Зараз перед
нами Хоман, Синяк (на мапі Синяк) (1664) і пр. Ген
в далі мріє Чорногора. Нас обізнає вечірній вітрець,
йдемо хребтом Явірняка. Дзвінки художі, яку тут
виписують, адидаються в якусь гармонійну, гарау
цілість зі співом пастухів та голосом соїлок.

Переїпшовши в. 1227. сходимо в додану-нітло-
вину, де вибираємо місце під табор. Дорога ок. 19
км. — Вечеріє. Відзивається поважний, тужливий
голос тримбіти, яка скликає всіх візчарів на ніч.
В мить розбиваємо табор, прада кипить. Весело па-
лахотить огонь, розсипуючи в темну ніч мільйони
іскор. Від Гуцулів купуємо молока і варимо вечерю.
Опісля хвиля гутірка, назначення стійок, трубка
і табор погрукотується в сон. Лише вартовий час до

І це був перший гарний день в життю Слава, бо від того дня він неначе відродився і почав цілком інакше, гарне пластоє життя!

Др. Олександр Тисовський.

Гимн дівочого Пласту*).

I.

Весняних мрій, крицевих діл,
Ясної волі жрекині
У Пласті рідних сторожим сил,
Гнізда будуєм орлині.

Сестри багаття пильнуймо жар,
Щоб ясним блеском палало,
З серця зневіри щоб гнало мар,
Щасттям рідку осіяло!

II.

Молодь із гнізд вилітає
Гордим кружляє крилом
Хоч край ще в неволі караєсь
Іх не здавить вже ярмо!

Сестри, в багаття докиньмо дров
Ясним жаром щоб палало,
Нашим орлам щоб загріло кров,
Завязяттю сили додало!

*) До цього зладжена музика п. М. Гайворонським.

Поч. Пл. О. Т-ць, VII. н. н.

Пощо і в який спосіб має Пластун вести щоденний записник (дневник).

Неодин Пластун (ка) пробував вести дневник (от хочби на минулих літніх вакаціях), та мало хто здає собі ясно справу з того, до чого властиво сей дневник потрібний. Одні говорять: „приємно буде на старі літа читати Одиссею своєї молодости“, другі: „вироблю собі стиль“, а інші повторяють без розуміння фразу: „дневник вироблює силу волі“. Бувають навіть такі, що кажуть: „нерозумію, пощо тратити час на записування в дневнику, а впрочім не маю що записувати, хіба: рано встав, умився, пішов до школи, дістав першу, вернув домі, пообідав, вчився лекцію, повечеряв, ляг спати та й уже. Так день у день се повторяти не потрібно“. — Розуміється деякі товариші (шки) розуміють, пощо вони ведуть дневник і тому їх дневники сповняють своє завдання. Протих однак, що веде дневник без достаточного розуміння ціли, можна сказати, що і користь з їх дневників не є достаточна. Однак годиться зазначити, що „Aller Anfang ist schwer“, зн. що ніхто не може відразу почати писати вірцевий дневник, але щойно згодом у практиці зрозуміє як слід ціль свого дневника і тоді зможе його добре вести.

Іншими словами: хочби хтось по можності найкраще розумів ціль дневника, то не зможе його відразу вести вірцево, а щойно по кількох невдачних пробах набереться досвіду; а також цілком добре зрозуміти ціль дневника може лише той, що якийсь час сам займався записуванням. На сім місці обговорю наперед, які є цілі ведення дневника, а потому подам практичні вказівки до ведення дневника.

часу підсичує огонь, обходять сонний табір і докруга. Ніч минає без пригод.

Вторник, 1. серпня.

Явірник-Тартарів-Лісний-Буковинка.

Рапком всімхвений, сонячний. 6:30 сурмач трубить „вставати!“, миємося в жерелі; варимо снідання. Збиваємо патра і о год. 7:50 відходимо. Ідемо далі мягкою травою, опісля входимо в ліс на військову дорогу, яка серпентиною веде в діл. Сонце починає гріти чимраз душе, хоч цего спершу в ділі не відчуваємо. Камінами збіччям сходимо в діл, переходимо залізничий тор над потоком Женець (Женець) і входимо на гостинець. Під Тартаровом звертаємо на ліво. Не минаємо розуміється нагоди, щоби викупатися в Пруті. Лишаємо тут знову 2 то варивши, які вечірним поїздом вертають до Львова. 10:30 входимо на досить прикру дорогу. О 13. год. розкладаємося полудневним табором близько гуцульської стаї*), бо ізза жару йти далі неможна.

Кількох Верховинців спершу з недовірам глядять на нас. Згодом заднуємо їх собі так, що радо відступають нам трохи бундуз і вурди. Один з них обзнакомлює нас зовсім докладно з цілим процесом випасання овець і коров, та з цілою продукцією спира і бундуз. Довідуємося так багато цікавих річей

*) Стая — місце де на ніч зганяють з полонини худобу і вівці, місце осідку головного вівчара.

з цієї діланки, що на опис требаби присвятити менше місце.

15:30 відходимо, зробивши досить гарну зимку. Виходимо на хребет. По правому боці розкривається нам знову величавий панорама гір, над якими безперечно царюють імпозантні верхи Чорного-рия вкриті снігом. Менші і більші пасма гір складаються на величавий образ, на який, здається, гляділосяб годинами. Здержуємося на хвилинку. Легенький вітерець дихає своїм милим легітом, упримлючи і так милу дорогу по шовковій траві полонини. На хребет Лісний складається цілий ряд менших і більших легко похвильованих полонин. Переходимо такі висоти як вт 1256, в. 1270 і вечором 18:35 ми на полонині Буковинка в. 1232. Великий ентузіазм викликає поява на такій висоті буденного собі, зовсім безпретенсійного сотворіння, з яким чоловік так часто стрічається... („на ухо“, чатачка, скажу вам, що це була... ну... свинка...). Тому, що вечір, як то кажуть, „за поясом“ поставляємо тут переночувати та спочити по ок. 18. ам. дороги. Находимо велику стаю (загороду). Як раз починають зганяти овець та худобу з поля. Представляється нам в цілій величі то спокійне, гарне скотарське життя серед природи. Вівчар граючий на соплі йде передом, а за ним мов діти слідувають збиті в громаду вівці, які заходять на своє місце, щоби відпочити чодняний податок від себе. Окремо повільно вертають корови не гнані ніким. Починається життя і робота в стаї. Вівці, замкнені

Про ціль ведення дневника скажемо: дневник причинюється до образування і виховання записувача, а часом навіть і других людей. Щоби це однак не осталося фразою, скажемо подрібно в чім саме воно так є.

1). Психологи вживають дневників визначніших талановитих людей; ці дневники багаті змістом. В таких дневниках знаходять психологи многи приміри на законі нашої душі.

2). Записки визначніших діячів служать як матеріал до історичних студій.

Сі дві користи дневників не мають для молодіжки особливого значіння; цікавіші і більш актуальні є інші користи дневників.

3). Записуючи свої переживання, набуваєтья людина вправи в виречуванню своїх думок яснішим стилем, і, як що записувач старається, сей стиль стає що раз більш граматичним і кращим, а мова чистішою. Пощо людині поправного стилю і мови, проте не будемо тут говорити. Згадаємо лише, що дневники деяких талановитих письменників мають вартість літературних творів.

4). В дневнику записується нераз споми́н з якоїсь дискусії чи просто виміни думок записувача з другими людьми. Записуючи їх, мусить записувач глибше застановитися над своїми поглядами і поглядами противника, мусить свої погляди певніше узасаднити, як се робивби не записуючи. Також по прочитанню якоїсь книжки чи вислухання відчиту записувач має при записуванню нагоду, не лише пригадати собі зміст тої книжки чи відчиту, але також опініяти, чи всі думки виражені в книжці чи відчиті згідні з правдою. Так дневник причинюється до вироблення критицизму; а мудрий критицизм є передумовою сильної індивідуальности.

5). Нераз під впливом оглядання явищ природи, або своєї чи то чужої праці, блисне в людській голові шасливий помисл. Сей помисл однак часто перебіжить лише немов по поверхні думок і зникає не полишивши ніякої користи. Колиж тепер людина залише собі сей помисл, то не лише буде старатися перевести його в життя, але також може прийти до нових висновків. До помисловостиж у пластовім життю прикладається велику вагу.

6). Говорять, що подумати і уложити явищ плян не тяжко, а правдивим трудом є щойно виконання пляну. Сей погляд вчисти оправданий; але треба зазначити, що зле уложений плян не є легкий до виконання, знова виконання доброго пляну не вимагає многого труду. Вачимо, що в кождім ділі хосевним чинником є пляновість. А до вироблення тої пляновости причинюється в значній мірі ведення дневника. Взагалі записаний плян много лекший до виконання, як лише подуманий. Дятого і вимагається в Пласти писаних програм сходня та прогульок.

7). Виконання пляну записаного в дневник лекше також тому, що записувач переглядаючи картки дневника пригадує собі його і не може його забути або злегковажити. При виконанню такого записуваного пляну слідно вже, як у записувача вироблюється сила волі. Коли хтось не виконає задуманого пляну, то се піде в забуття. Але плян записаний а потому злегковажений, все буде викликував почуття сорому, хоч і дневника ніхто другий крім записувача не читає. Самому авторови соромно читати про свою невитревалість. При тім бачить він, що брак витревалости се не случай, але частіще повторяється; а хто легковажить лише подуманий плян, за кождим разом бу-

в одній загороді, ждуть свої черги. Через два отвори пускають їх до другої загороді, де вони дістаються вже видовні. Чабани радо обсянюють нам все. По роботі заводимо загальну гутірку. Нагоди́мо лесовища і вечеру. Дістаємо малу пішку, в якій розміщуємося можливо найважливіше, будучи ліжка з фой. Назначуємо стійки. Ніч досить неспокійна; зривається величезна буря з лискавками і громами.

Середа, 2. серпня.

Буковинка-Горде-Жабе.

Спалося мимо всего знаменито. Встаємо 6:20. По сніданні відходимо 7:12 далі. Нині розстаємося, бо часть товаришів не може вже довше продовжати прогульки. Брак харчів (трохи непластові „передбачувати усе“), „хорі“ черевики і пр. кажуть їм скоротити собі дорогу і добитися чим скоріш до Коломиї а відси домів. На разі йдемо разом далі (вв. 1920, 1923). Вхідимо на гарну дорогу, яку вибудувало військо на старій пільній дорозі. Дорога біжить лісом. Минаємо Горде (вт. 1478) і ще деякий час йдемо вкупі. Здержуємося на хвилину, аби на спомин зробити спільну знимку. Хвили нашої розлуки почислені. Вірна „Магдуса“, покидаючи нас, грає нам ще і пригадує минуле. О год. 10:20 пращаємося не без жалю. Якось так зжилпся з собою, що здається один без другого не живби. Одна група (4 людей) прямує на Космач-Пісєнь до Коломиї а ми знову в шод. наміченою в шани дорогою на Жабе-

Ясенія-Яворів і т. д. Сурмач грає нам теж внаслідне на трубі. Якось нам так здається, що грає краще як звичайно. Згодом звикають вони нам з очей. Ми заглиблюємося в лісі, машеруємо стежкою, яка веде вже прямо до Жаби. По чверть години ходу постановляємо відпочити і перечекати спеку. Розкладаємося табором над ручаєм. Один ладить кухню, а 4-ох прочих збирає черниці на обід, які тут густо викравають збічка яру. Купуємося і опієля їмо досить оригінальний, але добрий обід: риж з черницями і цукром. Тих кілька годин проходить нам незвичайно мало в цій затішній гірській закутні. Год 13:50 відходимо далі. Йдемо долі потоком Волоний. По трох годинах починають показуватись вже поодинокі порозкидані хати Жаби. Минаємо князюру Ільці (великий збірник води, здержаний талою, яку отвирють, коли спускають дерево до Черемоша, аби налати воді більшої сили). Переходимо над пот. Ільці безліч кладок і закладок (загород), і добиваємося вкінці на гостинице. Короткий відпочинок і йдемо далі вже гостинцем. Гарна і чиста долина розлягається перед нашими очима. По краях, далеко одна від другої, гуцульські хатки. Стрічаємо Гуцулів і Гуцулок в їх мальовничих строях; вони їдуть з Косова верхом на деревляних сідлах. 18:45 прибуваємо змучені по ок. 80 км. дороги на прихідство, де приймають нас гостинно. Вечеряємо в садку. Почуємо на оборозі на сні.

ває, оправдується словами: се востаннє, сього більше не буде.

8). В подібний спосіб при помочі дневника можна позбутися не лише браку витривалості, але також много інших хиб, яких поборення вимагає загально прийнята етика і пл. закон. Головно зверне записувач увагу на се, щоби його думки, слова і діла були у взаємній згоді (гармонії), а сю згоду звемо характерністю людини. Гармонію межі словом а ділом можна доволі легко виробити і без дневника, тому що на неї звертають увагу другі люди і немов мовчки або словами її контролюють. Але при помочі других тяжко довести до сього, щоби за думками, захованими в нутрі нашої душі, слідували наші слова та поступки.

9). Недостаточною булаби користь з дневника, колиби ми записували в нім лише наші хибі, а не зверталиби ми уваги на добрі сторони нашої душі. Записуючи лише наші хибі моглиби ми думати, що ми ніколи не поправимось, що ми не представляємо ніякої моральної вартості. Через се моглиби ми потрапити в знеохоту, що є ворогом життя і не личить Пластунові. За се записування корисних і добрих вчинків нашої душі додає нам сили в нашій праці.

Як ми вже пізнали, які користі дає дневник, тепер легше буде нам відповідати до тих користей, подати практичні вказівки до ведення дневника. Вже з попередніх речень пізнали ми, що належить записувати наші добрі та злі вчинки. Се однак, чи наш учинок добрий чи злий, можемо як слід пізнати щойно при записуванні, по роздумуванні, що товаришити записуванню. Тому належить записувати в дневник і такі наші вчинки, що на перший погляд видаються ві злими ні добрим, тим більше що з їх записання може бути ще інша, не лише мо-

ральнo-етична користь. Зверну лише увагу на се: часом записувач вагається, чи записати якийсь свій вчинок або подію в своїм життї чи ні, бо не хоче, щоби його записки були надто обшарні. В тїм случаю нехай радше пропускає — сказатиб — буденні події, себто ті, що що дня або що кілька двїв повторюються, чим ті події, що є рідкістю, ба й новістю в його життї. Се тому, що людська душа до частіших, періодичних по-нук привикає і реагує на них з малою силою, або навіть цілком не звертає на них уваги. Тому і часто повторювані події в нашім життї не викличуть при записуванні багатих роздумувань, — що є конечністю корисного дневника, — ані не дадуть свіжого матеріалу до вироблювання стилю.

Найважнішим при записуванні є се, щоби кожне слово в дневнику було вірне і згідне з правдою. Лише дневник щирий і повний (під „повнотою“ розуміємо записування в дневник усіх важніших подій і вчинків, хочби се було получене з неприємністю і накладом праці; повнота є властиво відміною щирости) принесе відповідну користь. Се цілком ясне. Часом записувачеві залежить на тїм, щоби хтось другий не вчитав його тайних думок чи замірів і для того уникає щирости і повноти при записуванні. На сеж одинока відповідь: дневника ніхто інший, крім записувача, не може читати, хібаби на се виїмково згодився записувач. Для того обовязком записувача ховати дневник у такім місці, щоби ніхто другий його не найшов. З другої сторони пластова братерськість вимагає того, щоби ні один Пластун(-ка) не робив прикраси другому і не читав чужого дневника без згоди власника. Також для удержання вірности дневника, належить по змозі записувати в дневнику що дня, ще при свіжій пам'яті, а не

четвер, 3. серпня
Жаба-Криворівня-Ясенів гор.

Свіже сіно впоє нас так, що пробуджуємось досить пізно. Сонце підбилося вже високо і золотими проміннями веселить гарний, погідний ранок. По спіданню на приходстві йдемо оглядати церкву. Подивляємо прегарну орнаментку арт.-мал. Сроковського (старш. УСС.) і образи Петрака. Спеціальну увагу звертає голуб (символ св. Духа) над престолом. Оглядаючи з чотирох рогів захристії прибирає голуб зовсім лише положення в леті, мимо цього, що голуб намальований, на зівсім плоскій стелі. О год. 10-й відходимо. Ідемо гостинцем, долиною Черемошу. По 2 х годинах доходимо до другої часті Жаба, Жаба Слупейка. Ціле Жаба — це одно з найбільших сіл Галицької України, простір якого вносить 12 квадрат. миль.

Полуднева жара і надтягаюча туга приневолюють нас схоронитися знову на приходство. Нас приймають гостинно, після чого розводиться загальна гутірка на різні теми. Оглядаємо безліч фотографій прегарних краєвидів і гуцульських типів. Спокійне життя, яке тут бачимо, уділюється і нам. Чогось вже стужилося за спокійним життям. Звичайно: природа тягне „чорта“ до... „дому“.

Довше відпочиваємо в Криворівні, а о 7-й ми вже в Ясеневі, в яким провірюють двічі наші документи. Здорожені заходимо на приходство, просямо о нічліг. Вітають нас незвичайно прихильно. Вико-

ристовуємо нагоду і купуємось в Черемоші, хоч вже ніч поволи накриває землю.

Дізнаємо такого гарного прийняття, якого від двох тижнів ми не бачили. Весело і свободно минає час при вечері. Вранку лише гітари, при якій Балам-Балам заспівавби нам пісень. Вигідно розпростовуємо наші „струджені“ кости на вигідній, мягкой постелі, пригадуючи собі нинішних ок. 21 км. дороги. А те, що нам нині снилося, розкаже (а може вже і розказав) Пікусь Шпід.

п'ятниця, 4. серпня
Ясенів-Яворів.

Відходимо о год. 11:45, оглянувши гарну церкву. Тих кільканадцять годин, переведених тут, остануться нам лише сагадом. На дворі хмарно, але тепло. Дорога веде досить стрімкою камінистою стежкою понад потік. По досить прямих дорожках (можливо, що кілька годин вигідного життя, зменшило нашу витривалість) добиваємось на Писаний Камінь (вт. 1222). Переводимо тут кілька годин серед величезних блоків каміння, які лежать оперті один на другім. Є тут різні підписи, є теж і написи як пр.: „В стосімдесятилітні роковини смерті Доубуша. Слава Ему 1911“; „Ще не вмерла Україна“; „У Січи гуртуймось брати, Вставайте!“ і много-много інших. Здалека чути тужливу пісню сопілки. Збираємо черничі, яких і тут не брак.

Виходимо віскі на хребет, відки бачимо вже зелену Буковину під румунською окупацією. В до-

відкладати, аж назбирається матерія з кількох днів.

На кінець згадаю чого треба перестерігати для вироблення стилю і мови при записуванні в дневник. Іменно шкідливим є надто великий поспіх при записуванні та т. зв. шабляновість себто один прямиий спосіб записування. Маю на думці лінивість записувача, поспробувати за кожним разом, або що найменше що якийсь час, ужити іншого способу записування, немов записувати свої вчинки та пережиті події з іншого кінця, освітити їх з іншої сторони. В більшості недосвідчених записувачів є прийнято, що починають записувати кожний день від якоїсь сталої події, прим.: раннього вставання, свідання і т. п. В той спосіб дневник має вид сухого реєстру фактів і записувач тим не збагачує цілком свого стилю чи самопізнання. Полишаю вже, що при веденню дневника треба старатися писати чітко, зрозумілою і граматично-поправною мовою.

Певне, що сих кілька рядків не вичерпало всієї багатой теми. Тому будемо дуже раді, як читачі доповнять своїми дописами дещо пропущене, або на основі того, що тут подано, обговорять сю тему на своїх сходинах.

3 пластової хроніки.

По причині спізнених звідомлень доповнюємо цю рубрику попередніх чисел нашого часопису як слідує:

27. V. Відбулися мачеві змагання між „П. С. К.“ IX. пл. п. а „Шомрами“ в Сокалі з вислідом 2 : 2.

Ідуть вельє каламутний Черемош. Йдемо далі і здержуємося аж на краю хребта Буківця, коло в. 1154, аби в посліднє глянути на гори. З жалем у серці сходимо вже в діл, стрічаючи мішану прогульку, яка йде на Писаний Камінь. Виходимо на дорогу, до Яворова. Стрімка стежка в діл мучить нас більше, як драпання на гору. О 19²⁵ ми на приходстві в Яворові, а о 21-й слямо вже кам'яним сном на сні в stodолі. Дорога ок. 17 км.

субота, 5. серпня
Яворів-Соколівка-Шешори-Пістивь-Коломия.

Нані послідний день прогульки. Маємо ще перед собою величезний пшат дороги. Тому встаємо раненько і йдемо оглядати церкву. Церква зовні гарна, в гуцул. стилі, але внутр розмальована поодинокі і на лад старинних ікон. Нинішня дорога це нічого цікавого. Тому подам лаше напрям. Гостинцем йдемо до Соколівки, відти коле церкви скручуємо на ліво в ліс і доріжкою доходимо до Шешор. Гостинцем через Пістивь, Микитинці, Іспас і Вербіж ніж., піано в ніч, зробивши шалену дорогу ок. 43 км., переходимо Коломию і прямуємо на двірць та за пів години вже йдемо до Львова.

неділя, 6. серпня
Коломия-Львів.

О 6-й ми на двірці у Львові. Працаємося і обіцяємо собі за рік анову вибратись в гори, іменно звідти цілу Черногору.

3. IV. Звеличали сокальські Пласт. частини пам'ять поляглих Героїв зладженням у церкві могили та березового хреста з написом: „Ворцям за волю України“. Пластуни держали почесну сторожу при могилі.

11. VI. Перемиські Пластуни брали участь в торжественнім поході на кладбище Героїв в Пькуличах.

15. VI. Заходом Пластунів та Пластунів VI. і X. пл. пл. відбувся в Перемишлі в салі Дівочого Інституту прилюдний попис, у програму якого війшли вправи призначені на „Пластовий Здвиґ“ у Львові.

18. VI. Причинився львівський пластовий Кіш до звеличення церковного торжества Божого Тіла у Львові.

25. VI. Відбулося в Сокалі прилюдне „Пластове Свято“, на яке зложилися пописові вправи, співі, деклямації і т. п.

Пластова діяльність на час шкільних ферій (липень, серпень) не устає. — ВП. Рада вислала всім пл. частинам приказ до виконання протягом ферій, який приніс гарні успіхи і доповненням в дечому такоїж праці з попередніх ферій вніс багато нового корисного для науки і народу. З радістю нотуємо за час ферій численні пласт. прогульки, особливо в наші Карпати.

Подасмо коротку реєстрацію прогульок, про які наспіли звідомлення до ВПР.

29. VI. Прогулька Пластунів зі Станиславова разом з тов. „Черногора“ на Хомяк.

30. VI. — 3. VII. Прогулька Пластунів з Дрогобича під пров. о. проф. Венгровича на Маківку, Вубище та Урич.

3. VII. Прогулька Пластунів і Пластунів зі Станиславова до Падькова к. Станиславова, де в фабрика фаянсів і жерело мінер. води „Девайтє“.

Так описав я нашу прогульку. А тепер хочу сказати дещо загально. Наші дві тритижневі прогульки навчили нас так багато, що під цим оглядом, здається, ми маємо вже чимало досвіду. Хотів я з дечим поділитися з Вами, але це забрало би за багато місця. Про це можна би написати цілу книжку.

Життя серед йрироди скріпило наші сили, загартувало нас. Ми бачили багато. Усе, що було на шляху нашої прогульки цікавого, ми звиділи. Стрічаючись з народом ми приглянулись його звичаям та штуді. Розуміється при тім всім ми не занехали розказати йому то, про що вони як громадане, повинні знати. Хоч спершу відносились до нас з деяким недовіром, то по кількох словах зискали ми собі в них як не приятелів, то симпатію.

Праця в нас була поділена, як це й повинно бути при більших прогульках. Розуміється все те, перемішане з молодечою веселістю, набирало такого потідного значіння, що усім закид або негодовання не можуть рішучо мати місця. Розуміється, чоловік не без хиб. Усі ті хибі і вибрики ми з місця старалися нап'ятувати та осудити в нашім товариському крузі.

Хто цікавий переглянути собі лісту учасників нашої прогульки, хай загляне до „Пса“ або „Віника“.

Можемо собі сміло сказати, що ми переіридили Карпати, почавши від Берислава аж до Косова, а маючи вже досвід ми ршені відбувати такі прогульки що ферій, аби довладніше пізнати наші Карпати та все побачити щось нового та гарного.

5. VII. — 17. VII. Прогулька (пішки) яворівських Пластунів під проводом п. проф. Чмоли рUTOю: Яворів-Судова Вишня-Острів-Нагуєвичі-Борислав-Урич-Парашка-Козьова-Майівка-Тухля-Лібухора-Прага-Вубище-тут стріча з прогулькою львів. „Лісових Чортів“ Розгінче-Завадів-Комарно-Городок-Ягай-Лонський-Яворів.

7. VII. — 14. VII. Перша прогулька гуртка „Лісових Чортів“ зі Львова. Рута: Борислав-Урич-Розгінче-Вубище.

9. VII. — 14. VII. Прогулька Пластунів V. пл. п. зі Стрия при участі п. проф. Залеського дорогою: Майівка, Магура, Рожанка, Славське, Острий, Верх, Тосстан.

25. VII. Прогулька драгобицьких Пластунів на верх „Парашку“ в скільських Карпатах.

22. VII. — 23. VII. Прогулька Пластунів і Пластунів станиславівського Коша під проводом п. проф. Слободяника до Викторова і Крилоса коло Галича. У Викторові направили учасники прогульки запавшу могилу наших Героїв та урядили при участі селян сусіднього села Сільця свято в пам'ять поляглих Героїв. У Крилосі оглянули товариші і товаришки пам'ятки старинного княжого Галича.

22. VII. — 29. VII. Прогулька гуртка львів. Пластунів під проводом т. З. Залуцького зі Львова в надвірнянські гори рUTOю: Скит Манявський-Битків-Делятин-Синячка-Яремче-Ямна-Хом'як-Татарів.

23. VII. — 6. VIII. Друга прогулька гуртка „Лісових Чортів“ зі Львова. (гл. фелістон: „Серед природи“).

8. VIII. Прогулька Пластунів і Пластунів станиславівського Коша під пров. п. проф. Чепиги до Підлютого.

9. VIII. — 13. VIII. Прогулька драгобицьких Пластунів у турчанські гори, на верх „Галич“.

23. VII. Взяла делегація льв. пл. Коша участь у відселенню пам'ятника в честь наших Героїв в Бродках к. Миколаєва над Дністром.

По шкільних фєріях відновлюється праця в пл. частинах. Творяться щораз нові хлопчачі і дівочі пл. частини; організуються Окружні і Помітові Пл. Ради.

12. IX. Святкувала укр. пл. молодь у Львові десятиліття зусиль і трудів Голови В.Пл. Ради, Д-ра Олександра Тисовського. Льв. пл. Кіш, представники замісцевих пл. полків, почесні Пластуни і члени В.Пл. Ради зібрались в салі „Української Бєсїди“ у Львові, щоб шан. Ювілятові зложити дяку за його 10-тилітню титанову працю і пожелати найкращих успіхів дальшій праці для Пласту по усіх землях дасть Біг вже вільної зєднаної України. Зладжена при цій нагоді збірка дала 77.000 мп. на патріотичні ціли.

17. IX. Спорт. Кругок львівського пл. Коша зладив великий спортовий попис на площі Сокола Батька.

29. IX. Віддали львівські пластові частини останню прєслужу нашому великому єщївакови і патріотови бл. п. О. Мишузі участь в його величавім похороні у Львові.

14. X. В Сокалі мачеві змагання між „П. С. К.“ (пластовим спортовим кружком) а жидівським спортовим клубом „Маккабі І“ з вєсєдом 4 : 0 в користь Пластунів.

15. X. Ювілейні (в першу річницю істнування) святочні полкові сходини VII. пл. п. у Львові

Ведена від довшого часу в польській прєсі навізна на укр. Пласт не переволюється: брукові органи пєї прєси „Gazeta Codzienna“, „Wiek Nowy“, „Kurjer powszechny“ і „Gazeta poranna“ у Львові а „П. Kurjer Codzienny“ і „Goniec“ в Кракові намагаються всїякими наклепами і безсоромними брєхнями загнати Пласт в руки поліцейської самоволі. Зусилля польського шовінізму не лишились без успіху:

11. X. Збєронено розпорядженням Шкіль-Кураторії ученикам укр. гімназії в Стрию належати до Пласту.

14. X. Перевела поліція трус в помещанні полковника і прокуратора IX. пл. п. в Сокалі, при чім забрано пл. книги діловодчиків.

20. X. Арештовано поч. Пластуна т. Зєновія Залуцького у Львові а 26. X. т. Марію Серєдницьку, полковницю VIII. пл. п. в Стрию. 28. X. перевела поліція ревізію в льокалі Тов-а „Доставка“ у Львові, де міститься також бюро Укр. Краєвого Тов-а охорони дітий і секретаріят В.Пл. Ради. При пій нагоді арештовано поч. Пластуна т. А. Охримовича, який саме зайшов в пласт. справах до секретаріату. Попередного дня арештовано у Львові пласт. Ванчицького його впликано підступно з української бурси, де він мешкає, і відведено на поліцію. Знайдено при нїм свідцтво з ієспиту пожарництва урядженого перед шкіль. фєріями Соколом Батьком у Львові і се дало поліції привід до увязнення т. В. під замїтом підпалу панського збіжжя в родиннім сєлі біля Збєража а часі, коли Ванчицький був у Львові. Його вивезено на слідство до Тернополя а опієсля запроторено в тюрму краєв. суду у Львові при вул. Баторого.

В тїм самім часі перед виборами до польск. сойму і сенату подано серед масових арештовань ще бїльше членів пл. Уладу в тюрму, між ними також дєхто з поміж пл. кунів, як пл. проф. Р. Шипайло і О. Ковбуз з Коломїї, Др. Дерєш зі Стрия і м. і.

Так прим. 23. X. перевела поліція в Косові при помочи війська трус „за крісами та шабляками, якими Пластуни роблять по лісах вправи“, (!) в хаті пласт. Опікуна М. Горбового; його питали, чого береться до того і „кїлько за це бере грошей“. (!) Забрала письма косівського Пласту. 25. X. арештовано п. М. Горбового і Гожову Пов. Пл.

Ради в Косові, дяр. Побігунгого. При переслухання комісар поліції з Коломиї виразився, що Пласт деморалізує молодь, як він сам про це переконався при польськ. Скавтах. Описи обок відставлено під закидом злочинів з §§ 58 с. і 65. з. к. до тюрми до Коломиї, де їх придержаво до 21. XI.

З прикриття приходиться нам отсе вже в третє зазначити, що частини Уладу все ще не розуміють вага пл. хроніки для Пласту. Зі шкодою для себе самих і втратою для цілого Уладу не надсилають заливівські частини дат зі св. еї історії до пл. хроніки, яка не розпоряджає відповідним матеріалом і ізза цього дуже слабо відбиває буйне життя нашого Уладу.

О. Тець.

Вісти з В. Пл. Ради.

В складі В. Пл. Ради зайшли від посвідчаого оголошення (гл. ч. 4 часопису) спідуючі зміни:

Виступили з В. Пл. Ради:

П-на Ірина Лежогубська.
Пл.: Ярема Веселовської.
» Богдан Окпип.

Вийшли на необмежений час:

П-на Марія Кекишівна.
Пл.: Микола Саввач.
Ярослав Вілінський.

Звільнені на внесєну просьбу:

П-ні Дарія Навроцька.
Пл.: Петро Замас.
Володимир Лициняк.

Під теперішню пору склад В. Пл. Ради представляється, по частиннім доповненню, як слідує:

П-ні: Евгєнія Макарушкова.
Ольга Мрицівна
Савина Силоровичівна
Ірина Судинська.
Ол. Дашкевичева.

П-ви: о. Леонтій Куницький
Михайло Галушницький
Др. Олександр Тисовський
інж. В. Рижевський
Ст. Тисовський
Северин Левицький
Др. Осип Пеленський
Северин Лешій
Степан Гайдучок
Володимир Кузьмович

Др. Михайло Коцюба (з рамени Головної Ради Укр. Красового Товариства охорони дітей і о. н. м.).

Новий розділ праці (рефератів) у В. Пл. Раді і В. Пл. Комді буде небавом усталеий. Всі справи (письма і пр.), призначені для В. Пл. Ради і В. Пл. Комди слід примувти лише на адресу: „Секретаріат В. Пл. Ради“, Львів, вул. Домініканська, ч. 11. І. п. (льокаль Укр. Красв. Тов-а охорони дітей і о. н. м.) і туди належить також звертати за всякими інформаціями

що для між год 10. а 12. пер. пол. Справи реферату постачання можна поладувати особисто тамже на разі лише в суботу між год. 4 а 6. попол.

В. Пл. Рада відбула по шкільних фєріях доси засідання в днях: 15. IX., 22. IX., 2. X., 7. X., 13. X., 24. XI., 1. XII. і 8. XII. На цих засіданнях поладнано, крім великого числа біжучих справ, окончено отсі важніші справи:

1) Доповнення В. Пл. Ради новими членами (гл. више).

2) Усталєння внутрішнього устрою В. Пл. Ради і В. Пл. Комди на основі рішення, що В. Пл. Комду як виконуючий виіл В. Пл. Ради творитимуть ті члєни В. Пл. Ради, які познакомляться в головнім начєрку з ідеями і цілями міжнародного Скавтингу і українського пластового Уладу по приписам англійськ. скавтових підручників і пл. підручника Д-ра О. Тисовського „Життя в Пласті“. Для улепшення члєнам В. Пл. Ради впововлення пій вимозі рішено зреферувати на кількох засіданнях В. Пл. Ради важніші жєрєла наведєних пл. приписів; доси відбулися два такі реферати а дальші вже зголошені на найбільші засідання.

3) Зладження „Правильника“ для члєнів В. Пл. Комди, яким точно очеркєнено їхні обовязки.

4) Видання обіжників до всіх О. Пл. Рад в справі відновлення праці і до всіх Пластунів і Пластунок в справі відношення Пласту і його члєнів до чинників і осіб, що стоять поза Пластом.

5) Видання нових приписів для аголошування кандидатів до пласт почесних іспитів разом з інструкцією для пласт екзамінаторів і взором протоколу почесного іспиту.

6) Змінєння законних вимог для осягнення члєнами Уладу титулу Гєтьманського Пластуна-Скоба (до стор. 14. „Підручника“).

7) Видання заоча про „пластових Добродіїв“ і „Пластових Доравликів“, який має змогу посторонним людям поспирати Пласт морально і матеріально а пл. Уладєви відплачувати за такі прєдлуги, свідчені посторонними людьми для Пласту.

8) Ужалєння взорів для металєвих відзнак за П. і І. пластовє відзначєння і за вписання в Золоту Книгу. Право набувати ці відзнаки від В. Пл. Ради і носити при однострою прислугуватиє усім іншим члєнам Уладу, які викажуться посвідкою пол. Комди або свідцтвом згл. грамотою про наділення таким пл. відзначєнням.

9) Признання І-го пл. відзначєння на основі предлоєного пол. Комдою звіту і поставленого внесєння за працю для Пласту і за заслуги коло введєння в життя пласт. ілей основанням і вмілим ведєнням пласт. частин серед тяжких обставин члєнам пл. Уладу:

Євгенови Кульчицькому і Іванови Мяртинковови XIX. пл. П., Юрєви Савчукові IX. пл. П., Петрови Козіцькому, Богданови Кравецькові і Тимотєви Балостоцькому VII. пл. П. (В. Пл. Рада подає до відома, що від тепер наділення відзначеннями признаваними В. Пл. Радою будуть стало оголошувати у цій рубриці часопису і очікує предложення дальших звітів і внесень з боку Команд пл. частин відносно їхніх заслужених членів).

10) Рішення, що приналежність до укр. пласт. Уладу, який стоїть під зарядом В. Пл. Ради як Секції Укр. Краєв. Тов-а охорони дітей і о. н. м., має бути признана лише тим існуючим вже пластов. частинам, які разом зі звітом за місяць грудень ц. р. або окремо найдалше до кінця грудня ц. р. предложать В. Пл. Раді на адресу Секретаріату власноручно підписану зааву свого затвердженого В. Пл. Радою пласт. Опікуна (Опскуна), що правив і виконує опіку по гадці і приписам пласт. підручника „Життя в Пласті“.

Оскільки наведені тут рішення В. Пл. Ради не подано окремо до відома поодиноких частин Уладу, заступає їх нинішнє оголошення всяке окреме звітлення. Наведені тут рішення обов'язують як пл. закони всі визнані частини і всіх чинних членів пл. Уладу від дня цього оголошення. В. Пл. Рада робить старання, щоб ці рішення могли одержати Комди пл. частин з уряду у відбитках; заки це буде переведене, мають Комди частин подати, щоби поінформувати ся про точний зміст цих рішень привагідно в Секретаріат В. пл. Ради.

В. Пл. Рада звертає увагу всіх частин і членів Уладу, що для історії і хроніки Уладу конечно потрібне повідомлювання В. Пл. Ради про всі важніші події, які важуться в який небудь спосіб з пл. життям або відносяться в який небудь мірі до пласт. діяльності частин або поодиноких членів Уладу. Для коротких звітлень про менше важні події є місце в місячній звітній листку; про події більшої ваги для історії частини і Уладу слід предкладати окремі точні звіти, евентуально долучати відповідні матеріали, як письма, документи, вирізки з часописів, світлини, і т. п. (гл. також: „хроніка“).

В. Пл. Рада рішила, що пластовий рік числиться від 1. листопада до посліднього жовтня.

Реферати пл. постачання В. Пл. Ради подає до відома:

Усі замовлення і закупів в постачанню ВПР. мають бути найменше тиждень наперед подані письменно до відома Секретаріату В. Пл. Ради, (Львів, Домініканська 11), з повідомленням, коли і хто по річці зголоситься.

Закупів треба робити гуртом і лише через економічного референта Полку, який збирає замовлення і гроші. На жадання показати пл. виказку і повновласть згл. письмєнне поручення!

Річч можна набути в часті прямо в канцелярії Секретаріату, а впрочім на замовлення. Усе мусить бути заплачене з гори і нічого на кредит не дається з причини нестійности валюти. Теж і ціни подані тут при пооданокх річах зміняються. Усі довги просимо негайно вирівняти. Устне порозуміння в справах пл. постачання в канцелярії Секретаріату ВПР. все в суботу між год. 4 а 6 год.

ЗАМАВЛЯТИ МОЖНА:

Пл. сорочки, краватки, пасочки літ служби, пояски, спідники, камаші, відзнаки іспитів (галтовані), шапочки для Пластунов, гурткові знамена на рамя і пр.

Дістати можна: (за попередн. згодошенням!)

„Життя в Пласті“ 1000 мп.	Ноги до пл. Гимну 500 мп.
„Пласт“ 300 „	„Сигнали на трубку“ 50 „
„Приймас про муж. і жін. пл. Однострій“ 250 „	
Пластовий впоряд. 200 мп. Пл. напелюхи 9500 „	
Ведення книг пл. діяв. водчаків 400 „	
Пластові закони (точне пояснення!) 500 „	
„Прийма в пл. гуртку (в друку). Пласт. виказ. 100 „	
Про Пл. Хрест-Заслуги 50 мп. 50 „	
Звіттовий листок (місяч.) 50 мп. (чвертьріч.) 80 „	
Напелюшки вел. 4000 мп. Торбівки 200 „	
„ малі 3000 „	Мет. відз. білі вел. 800 „
Метал. відзнаки білі малі 500 „	
Пл. палиці грубіші 600 мп. Пл. пал. тонші 300 „	

ПЕРЕСТОРОГА!

Серед нашої шкільної, отже певно і пластової молоді, появляються провокатори. Що це, — певно вже всі знає. Для пояснення даємо примір: В школі на павзі, на вулиці, дома, в церкві, на забавній площі, в театрі і т. д., коли кількох вас розмавляє, або й до кого-небудь самого, приступає якийсь незнакомий вам хлопець або мушкетер і пробує познакомитися та яким-небудь питанням навязати розмову, звертає її зручно на політику, патріотизм, на всілякі політичні події дня, пробує добути з вас, що ви про те все думаєте, приводить вас своєю огвертістю і сміливістю слова до ширих звірювань і необережних висказів про себе, своїх товаришів, родину, Пласт і т. д. — опісля іде до поліції і спричинює ваше арештовання. — Це провокатор! Бережіться незнайомих! Не балакайте за багато нігде і перед ніким! Не дайте нікому витягати з себе, що знаєте і що думаєте!

В урядовому звіті державної української гімназії в Станиславові за р. шк. 1921/2 появился звіт аластових полків гетьм. Івана Мазеги і кн. Романової. Звіт написаний Дирекцією гімназії вправді дуже прихильно, але з точки погляду Пласту як позашкільного Уладу поява Пластового звіту в урядовій шкільній звітній доказує незрозуміння виховних метод і устроєвих основ Пласту з боку тих діловодчиків Пласту, які цей

Пластовий звіт написали і подали до поміщення. Пласту не можна переміняти на урядові „шкільні кружки“, бо затрачується основна прикмета Пласту як міжнародної самовиховної організації молоді. До того ще находимо у звіті вістку про виконання Пластунами якоїсь ніяким пл. приписом неоправданої служби (ще певно в пл. одностроях!) при шкільних вписках і іспитах. Чи це належить до Пластового виховання? До цього є шкільні терціани, евенуально учевки, але ніяк Пластуни, яким прилюдно можна виступати тільки за окремим дозволом своїх Пластових властей і тільки в пластових або загальнонаціональних торжествах. На будуче тамти, що звіти з пластової діяльності є власністю Українського Краєвого Товариства охорони дітей і як такі можуть бути тільки за згодою того Товариства публіковані.

Незгідним з поняттям Пласту взагалі а з окрема з приписами нашого Уладу являється танож лучення пласт. частини зі школою, до якої ходять її члени, і назначування для неї управою школи окремого урядового відпоручника чи опікуна. Постанови наших пласт. законів дають школі — але розуміється лише через В. Пл. Раду і її органи (пл. Опікуни) — достаточну змогу нагляда і співпраці, так що таке ломання основних пластових привіципів дається оминути.

В останній хвилі одержала В. Пл. Рада звідомлення з боку Головного Відділу Укр. Краєв. Товариства охорони дітей і о. н. м. до ч. 132/1922 з дня 24. м. м., що львівська Шкільна Кураторія дня 8. м. м. визнавала статутове управління Товариства до ведення укр. Пласту на території діяльності Товариства по приписам укр. пл. підручника Д-ра О. Тисовського „Життя в Пласті“. В наслідок того входить до Голов. Відділу Тов-ва по приписам статута представник краєвої шкільної влади в особі краєв. шкільн. інсп. Д-ра Михайла Коцюби, якого Голов. Відділ Тов-ва придилює як свого члена і референта для пл. справ до Верх. Пл. Ради.

Як довідуємося, львів. Шкільна Кураторія подала вже своє вищеочеркане становище відносно нашого Пласту до відомо Директорів наших середніх шкіль.

Зазначуємо, що осягнене Тов-ом охорони дітей порозуміння з краєвою шкільною властю в справі Пласту не змінює в нічому ані зівнішнього відношення Пласту до школи ані внутрішнього його устрою як поза-шкільної автономної інституції для скавтового самовиховання молоді. Усе лишається, як було доси. Провід і праця в пласт. Уладі лежить надалі виключно в руках пластових властей і осіб обв'язаних пластовим приреченням і затвердженням В. Пл. Радою. Звіти зі стану Пласту і з пластової діяльності частин є виключно власністю Укр. Краєв. Тов-а охорони дітей і о. н. м. і можуть бути предкладані лише пластовим властям. Частини, які завелиби в своїм устрою або діяльності зміни незгідні з повийшим становищем В. Пл. Ради, не будуть признані частинами нашого пласт. Уладу.

Від Адміністрації.

Так як львоаль, в яким містилася редакція і адміністрація нашого часопису, заареквірований львів. магістратом, проситься всякі письма і замовлення прямувати на адресу Секретаріату В. Пл. Ради, Львів, в. Домініканська, ч. 11. І. п.

Проситься всіх передплатників, розпродавців і читачів нашого часопису, які не одержать цього числа, подати це разом з точною адресою негайно до відомо Секретаріату ВПР.

Ділимося з читачами радістю для нас вісткою, що зібрані дня 15. XI. Комди частин львів. пл. Коша рішили подбати, щоби всі пл. частини замовляли пл. часопис для своїх членів наперед і зібрану наперед передплату пересилали на адресу Адміністрації. Надіємося, що позальвівські пл. частини підуть їх слідом.

Передплата вносить:

	¹ / ₄ р. (січ. до цвіт).	¹ / ₂ р. (до лип.)
Галичина і Польща	800 мп. —	1200 мп.
Чехословаччина	9 ч. к. —	12 ч. к.
Австрія	1000 а. к. —	1600 а. к.
Буковина	11 лев. —	15 лев.
Німеччина	800 м. н. —	1200 м. н.
Америка	¹ / ₄ дол. —	¹ / ₂ дол.

Ж О Н К У Р С:

Редакція „Молодого Життя“ оголошує конкурс для Пластунів (Пластунок) на „Вінету“ до „Молодого Життя“. Рисунок має бути символічно зв'язаний з пластовою ідеєю і пластовим життям. Як що рисунок отриманий з написом: „Молоде Життя“, — часопис українського Пласту — його формат має вносити 16×10 см.; рисунок сам без того напису, має бути формат 8×10 см. Вінета має бути викінчена тушом на добрім папері, так щоби надавалася до зладження кліші. Авторів трох найкращих проєктів одержать нагороду. — Провкти належить прислати рекомендовано на адресу: Редакція часопису „Молоде Життя“. Львів, вул. Домініканська, ч. 11. І. п. до дня 23. січня. При кождім проєкті має бути подане імя і назваско, пл. полк і адреса автора.